

Katolički list

Zvonik

GOD. XXIII. BR. 1 (255) Subotica, siječanj (januar) 2016. 150,00 din

Tema:

Kalendar potpunih oprostâ u Godini milosrđa

Intervju:

Ivica Ivanković Radak, tajnik Društva „Ivan Antunović“

Križni put u Godini milosrđa

Zvonikov literarni natječaj

zvoni.org.rs

Božić u ...

... Franjevačkoj crkvi u Subotici

... Monoštoru

... Maloj Bosni

... Senti

Koncert u somborskom Karmelu

Pastirska igra u Sv. Roku u Subotici

Subotički tamburaški orkestar u Sv. Roku

Godina stote ovce

Ovco jedna! Ti si crna ovca!... neki su od mnoštva ovčjih epiteta koji se prigodice pridijevaju pripadniku ljudske vrste koji je to, više-manje, zaslužio. Kršćanstvo je pritom dovelo vjernika u nezavidan položaj uspoređujući ga s ovcom koja pripada stadu. Dotle čak da i jedan moj kolega izbjegava u svojoj župi pjevati poznatu pjesmu „Spasitelju dobri, Isukrste“. Razlog je što se u drugoj strofi pjeva: „I ja hoću biti ovca tvoja“. Donekle razumijem njegov ustuk. Tko od nas želi biti ovca?

Moderni čovjek želi biti sve drugo samo to ne! Ne želi da ga netko vodi za ruku; želi potpunu slobodu od bilo kakvog autoriteta i podređenosti. Današnje parole su: budi slobodan, neovisan, slobodouman, odbaci autoritete! I kad netko čuje pjesmu „i ja hoću biti ovca tvoja“ naravno da će mu zaparati uši. Radije bih birao biti vuk – moćan, neovisan, nesputan... negoli biti ovca – ovisan o drugom, prepušten drugom, omeđen stadom. Radije bih da ja budem vođa, da drugi idu za mnom, nego da koga slijedim. Uđite u bilo koju knjižaru u gradu i naći ćete gomilu knjiga kako postati vođa, lider, predvodnik... tzv. „Leadership“ – famozna riječ koja se danas obožava. Ali zato nigdje nećete naći priručnik kako biti poslušan, loja-

lan, odan autoritetu, odgovoran drugome, predan, vjeran... To je za slabiće, za one koji nemaju svoj „Ja“ – za ovce.

Društvo ostavlja tek dvije mogućnosti: ili biti na položaju ili biti ovca! Tko ne uspije doći na položaj, osuđen je da bleji. A zna se čemu ovca služi – za šišanje, mužu i davanje glasa na izborima. Koliko god danas pričali o slobodi, neovisnosti, demokraciji, o pravima... nemojte se uvrijediti, ali svi smo mi nečije ovce, htjeli – ne htjeli! To što je napisano u medijima, počesto je napisano za ovce. To što govore političari, počesto je upućeno blejavim ovcama. A i mi svećenici – propovjednici, trebamo se zapitati kako se odnosimo prema našim „ovcama“. Možda smo nekada radije ovčari negoli pastiri!

Zgodno je uočiti zašto je ovca paradigma vjernika; zašto, recimo, nije neka druga domaća životinja za koje pastiri skrbe? Naime, od svih, jedino ovca ne može podivljati, ne može se snaći u divljini. Prepuštena samoj sebi, nema šanse za spas. Izdvojena iz ovčinjaka, lako postaje plijen zvijeri.

Jubilarna godina Božjeg milosrđa i korizmeno vrijeme pred nama posvećeno je baš toj stotoj ovci – meni. Milosrđe ne poznaje „prihvatljive žrtve“ – devedeset devet je na sigurnom, manje-

više za tu jednu! Pastiru je stalo i do života te svoje glave. On *polaze* život i za tu stotu! Pa i kad zalutam, on me ne odbacuje, on je spreman ići za mnom i vratiti me u stado. Zar nije razborito slijediti samo onoga tko je spreman život položiti za mene? U ovčinjaku (Crkvi) možda katkad smrdi, zna biti tijesno, ne sviđaju mi se one druge ovce, ali to je jedino sigurno mjesto opstanka. I zato neka nam u Godini milosrđa ne bude sramota već ponos uskliknuti: „i ja hoću biti ovca tvoja!“

Iz sadržaja

Aktualno:

O kanonizaciji

bl. Alojzija Stepinca5

Tema broja:

Kalendar potpunih

oprosta u Godini milosrđa ..6

Dani biskupa

Ivana Antunovića 2016. ...8

Novi apostolski nuncij

u Beogradu16

Križni put

sv. Faustine24

Intervju:

Društvo „Ivan Antunović“

stvorilo prepoznatljiv

identitet26

Sakralna umjetnost32

Jubilej Reda

propovjednika35

Nova knjiga:

Ispovijest crkvenog

pauka47

Kršćanski stav:

Kupnja stana – duhovna

avantura48

Piše: Nikola Knezi

Put u Lourdes

Vjerojatno je svatko od nas barem jednom u životu postavio pitanje: Zašto Gospodin i danas čini čudesa? Odgovor bi mogao biti posve jednostavan: Kako bismo lakše povjerovali u ona čudesa koja je Isus činio dok je, kao utjelovljen Sin rođen od Blažene Djevice Marije, hodao ovom zemljom. Danas, bezbrojni čudesni znakovi, koje On čini nad nemoćnima, potvrđuju „radosnu vijest“ Kraljevstva Božjega. Čitajući i danas gledajući tu „radosnu vijest“ možemo zaključiti da je Isus dobar dio svoga vremena posvetio bolesnicima i nemoćnima.

Svetkovina koja nam stiže u prvoj polovici veljače je dan kada se prvi put u špilji na obroncima francuskih Pirineja Gospa ukazala malenoj djevojčici Bernardici. Taj nas dan treba još više usmjeriti i potaknuti na razmatranje o toj Isusovoj blizini ljudima u potrebi. U tom događaju, na jugu Francuske, možemo opet čuti riječi proroka Izaije: *Sljepačke će oči progledati, uši će se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, njemakov će jezik klicati* (Iz 35,5-6). Gotovo da nema boljeg posrednika i učitelja od Majke Božje, koja se ukazala toj siromašnoj pastirci. Marija je „zdravlje bolesnih“ kako pjevamo u litanijama Njoj u čast. I upravo je na tom mjestu Blažena Djevica Marija postala posrednica brojnih bolesnih hodočasnika koji, dok svoju zagovornicu slušaju, izgovaraju Njezine riječi upućene Gospodinu: „Neka mi bude po riječi Tvojoj!“

Kada je bolesnik kušan zlom i njegove mu se molitve čine uzaludnima, tada se u njemu rađa sumnja i tjeskobno se pita: „Koja je Božja volja? Zašto se ne dogodi čudo? Kada ću ozdraviti?“ To su pitanja koja postavlja svaki bolesnik, na koja moramo znati kako reagirati. To je trenutak kada Bog želi da mi priđemo bolesniku u Njegovo ime, da ga zagrlimo, da ga poljubimo, kako bi osjetio da je voljen od Boga preko osoba koje ga okružuju. I tu se očituje najveće čudo od svih čudesa, a to je činjenica da mnogi bolesnici koji su odlazili u Lurd ili na nekom drugom mjestu tražili ozdravljenje, koje zbog Božje

providnosti nisu dobili, ne vraćaju se svojim molitvama ogorčeni, tužni i puni bijesa zbog razočarenja. Vraćaju se molitvi puni nade upravo u tu providnost koja im daje snagu za daljnju borbu u njihovoj patnji.

Nemojmo zaboraviti da je lice svakog bolesnika i stare osobe lice Krista koji trpi i pati. Prisetimo se stoga Križnoga puta i Isusa dok tri puta pada u boli. Sjetimo se Veronike i Šimuna Cirenca. Budimo i mi nekome Veronika i obrišimo nekome gorke bolesničke suze i patnički znoj. Budimo i mi nekome Šimun Cirenac i pomozimo našim bolesnicima i starima nositi njihov križ. Nemojmo čekati Korizmu ili Veliki tjedan kako bismo sudjelovali u liturgijskom Križnom putu, nego sudjelujmo u živom Križnom putu našega ljubljenog Isusa koji se sada, u ovom trenutku, očituje u tijelu bolesnika, starih i nemoćnih.

Bolesnici i stari su neprocjenjivo blago Crkve! Samo toga, često, nismo svjesni. Sjetimo se Benedikta XVI. koji nam može poslužiti kao primjer. Veliki papa je upravo na Dan bolesnika i svetkovinu Majke Božje Lurdske najavio svoju ostavku prije tri godine. On, teološki Mozart, ne očajava u svojoj starosti i slaboći, nego otkriva drugačiji put služanju Gospodinu, Crkvi i bližnjima, put koji je „prikladniji njegovim godinama“, a to je put neprekidne **molitve!**

Volimo se hvaliti kako živimo u naprednom i modernom dvadeset i prvom stoljeću. Iskoristimo onda taj život u dvadeset i prvom stoljeću koristeći njegova dostignuća na pametan i human način. Ako ne možemo biti fizički prisutni kod ljudi koji trpe, pokušajmo im biti blizu koristeći neko od tih naprednih i modernih sredstava. Primjerice, pošaljimo našim bolesnicima jedan lijepi SMS, ili ih pozovimo telefonom, ili ih pak pozovimo Skypeom. Ne sutra, nego danas, sada! Sinovi i kćeri smo Božji, ne bismo li kao takvi trebali slijediti primjer Isusa koji je hodao i hoda između kreveta bolesnika?! Volimo i ljubimo naše stare i bolesne!

O kanonizaciji bl. Alojzija Stepinca

Apostolski nuncij u RH nadbiskup Alessandro D'Errico progovorio je ponovno o pitanju kanonizacije bl. Alojzija Stepinca i Papinoj odluci o osnivanju katoličko-pravoslavne radne skupine koja treba razriješiti sporeve oko nje te prenio detalje razgovora koji je imao s papom Franjom u Vatikanu.

Nuncij je to izložio u pozdravnom govoru na otvaranju 56. pastoralno-teološkog tjedna u Zagrebu. Kako piše IKA, D'Errico je odložio unaprijed pripremljeni govor i nadovezao se na govor kardinala Bozanića kojemu je zahvalio za mudre riječi o pitanju kanonizacije kardinala Stepinca.

Budući da sam i ja bio ponekad prozivan, želim predstaviti neke stvari koje su vrlo važne za ovaj slučaj, rekao je nuncij, te podsjetio kako je u prosincu boravio u Rimu, te imao prilike susresti se i razgovarati sa Svetim Ocem.

Veći dio razgovora bio je upravo posvećen prijedlogu Svetoga Oca o formiranju radne skupine. *Zadivio sam se kad sam vidio da je Sveti Otac informiran i o iznenađenju koje se dogodilo u javnom mnijenju u Hrvatskoj,* rekao je nuncij, te je razgovor sažeo u tri točke. Tako je na prvom mjestu rekao kako ga je Papa zamolio da prenese poruku da on nema ništa protiv svetosti kardinala Stepinca, niti protiv hrvatskog naroda.

Papa mi je rekao: „Našao sam se u situaciji gdje bi moglo doći do ponovnih napetosti između dviju Crkvi i dva naroda.“ Stoga je Papa rekao da je njegova namjera bila istaknuti, što je uostalom protumačio i u Evangelii Gaudium, ono što često ponavlja u homilijama u Domu Sv. Marte. Dakle, „govorim o Crkvi koja se ne zatvara, Crkvi koja je otvorena za sve ono što se događa oko nje. Govorim stalno o Crkvi koja izlazi na periferije, kako one materijalne, tako i duhovne. Crkvi koja se stavlja u dijalog s različitim čimbenicima Crkve i s čimbenicima s kojima pastoralno djeluje.“

Papa je naglasio kako osnivanje Radne skupine stručnjaka Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve treba shvatiti kao ekumensku gestu i izlazak na periferiju, duhovnu periferiju gdje se Crkva stavlja u dijalog s različitim čimbenicima.

Papa smatra, napomenuo je nuncij, kako ovdje nije riječ o ponovnom raspravljanju o Stepinčevoj svetosti, već bi radna skupina trebala imati informativnu ulogu o svemu što je već učinjeno.

Kao posljednje, nuncij je pojasnio samu organizacijsku dimenziju. Podsjećajući kako se njegov susret s Papom održao 17. prosinca, te mu je Papa rekao kako se očekuje posjet izaslanstva Srpske pravoslavne Crkve

što se i dogodilo sredinom siječnja. Dakle, u radnoj skupini bi sa svake strane trebalo biti 3-5 članova, i na prvom zasjedanju koje će biti u Vatikanu ustanovit će se dnevni red.

Na kraju je nuncij dodao kako je Papa svjestan da ta inicijativa puno stoji hrvatski narod, ali je uvjeren da će to pridonijeti punom pomirenju između dvaju naroda, kao i u ekumenskim odnosima i stabilnosti ovih područja. /*Bitno.net*/

Nova hrvatska ministrica pozvala na molitvu

Ministrica socijalne politike i mladih Bernardica Juretić objavila je na svojoj Facebook stranici status u kojem je zahvalila svima koji su joj čestitali, ali i pozvala ih na molitvu za novu Vladu RH.

Svima od srca zahvaljujem, a one koji su vjernici molim da se mole za mene i cijelu Vladu, neka nas Duh Sveti prosvijetli da radimo samo na slavu Božju, napisala je Juretić. Podsjetimo, Bernardica Juretić bila je redovnica u redu Sestara službenica milosrđa, anđela, ali je 2001. odlučila izaći iz reda. Od tada je utemeljila zajednicu „Susret“ gdje pomaže u liječenju ovisnicima o narkoticima, a svojedobno je bila i predstojnica vladina Ureda za suzbijanje opojnih droga. /*Bitno.net*/

Kalendar potpunih oprosta u Godini milosrđa

Piše: Dragan Muharem

U ovom prilogu htjeli bismo istaknuti važnost otkrivanja dragocjene vrijednosti oprosta kao predmeta katoličke sakramentologije, što pripada u problematiku sakramenta pomirenja ili pokore, kao završetak njegova procesa. Pitanje oprosta u Katoličkoj crkvi doživjelo je kroz povijest razne oblike u primjeni ali i mnoge nejasnoće. Papa Pavao VI. je na zahtjev Drugoga vatikanskog sabora temeljito reformirao način stjecanja oprosta apostolskom konstitucijom *Indulgentiarum doctrina* (1967.). Ta izvrsna obnova ipak je poprilično zanemarena u pastoralnoj praksi. S najavom Jubilarne godine 2000., sv. Ivana Pavao II. budi novo zanimanje za oproste. Željeli bismo, stoga, teološki osvijetliti i pastoralno uputiti u praksu oprosta i to ne samo u vidu ove Jubilarne godine Božanskog milosrđa, nego i u cjelovitom svagdanjem kršćanskom životu. Na taj način ukazujemo na veličinu Božjeg milosrđa koje se očituje u daru oprosta od vremenite kazne za grijeh.

Pošto je tematika iznimno opširna, ne možemo ulaziti u mnoštvo detalja, možda bismo to mogli ostvariti pojedinih predavanjima, tribinama ili susretima na našim župama. Donosimo nauk Katoličke crkve te pastoralne upute iz naznačene konstitucije *Indulgentiarum doctrina*.

Crkveni nauk o oprostima

Osim Svetih vrata, tradicionalna su jubilejska obilježja hodočašća i oprost. Iz riznice duhovnih dobara Crkve u Jubileju posebno mjesto ima oprost koji se odnosi na vremenitu kaznu. Budući da je u Jubileju riječ o nastojanju oko svetosti i čistoće duše, na tome je putu od velike koristi dar oprosta što ga Crkva, snagom koju joj je dao Krist, pruža svima koji ispune tražene uvjete.

Svaki teški grijeh ima dvostruku posljednicu: raskida naše zajedništvo s Bogom i lišava nas vječnog života. Oproštenje od vječne kazne ostvaruje se oprostom od krivnje i obnovom zajedništva s Bogom po sakramentu ispovijedi. Pored vječne kazne postoji i ona koju nazivamo vremenitom kaznom od koje se vjernik treba očistiti bilo na zemlji bilo poslije smrti u stanju nazvanom čistilištem. Oprost je dakle otpuštenje vremenite kazne za grijeha kojih je krivnja već otpuštena po sakramentu ispovijedi. Na-

glasimo kako ove dvije kazne nisu Božja osveta, već posljedica same naravi grijeha.

Oprost se dobiva po Crkvi koja se snagom vlasti „vezivanja i odrješivanja“ koju je primila od Isusa Krista, zauzima za kršćanina otvarajući mu riznicu zasluga Krista i svetaca da od Oca milosrđa dobije otpuštenje vremenitih kazni za grijeha. Crkva time želi ne samo doći u pomoć kršćaninu, već ga potaknuti na djela pobožnosti, pokore i ljubavi.

Kako bi netko bio u stanju dobiti oprost, mora biti kršten, neizopćen i u stanju milosti nakon što je ispunio propisane uvjete za primanje oprosta, te imati iskrenu nakanu steći oprost i izvršiti naložena djela.

Oprost može biti djelomičan ili potpun. Svaki vjernik može bilo djelomični bilo potpun oprost dobiti za sebe ili namijeniti za pokojne.

Za primanje *potpunog oprosta* koji se može dobiti jednom u danu nužna/-o je:

1. Sakramentalna ispovijed
2. Euharistijska pričest – na dan kada se želi primiti oprost.
3. Molitva na papinu nakanu – Oče naš, Vjerovanje i pobožan zaziv Blaženoj Djevici Mariji, na dan kada se želi primiti oprost.
4. Izvršiti djelo naznačeno za potpuni oprost – npr. hodočastiti u katedralu ili učiniti djelo duhovnog ili tjelesnog milosrđa.
5. Isključiti svaku naklonost grijehu, makar bio i lak. Oprost je *djelomičan* ako nedostaje potpuno odricanje (5.), a ispunjeni su svi ostali uvjeti. Naravno, vrsta stečenog oprosta ostaje tajna poznata samo Bogu.

Oni vjernici koji zbog bolesti ili nekih drugih ozbiljnih razloga ne mogu izaći iz kuće mogu primiti potpuni oprost, ako – sjedinjeni u duhu i u mislima s vjernicima na dotičnim mjestima, naročito onda kada se putem sredstava društvenoga komuniciranja prenose liturgijska slavlja iz neke jubilejske crkve – izmole Oče naš, Vjerovanje ili neku drugu molitvu, prikazujući svoje trpljenje i teškoće na nakane koje su za Crkvu posebno važne u Svetoj godini milosrđa.

Kalendar potpunih oprosta

BLAGDAN SV. JURJA, SV. ROKA i SV. TEREZIJE AVILSKJE - Dne 30. travnja 1755. papa Benedikt XIV. odobrio je oprost na dan svetoga Roka za razdoblje od sedam godina. Isti taj oprost je papa Pio VI. dopustio za sve vremena. Oprost je papa vezao uz skrušenu svetu ispovijed i pričest. Osim toga pokornik je bio dužan na dan svetoga Roka pohađati župnu crkvu. Tim papinskim dokumentom kalački je nadbiskup dobio ovlast da, osim spomenutog dana, po svom nahođenju Subotičanima odredi još dva dana, kad se jednako tako može dobiti potpuni oprost. Tako je kalački nadbiskup grof Ladislav Kolonić 6. siječnja 1795. godine odredio još spomendan sv. Jurja i sv. Terezije Avilske (15. listopada) kao oprosne dane uz iste uvjete kao i za blagdan svetoga Roka.

DUHOVI – javnim moljenjem/pjevanjem himna „O dođi, Stvorče, Duše svet“.

TIJELOVO – molitvom „Klanjam Ti se smjerno“, recitiranom/pjevanom javno u liturgijskome slavlje te svetkovine.

PRESVETO SRCE ISUSOVO – činom zadovoljštine Presvetome Srcu Isusovom: „Preslatki Isuse, čija neizmijerna ljubav...“ javno recitiranim prigodom te svetkovine.

2. KOLOVOZA: ASIŠKI OPROST – od podneva 1. kolovoza do ponoći narednoga dana može se samo jednom (u danu) dobiti potpuni oprost.

– propisano djelo: Pohod župnoj crkvi uz recitiranje Očenaša i Vjerovanja.

– uz tražene uvjete: Ispovijed – Pričest – Molitva za Papu – odijeljenost od grijeha, čak i lakog.

– u župnim crkvama se uz to [oprost 2. studenog] može dobiti potpuni oprost još dva puta u godini, tj: – na dan župnoga zaštitnika [patrona] i – 2. kolovoza kada je Porcijunkula... [ili Asiški oprost].

2. STUDENOG:

– oprost primjenjiv samo za pokojne!

– od ponoći 1. (Svetkovina Svih svetih) do ponoći 2. studenog.

– propisano djelo: pohod župnoj crkvi uz moljenje Očenaša i Vjerovanja. Ili se može dobiti kako je napisano niže, od 1. do 8. studenog, prigodom posjeta groblju.

– uz tražene uvjete: Isповјед – Причест – Молитва за Папу – одијелјеност од grijehа, čak i lakog.

1. – 8. STUDENOG UZ POSJET GROBLJU:

– oprost primjenjiv samo za pokojne!

– uz tražene uvjete: Isповјед – Причест – Молитва за Папу – одијелјеност од grijehа, čak i lakog.

„Vjernici koji pohode groblje i mole, makar samo u mislima, za pokojne, mogu dobiti, jednom na dan, potpuni oprost.“

SVETKOVINA KRISTA KRALJA:

– uz čin Posvete ljudskoga roda Kristu Kralju, „O preslatki Isuse, Otkupitelju ljudskoga roda“, učinjen javno.

31. PROSINCA – uz himan „Tebe Boga hvalimo“, javno recitiran ili pjevan.

1. SJJEČNJA – uz javno zazivanje Duha Svetoga s „O dođi, Stvorče, Duše Svet“.

SVAKOG KORIZMENOG PETKA

– recitiranjem molitve „Evo, moj dobri i preslatki Isuse“ (Evo, o dobri i preslatki Isuse, pred licem Tvojim bacam se na koljena i s najvećim žarom srca molim Te i zaklinjem: utisni mi u srce živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi, pravu pokoru za moje grijehе i čvrstu odluku da ih pripravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti Tvojih pet rana i imajući pred očima ono što je prorok David rekao o Tebi, o dobri Isuse: „Probolu su ruke moje i noge moje; izbrojit mogu sve kosti svoje“.).

VELIKI ČETVRTAK – javnim moljenjem/pjevanjem himna „Divnoj dakle“.

VELIKI PETAK – u svečanome liturgijskom slavlju: kada vjernik pobožno sudjeluju u klanjanju Križu i poljubi ga.

VAZMENO BDIJENJE – obnovom krsnih obećanja, učinjenom bilo kojom formulom.

BLAGDAN BOŽANSKOGA MILOSERĐA (Bijela nedjelja) – Isus je obećao sv. Faustini Kowalskoj potpuno otpuštenje krivnje i kazni onome tko se toga dana ispovjedi i pričesti.

PRVA PRIČEST – podjeljuje se potpuni oprost vjernicima koji po prvi puta pristupaju Svetoj Pričesti ili sudjeluju u pobožnome slavlju Prve Pričesti.

NA OBLJETNICU VLASTITOGA KRŠTENJA – obnavljajući krsna obećanja bilo kojom formulom.

NA DAN SVETOGA ZAŠTITNIKA – učiniti posjet župnoj crkvi uz propisane molitve...

MLADA MISA – za svećenika koji slavi i za vjernike koji u istoj Misi pobožno sudjeluju.

JUBILARNA SLAVLJA SVEĆENIČKOGA REĐENJA: 25, 50 i 60 go-

dina; – svećenik i, ako se svečano slavi, vjernici koji sudjeluju u toj Svetoj Misi mogu dobiti potpuni oprost.

UPOTREBA NABOŽNIH PREDMETA – vjernik koji pobožno koristi nabožni predmet (Raspelo ili Križ, krunicu, škapular, medalju) koju je blagoslovio Prvosvećenik ili Biskup, mogu dobiti potpuni oprost također o svetkovini Svetih Apostola Petra i Pavla, dodajući Isповјest vjere bilo kojom dopuštenom formulom.

DUHOVNE VJEŽBE – dodjeljuje se potpuni oprost vjerniku koji sudjeluje u duhovnim vježbama tijekom najmanje tri puna dana.

PRIGODOM PAPINSKOGA BLAGOSLOVA – vjerniku koji pobožno i smjerno primi Blagoslov „urbi et orbi“ (svakog Uskrsa i Božića) podijeljen od Prvosvećenika, bilo to čak i preko radija ili televizije, daje se potpuni oprost.

U SMRTNOME ČASU – vjerniku koji je u smrtnoj opasnosti, kojega svećenik ne može providjeti sakramentima i apostolskim blagoslovom s pridruženim potpunim oprostom, Sveta Majka Crkva daje u smrtnome času na jednak način potpuni oprost, s tim da je odgovarajuće raspoložen i da je tijekom života izmolio neku molitvu.

– za postizanje takvoga oprosta savjetuje se upotreba Raspela ili Križa.

– taj potpuni oprost u smrtnome času može dobiti vjernik koji je istoga dana već dobio drugi potpuni oprost.

POSJET CRKVI ILI REDOVNIČKOM ORATORIJU NA BLAGDAN SVETOGA ZAŠTITNIKA – dodjeljuje se potpuni oprost vjerniku koji pobožno posjeti crkvu ili redovnički oratorij na blagdan njihovoga zaštitnika i ondje recitira Očenaš i Vjerovanje.

SVAKODNEVNI POTPUNI OPROSTI – klanjanje presvetom sakramentu u trajanju barem pola sata.

MOLITVA SV. KRUNICE

– daje se potpuni oprost ako se Krunica moli u crkvi ili javnom oratoriju, ili u obitelji, u Redovničkoj zajednici, u pobožnom udruženju.

– za potpuni oprost donose se sljedeća pravila:

1. Dovoljna je molitva četvrtine Krunice; ali pet desetica moraju se moliti bez prekida.

2. Usmeno molitvi se mora dodati pobožno razmatranje otajstava (najavljujući ih prema potvrđenom važećem pravilu).

ČITANJE SVETOGA PISMA U TRAJANJU BAREM POLA SATA

MOLITVA KRIŽNOGA PUTA

– za postizanje potpunoga oprosta vrijede sljedeća pravila:

1. Pobožnost mora biti učinjena pred zakonito postavljenim postajama Križnoga Puta.

2. Za izvršenje pobožnoga čina traži se samo jedno razmatranje o Muci i Smrti Gospodnjoj, bez potrebe da se čini posebno razmatranje pojedinih otajstava vezanih uz postaje.

3. Potrebno je pomicati se od jedne postaje do druge. Ako se pobožna vježba izvršava javno i pomicanje svih prisutnih se ne može uredno ostvariti, dovoljno je da pojedinim postajama pristupa barem predvoditelj...

SVAKODNEVNO PRIKAZANJE DNEVNOGA RADA – papa Ivan XXIII. odredio je povlasticu za izbjegavanje čistilišnih muka dodjeljujući svakodnevni potpuni oprost onima koji za ljubav Isusu izvršuju vlastite dužnosti i izdržavaju svakodnevne križeve. Potrebno je uz to recitirati Vjerovanje, Oče naš i jednu molitvu na nakanu Prvosvećenika. Podsjećamo i na Sv. Pričest i Isповјed (za koju je dovoljno da je učinjena unutar osam dana). Ako nedostaje potpuna raspoloživost ili nisu ispunjene spomenuta tri uvjeta, oprost je samo djelomičan...

Djelomični oprost

Djelomični oprost otpušta samo jedan dio vremenite kazne koju smo zaslužili svojim grijesima. Daje se vjerniku koji, obavljajući svoje dužnosti ili podnoseći životne tegobe, svoj duh uzdiže Bogu, dodajući neki od pobožnih zaziva: vjernicima koji vođeni duhom vjere milosrdnim srcem razdaju sebe ili svoja dobra, vjerniku koji se dragovoljno odriče u duhu pokore stvari koje su mu drage.

Djelomični oprost dobivaju se i za mnoge pobožnosti:

- Litanije
- Dušo Kristova
- Anđeo Gospodnji
- Kraljice neba
- Vjerovanje
- posjet groblju i molitva za pokojne
- časoslov za mrtve
- psalam 51
- mjesečna duhovna obnova
- posjet Presvetom Oltarskom Sakramentu
- Zdravo Kraljice
- čitanje sv. Pisma
- Pod Tvoju se obranu utječemo
- Dođi Duše Presveti
- Tebe Boga hvalimo
- psalam 130.

„Razgovor“ o obitelji i misa za biskupa Antunovića

Tradicionalni, XXIV. „Razgovor“ Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ ponudio je u ponedjeljak, 18. siječnja 2016. godine, u dvorani Hrvatskoga kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ u Subotici, temu „Obitelj“, o kojoj su raspravljali biskupi u Rimu. O ovoj temi govorio je mons. Ladislav Német, zrenjaninski biskup i sudionik XIV. redovite opće biskupske sinode na temu *Poziv i poslanje obitelji u Crkvi i suvremenom svijetu*, održane u listopadu prošle godine.

„Razgovor“ je održan u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2016. Dan ranije, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije služena je svečana sveta misa za biskupa Antunovića (1815.-1888.) o 127. obljetnici njegove smrti. Svetu misu je predvodio katedralni župnik i predsjednik Društva „Ivan Antunović“ mons. Stjepan Beretić.

Obitelj temelj Crkve

Biskup Német se u svojem izlaganju dotaknuo više tema o kojima je bilo riječi na spomenutoj Sinodi, ustvrdivši kako brak i obitelj izgledaju i funkcioniraju drukčije u različitim dijelovima svijeta.

Iz tih različitih slika obitelji trebalo je napraviti jedan zajednički dokument. Međutim, jasno je rečeno da je obitelj subjekt evangelizacije i samostalni subjekt crkvene

zajednice. Obitelji su osobe koje po samoj naravi zajedničkog života pridonose tome da Crkva kao takva može djelovati i egzistirati. Društvena zajednica postoji zahvaljujući tomu što imamo ljude, muškarce i žene, koji će, iz ljubavi ili interesa, sklopiti jednu životnu zajednicu, dobiti blagoslov djeteta, prihvatiti dar života i tako razvijati svijet i ljudsku obitelj. I tek zahvaljujući tim „malim“ obiteljima možemo govoriti o našoj Katoličkoj crkvi kao velikoj obitelji, kazao je on.

Uključivanje rastavljenih?

Na Sinodi je jedna od ključnih riječi bila i inkluzija – uključivanje onih koji ne osjećaju blizinu Crkve i vjere, a među njima i onih koji su rastavljeni.

Njima treba dati iskustvo da su prihvaćeni u zajednici Crkve. Kao što otac i mati nikad neće ostaviti svoje dijete, tako Crkva ne bi smjela nikad niti jedno svoje dijete ostaviti po strani, naveo je Német.

On je govorio je i o raznim oblicima obitelji – budući da pojedini ljudi iz različitih razloga ne žive u „normalnom“ obliku obitelji.

Nitko nije došao na svijet bez obitelji. Neovisno od toga kako je ona izgledala – je li dijete podizala samo majka, baka, netko nam je davao te vrijednosti. Definicija obitelji se proširila na generacije vertikalno (djedovi, prabake, unuci) i horizontalno (rodbina – stričevi, ujaci itd.). Svi oni imaju određenu ulogu u našim životima, rekao je biskup.

Na Sinodi se raspravljalo i o pitanju – na koji način rastavljene iz crkveno sklopljenog braka i ponovno vjenčane uključiti u aktivniji život Crkve. Német pretpostavlja da će to pitanje biti rješavano na tragu inkluzije, budući da spomenute osobe ne mogu sudjelovati u nekim liturgijskim i crkvenim aktivnostima (kumstvo, pričest...).

Priprava za brak

U kontekstu teme istaknuta je i važnost priprave za brak. Nju bi, kaže Német, trebale većinom voditi obitelji, a svećenici dolaze na kraju kako bi pokazali vjersku dimenziju braka kao sakramenta.

Treba naći određeno vrijeme za pripravu braka u ovom dinamičnom svijetu, trebalo bi mladima predočiti što znači brak u Crkvi, odnos muškarca i žene, što Bog u sakramentu dodaje još, da tako kažemo. A to su ljubav Božja i dar ustrajnosti, dar strpljivosti. Papa je jako lijepo naveo tri riječi koje su neophodne za brak: hvala, molim i oprosti, kazao je predavač. Pitanje istospolnih zajednica je na Sinodi malo dotaknuto, jer je jasno da je tu nauk Katoličke crkve kakav je bio i ranije: brak je uvijek zajednica jednog muškarca i jedne žene, i to je biblijska objava na temelju Isusovog naučavanja.

Pravi i puni brak za Katoličku crkvu je zajedništvo muškarca i žene koje je blagoslovljeno pred oltarom. To je jedini sakrament kod kojega Crkva samo svjedoči, svećenik je samo svjedok slobodne odluke mladenaca.

U uvodnom dijelu večeri prisutnima se obratila članica Vijeća Katoličkog društva Ivan Antunović **Marija Mandić** koja je istaknula kako je zdrava i funkcionalna obitelj kamen temeljac zdravog odgoja djece i zdravog odnosa među supružnicima.

U obitelji zajedno uzdižemo svoju ljubav, nakane, želje, jade, strahove, svoju strepnju k Bogu i znamo da će On uvijek biti uz nas i čuvati nas, rekla je ona.

Prema HR, D. B. P.

Božić u somborskom karmelu

U somborskoj Karmelićanskoj crkvi na Badnju večer čuo se odjek anđeoske pjesme kojom su mali pjevači, svirači, čitači i ministranti dočekali Božansko dijete maloga Isusa. Nakon prigodnog programa uslijedila je sv. Misa polnoćka koju su suslavili o. Stjepan Vidak i o. Zlatko Žuvela.

Otac Stjepan je u svojoj homiliji iznio da noćas trebamo postati svjesni ove velike Božje ljubavi koju nam donosi Božić, jer bez obzira na to kako nam bilo teško, Božić je uvijek radostan događaj kojega su slavili i slave kršćani ispunjeni vjekom. *Zato nas i ovoga Božića Djetešce Isus poziva da u njemu svi prepoznamo Boga, da mu se svi poklonimo i svim obiteljima, djeci i mladima, roditeljima, djedovima i bakama, bolesnima i nemoćnima, svim ljudima dobre volje i otvorenog srca poželimo utjehu božićne čestitke koja će širiti radost, ljubav i mir*, rekao je propovjednik dodajući da je predstojeća Godina Božanskog milosrđa godina u kojoj trebamo pronaći više vre-

mena za osobni susret, topli pogled, blagu riječ, više ljubavi jednih prema drugima ali i više vjerničke zauzetosti. Nakon svete mise polnoćke uslijedilo je prigodno darivanje dječice slatkim paketićima. /s. *Marijana od Kraljice Karmela, priorica OCDS Sombor*/

Božić u crkvi sv. Marije

Vjernici crkve sv. Marije iz Subotice su se i ove godine u duhu iščekivanja pripravljali za blagdan zemaljskog rođenja utjelovljene Riječi kako bi im se u duši rodio Spasitelj. Dolazili su na mise zornice, svetu ispovijed, skupljali su za one koji žive u teškim uvjetima na području župe, obnovili dvorište župe i zajedničkim angažiranjem uredili crkvu za blagdan.

Kićenju jelke priključila su se djeca, i to stavljajući na bor ukrase koje su sami izradili. Oni su se također revno pripremali za blagdan dobrim djelima, betlehemskom igrom te recitacijama na hrvatskom i na mađarskom jeziku uz sviranje na violini. Uz pomoć kantora **Sándora Tamása** za polnoćku su se pripremali i crkveni zbor i orkestar pod nazivom „Djeca Marijina“ kako bi pjesmama pomogli produbiti i održati pobožnost vjernika. Izviđački tim „Kosz-

tolányi Dezső“, koji djeluje na našoj župi, donio je Betlehemsko svjetlo u našu crkvu. Nakon svetih misa župnik **Gábor Barát** ugostio je u vjeronaučnoj dvorani djecu i odrasle.

s. *M. Hermina Kovács*

Proslava Božića u Stanišiću

Proslava Božića u Stanišiću započela je misom polnoćkom, te koncertom koji joj je prethodio, na Badnju večer 24. prosinca.

Organizator polusatnog koncerta na temu pastirskih pjesama bio je stanišićki kantor **János Varga** koji je prigodom ovogodišnjeg jubileja, 200. godišnjice od podizanja mjesne crkve Imena Marijina poželio ovogodišnji Božić obilježiti svečanije i dostojanstvenije nego prijašnjih godina. Za orguljama koje su ove godine popravljane i restaurirane, na poziv stanišićkog bio je lemeški kantor **Željko Zelić**. Kantori su u dvoglasu izveli dvojezične, na mađarskom jeziku i bunjevačkoj ikavici, najljepše pastirske skladbe s Bačke ravnice te nekoliko tzv. uspavanki Isusu. Program je počeo naslovnim instrumentalom koncerta i pjesmom Tiha noć. Misu polnoćku u 21 sat prikazao je vlč. **Antal Egedi**, lemeški župnik koji je u propovijedi pročitao božićnu poruku mons. dr. **Ivana Pénzesa**, subotičkog biskupa. Nakon mise vjernici su se okupili pred jaslucama, a djeca su darivana paketićima.

Na sam Božić, 25. prosinca, sveta misa je prikazana u 13 sati dok je Svr' godišnja zahvalnica prikazana 31. prosinca u

14 sati. Blagoslov kuća uslijedit će tijekom veljače. U Stanišiću nije bilo misa zornica niti su organizirane prigode za veliku ispovijed tijekom došašća, budući da se župom upravlja iz Lemeša. U tijeku su fini, završni radovi na popravku i pokretanju sata na tornju crkve zauzimanjem članova Pastoralnog vijeća.

Željko Zelić

Advent u Lemešu

Marljivi i vjeri odani članovi HBKUD „Lemeš“ odazvali su se i ove godine pozivu da okite borove u lemeškoj crkvi Rođenja BDM i tako kao Udruga kroz svoje djelovanje daju još jedan prepoznatljiv pečat obilježavanju Božića u Lemešu.

Bilo je to prije svega veoma ugodno nedjeljno popodnevno druženje 20. prosinca, na Očiće a zatim i nadasve korisno za cijelu vjersku zajednicu. Svjesni kako bit Božića ne čine marketinški oku ugodne sitnice, blještavilo i ukras, ali ostavljaju snažni dojam, višestoljetni ritual kićenja borova uljepšava blagdansko raspoloženje i postaje simbol zajedništva. Par godina unatrag uglavnom ista ekipa, koju čine **Marko, Dario, Ivana, Sonja, Kristina, Daniel, Tanja, Dragana, Antonija, Elizabeta i Željko**, prima na sebe obvezu dekorativnog ukrašavanja borova i cijeli posao bio je gotov za dva sata. Ne želeći da borovi odvlače pozornost i budu dio poganske zaostavštine, okićeni su skromno i bez svjetlećih lampica. Nakon što je završio postavku Betlehema, lemeški kantor **Željko Zelić** požurio se uspeti na kor i zasvirati najljepše božićne melodije na koje su zatim svi u glas razdragano odgovorili tekstom, čime se dalo naslutiti da se vrijeme iščekivanja polako bliži kraju i posao je okončan mini koncertom. Kroz vrijeme došašća u Lemešu je prikazano dvadeset pjevanih misa zornica, adventski vijenac i ove godine darovala je **Verona Štifelmajer**, a velika ispovijed bila je 10. prosinca. /**Željko Zelić**/

Božić u Lemešu

Misu polnoćku kojom se obilježilo utjelovljenje Božanskog Sina u liku djeteta i započelo proslavljanje Božića, prikazao je u ponoć na Badnju večer vlč. **Antal Egedi**, nakon prigodnog literarnog programa koji je pripremio **László Micsik**, ministrant.

Nakon što je još jednu godinu za redom s oltara protumačio poruku božićne noći, lemeški je župnik zahvalio obiteljima **Kanyó, Csonka, Pletikosić, László** i **Hrkač** koje su darovale borove za crkvu kao i vjernicima pojedincima i obiteljima koje su darovale za dječje paketiće i radove tijekom godine. Članovi MKUD „Németh László“ sačekali su vjernike poslije blagoslova kuhanim vinom a najmlađe salon bombonima. Ostalih dana Božića svečane svete mise prikazane su u deset sati. Blagoslov domova počeo je četvrtog dana po Božiću i odvijao se kroz mjesec siječanj, dok je Zahvalnica za Svr' godine prikazana 31. prosinca u 17 sati i ovo je treća godina kako se svečano, dvojezično intonira Te Deum Laudatum na staru ariju i po starom tekstu.

Župa u Lemešu zabilježila je protekle godine 44 sprovoda (umrlo je 24 muškarca i 20 žena), pri čemu je samo 6 vjernika primilo sakrament posljednje pomasti. Kršteno je 18 djece od čega 8 dječaka i 10 djevojčica. Samo 5 parova je vjenčano. Inicijalni sakrament Prve pričesti primilo je 15 djece, a 204 obitelji uplatilo je doprinos na obiteljsku knjižicu. Iz godine u godinu, nažalost, statistički podaci nisu nimalo ohrabrujući, a međusobne razlike i odnosi u njima su iznimno signifikantni. Ove godine prvi puta u Lemešu su misili **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik iz Subotice prigodom obilježavanja sedamdesete obljetnice smrti vlč. Agatića, vlč. **dr. Marinko Stantić**, župnik župe sv. Križa iz Sombora prigodom Dužijance, **fra Drago Perković** iz župe sv. Ilije, Kiseljak (BiH) prigodom posjeta vjernika Hrvata s područja srednje Bosne, vlč. **Jenő Gutasi** iz Totova sela i vlč. **László Fuderer** iz Bečeja, prigodom posjeta vitezova reda sv. Jurja te vlč. **Josip Pavlović** iz Tut-

lingena (Rep. Njemačka) prigodom krštenja, na zamolbu obitelji **Blašković** nastanjene u Njemačkoj.

Koncem crkvene godine, a nastupom došašća završeni su višemjesečni radovi na župnom stanu. Oličena je velika tzv. marijanska soba za prijam, a uz nju i manja soba. Dotrajali drveni pod postavljen na zemljani naboj u kuhinji zamijenjen je pločicama na novo izlivenom betonu i postavljena su nova vrata i prozor od aluminijskog profila. Preuređena je ostava, sanitarni čvor i kupatilo. Vrijednost radova premašila je dobivena sredstva odobrena na natječaju za dodjelu sredstava crkvama i vjerskim zajednicama koje djeluju na području AP Vojvodine pri Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice u vrijednosti od 180.000 dinara pa je milodarom vjernika omogućeno privođenje kraju obilnih, preko neophodnih aktivnosti. Na blagdan Nevine dječice, 28. prosinca, mjesni vokalni ansambl „Musica Viva“ darovao je Lemešane jednosatnim koncertom u popodnevnom satima u crkvi Rođenja BDM. Na programu su bile duhovne skladbe J. S. Baha, M. Hogana, nekoliko gospela i obrada božićnih pjesama. U sklopu programa nastupila je Lemešanka **Aleksandra Pletikosić**, sopran solistica koja je izvela skladbu C. Franka, Panis Angelicus uz klavirsku pratnju **Svetlane Stričević**. Koncertom je ravnala **Marita Topić**.

Željko Zelić

Polnoćka u crkvi sv. Roka

Slavlje ovogodišnjeg Božića u crkvi sv. Roka u Subotici započelo je pastirskom igrom „Junaci Božića“ koju su izvela djeca pod vodstvom s. Silvane Milan, katehisticke i Vesne Huske, vjeroučiteljice.

Na kraju pastirske igre stigli su do jaslca i „Betlemari“ koje je pripremio Ivan Piuković, uz pratnju gajdi koje je svirao Zdenko Ivanković. Poslije pastirske igre slijedila je sveta misa koju je predslavio župnik mons. dr. Andrija Anišić. Pod misom su odrasli vjernici Tamara, Tomica, Vladimir i Ljubica prvi put primili Isusa u svetoj Pričesti.

Andrija Anišić

Božić u Sv. Roku

U subotičkoj župi sv. Roka, pod misom u 9 sati svečano smo 25. prosinca proslavili božićnu sv. misu uz zvuke tamburica Subotičkog tamburaškog orkestra.

Župni zbor pjevao je božićne pjesme uz pratnju tamburaša pod ravnanjem Marijane Marki i pod umjetničkim rukovodstvom Stipana Jaramazovića. Misu je predslavio duhovni pomoćnik mons. Marko Forgić, a prigodnu propovijed održao je župnik mons. dr. Andrija Anišić. Poslije mise djeca su u župnom dvorištu dobila prigodne božićne darove, a druženje je nastavljeno s tamburašima u vjeronaučnoj dvorani.

Andrija Anišić

Božić u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Ovog Božića djeca župe Uzvišenja sv. Križa u Somboru prigodnom predstavom i pjesmom „Oj pastiri“ uzveličali su božićno misno slavlje.

Na taj su način uz svoju vjeroučiteljicu Marinu Diosy i ostale vjernike župe radosno proslavili najradosniji kršćanski blagdan Božić. Župnik vlč. dr. Marinko Stantić zahvalio je svima koji su na bilo koji način svojim radom ili darovima pridonijeli ljepoti i radosti slavlja Božića, a nakon svete mise podijelio je djeci darove.

Jelena Mučibabić

Božić u župi Marija Majka Crkve

U župi Marija Majka Crkve pola sata prije mise polnoćke izveden je dječji program.

Ovogodišnji nositelji božićne priredbe bili su naši najmlađi, učenici drugih i trećih razreda. S velikom su radošću glumili, recitali i pjevali. Bilo je tu zvjezdica, anđela, pastira, malih glumaca i naravno Marija, Josip i maleni Isus. Bilo je veoma lijepo i svečano, a sve je popratilo dječji zbor „Bijeli anđeli“.

Danica Mlinko

Humanitarni koncert u Novom Sadu

Nadareni mladi katolici okupljeni oko novosadskog kapelana vlč. Siniše Tumbasa Loketića iskazali su želju da budu bliski starima i nemoćnima te su kao bend „Glasnici Božje radosti“ 18. prosinca 2015. u župnoj crkvi Imena Marijina u Novom Sadu organizirali humanitarni koncert.

Ulaznica je bila dragovoljni prilog posjetitelja, a prikupljeni novac doniran je Domu za stare Novi Sad. Isti koncert ponovljen je i u domu za stare pred njegovim korisnicima 22. prosinca. Članovi benda su: **Jasmina Milodanović, Kristina Zima, Ana Turi, Snežana Jović, Stipan Jurić, Siniša Tumbasa Loketić**. Bend je na klaviru pratila **Martina Hrubenja**, a na gitari **Lornad Girizd**. Tehnička podrška bio je **Aleksandar Rajić**. Na koncertu je solo izvedbu imala devetogodišnja **Hana Semnic** koja je slušateljima otpjevala tradicio-

nalnu Božićnu pjesmu „Tiha noć“. Posljednja pjesma pjevana na koncertu bila je „Zvončići, zvončići“ u kojoj su i najmlađi vjerončenici župe Imena Marijina pomogli u izvedbi članovima benda. /**Nikola Knezi**/

Oproštaj od župnika

Na prvu nedjelju došašća zajednica vjernika crkve sv. Marije iz Subotice oprostila se od svojega župnika preč. Károlya Szunyija, koji je u Subotici služio dvadeset godina, od toga sedamnaest godina među njima i za njih.

Boreći se s boli suočavali su se s realnošću da je Božja providnost tako odredila, da on od sada treba biti svjetiljka za vjernike u Adi. Od župnika su se oprostili djeca, mladi i članovi Pastoralnog vijeća. U svojim govorima su istaknuli da župnu zajednicu ispunjava sve ono lijepo i dobro što je nastalo i postao djelotvorno u crkvenoj zajednici, a veličinu župnikova djelovanja u ovoj župi pokazat će vrijeme. Zahvalili su također i sestri **Katalin M. Szóke** za njen požrtvovni rad, trud, službu, a osobito za molitve kojima im je bila podrška tijekom mnogo godina u duhovnom razvoju.

s. M. Hermina Kovács

Gábor Barát novi je župnik u župi sv. Marije

Zajednica vjernika crkve sv. Marije iz Subotice pozdravila je u drugu nedjelju adventa novog župnika vlč. Gábora Baráta, koji je započeo svoj pastoralni rad u ovoj župi.

Velečasni Gábor je s dubokim opredjeljenjem prema Bogu, prateći njegovu zamisao, s odgovornošću i s požrtvovanom ljubavlju započeo vodstvo zajednice, kako svi koji su mu dođijeljeni dublje iskusili Božju milost, njegovu vječnu, beskonačnu ljubav i mir.

s. M. Hermina Kovács

Caritas na djelu

U župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru i ove godine u predbožićno vrijeme Caritas se pobrinuo za pakete s raznim potrepštinama za sve potrebite.

U vrijeme adventa župljani su bili veoma aktivni oko prikupljanja namirnica i sredstava za higijenu. Cijelo Pastoralno vijeće bilo je angažirano kako bismo bogatim paketima obradovali one koji iz bilo kojih razloga nisu u mogućnosti priuštiti sebi i svojoj obitelji sve za blagdanski stol. Drago nam je da smo i ove godine otvorena i radosna srca zdušno prionuli na taj posao jer smo dokazali da u našoj zajednici nitko ne smije biti zaboravljen.

Marica Mikrut

Božićni prijam u Baču

U svečanoj dvorani općine Bač u srijedu 6. siječnja predsjednik Općine Bač Dragan Stašević organizirao je božićni prijam za službenike crkava i vjerskih zajednica koje djeluju u mjestima ove općine.

Stašević je istaknuo vrijednosti Bača kao višekulturne, viševjerske i višejezičke sredine, u kojoj vjernici različitih vjera žive u miru i razumijevanju. Katoličku crkvu su predstavljali bački župnik vlč. Josip Štefković i p. Josip Špehar, gvardijan franjevačkog samostana u Baču. /MT/

Božićni koncert u subotičkoj katedrali

U subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, 20. prosinca održan je 26. Božićni koncert.

Na koncertu su nastupili Katedralni zbor „Albe Vidaković“, Katedralni zbor „Sveta Terezija“, Dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“, dječji zborovi župe sv. Roka i Isusova Uskrsnuća, Komorni zbor „Collegium Musicum Catholicum“ i Subotički tamburaški orkestar. Kao solistice su nastupile Emina Tikvicki, Antonija Piuković, Mónica Csapó i Tamara Štricki Seg. Zborovima odnosno orkestrom ravnali su Miroslav Stantić i Marijana Marki, a aranžmane potpi-

suje Stipan Jaramazović. Nazočnima je na kraju, a osobito svim izvođačima, zahvalio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić. /Ž. Z./

Turistička signalizacija u Katoličkoj porti

Prvih pet trostranih panoa s iscrpnim turističkim informacijama o najznačajnijim atrakcijama za posjetitelje Novog Sada nedavno je postavila gradska Turistička zajednica.

Jedan od njih postavljen je u Katoličkoj porti i pruža iscrpne informacije na srpskom i engleskom jeziku o župnoj crkvi Imena Marijina, Katoličkoj porti (i zgradi Župnog doma) i Kulturnom centru Novog Sada. Nadajmo se da će ih vandali zaobići, jer doista (za razliku od nekih drugih turističkih putokaza u gradu), pružaju iscrpne i točne informacije o objektima koje baštini Katolička crkva, a koji su na njima opisani.

Marko Tucakov

Europski susret u Valencija

Trideset i osmi Europski susret održan je od 28. prosinca 2015. do 1. siječnja 2016. u Valenciji u Španjolskoj.

Zajednica iz Taizéa priprema ovaj susret na poziv nadbiskupije Valencije i drugih Crkava. Okupilo se petnaestak tisuća mladih za sljedeću postaju „Hodočašća povjerenja na Zemlji“ koje je započeo brat Roger krajem 1970-ih godina. Hodočašće je održano četvrti put u toj mediteranskoj zemlji. Na ovom susretu sudjelovalo je i 80 mladih iz Vojvodine.

„Mir mora izvirati iz dubokoga izbora. To je izvor koji leži u miru koji nam daje Bog. Da, svjetski mir počinje u srcu. Da bismo postali žene i muškarci mira, trebamo hrabrosti. To je hrabrost evanđelja, hrabrost milosrđa koja nas pokreće da bezuvjetno otvorimo svoje srce svakom ljudskom biću“, kazao je mladima okupljenima na novogodišnjem susretu prior taizeovske zajednice brat Alois, prenijevši svake večeri dio iskustva što ga je doživio u Siriji i Libanonu za Božić.

Sljedeća postaja Hodočašća povjerenja na Zemlji bit će u glavnom gradu Latvije, Rigi. /Zv/

Blagoslov kuća i obitelji u Maloj Bosni

O svetkovini Bogojavljenja u našim se crkvama blagoslivlja voda kojom se škrope vjernici ali prostori i stvari vezani uz njihov svakodnevni život. U župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni, na taj dan započinje božićni blagoslov obitelji i kuća.

Zajedno s ministrantima, župnik vlč. **Dragan Muharem** obišao je svoje župljane, kako u selu, tako i na salašima, te u blagoslovu pohodio više od 230 kuća. Pohod svećenika je blagoslovljeni trenutak zajedništva obitelji sa svećenikom, okupljenih u molitvi. Također, uvijek je to srdačan susret župnika sa župljanima. Ministranti **Larisa, Filip, Igor, Ivan i Goran** izdržali su naporan tempo uz snijeg, led, kišu, sunce... Zadnjega dana blagoslova, ministrant **Goran Antunović**

(5. razred), svojim je traktorom odveo župnika na Hrvatski Majur kako bi i tamošnjim salašima donijeli Božji blagoslov. /Zv/

Izložba božićnjaka i božićni koncert u Hrvatskom domu u Somboru

U Hrvatskom domu u Somboru u nedjelju, 20. prosinca, priređen je Božićni koncert i izložba Božićnih kolača – božićnjaka.

Izložbu božićnih kolača organizirao je HKUD „Vladimir Nazor“, a Božićni koncert priredili su mladi i djeca iz somborskih župa, članovi „Nazora“, Njemačke udruge „Gerhard“ i Mađarske građanske kasine.

Na izložbi Božićnih kolača prikazano je desetak božićnjaka koje su napravile žene iz Sombora i Lemeša. Među njima su bile i mlade članice „Nazora“ **Marija Firanj** i **Lidija Firanj**. Pravljenje božićnjaka tradicija je u njihovim obiteljima, naučile su ih tome bake, pa potom majke, a sada one same bez ičije pomoći mijese i ukrašavaju božićnjak. Zanimljivo je bilo vidjeti i kolač koji se tradicijski služio na badnju večer poslije povratka s polnoćnice u njemačkim obiteljima. To je

kolač koji se mijese od kiselog tijesta uz dodatak kandiranog voća i marcipana i pravi se početkom adventa da bi za Božić bio najukusniji.

Tradicionalni Božićni koncert priređen je s porukom radosti koju u ovo božićno vrijeme dijelimo sa svim ljudima dobre volje – kraj nek bude svakoj zloći, Sin će Božji nama doći.

Ovo je jedna lijepa tradicija, koja traje nekoliko godina, a u najvećem dijelu programa sudjeluju djeca. Pripremali su se za ovu večer oko dva mjeseca sa svojim vjeroučiteljima, ne samo za ovaj koncert već i za program koji će izvesti na Badnju večer. U njima je budućnost i najvažnije je da djeca dolaze u crkvu i uključuju se u ovakve programe, kaže predsjednik Pastoralnog vijeća župe Presvetog trojstva u Somboru **Darko Lovrić**.

Koncert je završen pjesmom *Radujte se narodi* koju su zajednički izveli svi sudionici programa, poželjevši tako svima sretan Božić. /HR, Z. V./

Polnoćka u Đurđinu

U župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu, već tradicionalno priređujemo prigodni program uoči mise polnoćke. Pola sata prije ponoći anđeli i pastiri su spremni za doček Marije i Josipa. Puno djece i mladih je već prošlo kroz neku od ovih lijepih uloga, počevši od 2001. godine, kada smo započeli s božićnim priredbama.

Prva u ulozi Marije je bila **Jasna Dulić** (rođ. **Stantić**), sada majka četvero djece. U ulozi Josipa bio je **Josip Bako**, također sretno oženjen, otac jedne djevojčice. Ove godine su to bili **Mirjana Milodanović** (8. raz.) i **David Crvenković** (2. raz. srednje škole), koji je u ovoj ulozi bio treći put. Jedino se mali Isus nije promijenio,

jer nije porastao! To je lutka **Josipe Dulić** (7. raz.), koju ona rado posuđuje svake godine. Ove godine priredili smo „Božićnu priču“. Naučili smo i par novih božićnih pjesama. Cijeli program je pratio i tamburaški sastav kojeg vodi **Vojslav Temunović**, uz pojačanje nekolicine tamburaša iz Subotice. Oni su svirali i na misi polnoćki te smo sa župnikom **Miroslavom Orčićem** koji je predslavio svetu misu, svečano započeli slavlje Božića. /Verica Dulić/

Monika Döme postala karmelićanka

Monika Döme, kći Mátyása i Aranke Kereszténji, rođena 12. travnja 1983. u Subotici, započela je 28. prosinca 2015. godine, svoj život u samostanu Karmelićanki u Đakovačkoj Brezovici (blizu Đakova) kao redovnica. Monika je svoje zvanje dobila u Neokatekumenskoj zajednici u župi Uskrsnuća Isusova tijekom trinaest godina aktivnoga sudjelovanja i ozbiljnog rada na sebi i slušanju volje Božje. Ona je bila u Karmelu u tri navrata: dva puta na vikendu, a zadnji put na tromjesečnoj provjeri svoje odluke, da bi konačno trajno ušla u taj najstroži Red svete Terezije Avilske i sasvim se predala svome Zaručniku.

Red Karmelićanki malo je poznat u našim krajevima. Njihov nastanak vezuje se uz brdo Karmel u Izraelu i proroka Iliju. Spadaju među najstrože redove u Katoličkoj crkvi. U 16. stoljeću su sveta Terezija Avilska i sveti Ivan od Križa obnovili prvotnu strogu disciplinu kontemplativnog i pustinjačkog ži-

vota. Nama je najteže razumjeti njihovu potpunu predanost Kristu u molitvi, kontemplaciji i radu sve u klauzuralnom načinu života (komuniciraju samo preko rešetaka). Nama su bliži oci karmelićani u Somboru gdje je živio, radio i umro sluga Božji o. Tomo Gerard Stantić. Vrlo je znakovito da sestre karmelićanke imaju zvanja. Osim Monike, karmelićankama u Đ. Brezovici javile su se još četiri kandidatice, a i one koje su u samostanu pretežito su mlade osobe. Ukupno ih je sada dvadeset i sedam. Monika je treća sestra karmelićanka iz Subotičke biskupije. Jedna je iz Sombora u Ivanić Klostru, druga je s. **Ljiljana** od Duha Svetoga iz Sonthe u Đ. Brezovici, sadašnja časna Majka te Monika iz Subotice.

Tako nam je Monika postala zagovornica kod Gospodina i Majke Marije za našu župu, našu Neokatekumensku zajednicu i našu Biskupiju. One se na poseban način mole za svećenike, bogoslove i nova duhovna zvanja. Zato se nadamo da ćemo i u ovo vrijeme imati novih svećeničkih i redovničkih zvanja. Vjerujemo da će Gospodin naći još takvih plemenitih i velikodušnih djevojaka i mladića koji će se posvema predati Njemu u službu! / **Bela Stantić** /

Dan biskupije i proštenje u Paulinumu

Na blagdan Obraćanja sv. Pavla slavi se zaštitnih Subotičke biskupije i sjemeništa Paulinum.

Tog prigodom je u prijepodnevnom satima slavljena koncertna sveta misa u kapeli sjemeništa koju je predvodio beogradski nadbiskup i metropolit **mons. Stanislav Hočevar** u suzajedništvu s biskupom **mons. Ivanom Péntesom**, segedinskim biskupom **mons. Lászlóm Kiss-Rigóm**, rektorom zavoda **mons. Josipom Miočem** te odgojiteljima sjemeništa. Misi su nazočili i profesori klasične gimnazije, roditelji i rodbina sjemeništaraca. Također, bili su prisutni i predstavnici državnih institucija države i grada, koje je rektor pozdravio na početku slavlja. Sjemeništarci su animirali program čitanjem, sviranjem i pjevanjem a na orguljama je pratio **vlč. Dragan Muharem**. Propovijedali su beogradski nadbiskup na hrvatskom i segedinski biskup na mađarskom jeziku.

Navečer istoga dana pontifikalnu svetu misu u subotičkoj katedrali-bazilici predvodio je biskup **mons. Ivan Péntes** u suzajedništvu sa svojim svećenicima. Na misi su propovijedali **vlč. László Tajzán** na mađarskom i **mons. Stjepan Bertić** na hrvatskom jeziku.

Zv

Duhovne vježbe za mlade u Totovom Selu

U Totovom Selu su od 22. do 24. siječnja 2016. održane duhovne vježbe za mlade naše Biskupije.

Duhovne vježbe pod motom „Zemlja – naš i Božji dom“ predvodio je **vlč. Đurica Pardon** iz Punitovca (Hrvatska). Bila je to prilika da u tri dana malo ozbiljnije i intenzivnije posvetimo vrijeme Bogu i sebi kroz molitvu.

Predavač je više puta istaknuo kako je zemlja čovjeku dar koji u sebi nosi vlastitu vrijednost i čovjek koji čuva zemlju, čuva vlastiti život; a uništavajući i izrabljujući zemlju, nužno nanosi štetu vlastitome rodu i sebi samom. Čovjek već na zemlji može doživjeti raj, ali može od svog zemaljskog života učiniti pakao. *Zemlja ne treba gospodara, već slugu!*, istaknuo je predavač.

U ime svih mladih Subotičke biskupije hvala **vlč. Đurici** koji nam je približio ovu temu i potaknuo nas na to da svakodnevno o njoj razmišljamo.

Elizabeta Ivanković

Kraj i početak godine u Irigu

Proslavi blagdana Božića prethodile su božićne ispovijedi u dekanatu. Tako je 14. prosinca božićna ispovijed bila u Irigu. Priprava je započela tumačenjem Papine bule za Godinu milosrđa, a nastavljena je tumačenjem kroz došašće na zornicama. Župnik **Blaž Zmaić** bio je 16. prosinca na ispomoći na ispovijedi tijekom svete mise u Nikincima, a 17. prosinca u Rumi. Četvrtu nedjelju došašća, 20. prosinca, služili smo svete mise u tri naša mjesta (u Šatrinčima za pok. **Janka Stončika**) s porukom da Evanđelje ističe radost rađanja. Slavlje Božića započeli smo na Badnjak u Dobrodolu, Šatrinčima, a polnočka je slavljena u Irigu. Župnikova poruka na polnočki u prepunoj župnoj crkvi je bila: *Bog dolazi kao dijete u naš svijet da svojom ljubavlju preobrazí ovaj svijet. Ponuda njegove ljubavi ide na nas. On se želi noćas roditi u meni, u tebi*, poručio je župnik. Gost polnočke bio je novi iriški paroh, o. **Darko Jelić**, izražavajući radost nazočnosti i uputivši čestitku našim vjernicima. Pastirsku misu slavili smo u Irigu, a misa dana slavljena je u Vrdniku. Drugi dan Božića, spomendan sv. Stjepana slavili smo u tri mjesta s porukom: *sv. Stjepan je*

svjedok za jedan bolji svijet. On svjedoči istinu, a vezivanje na Boga je najveće dobro. Zato budimo svjedoci srcem i razumom, poziv je župnika. Zbog posjeta svojim u Starim Perkovcima župnik nije stigao na ukop svojega kuma, **Josipa Bošnjakovića** (68), koji je umro na Badnjak. Zato je istoga dana prikazao svetu misu za njegovu dušu. Blagdan Svete obitelji proslavili smo u Irigu i Vrdniku naglasivši *da je pripadnost jednoj obitelji vrijednosno i životno važno*. U ponedjeljak, 28. prosinca uslijedile su sjednice nastavničkog vijeća u osnovnoj i srednjoj školi u Irigu, uz zajedničko druženje osoblja srednje škole kojemu je kao vjeroučitelj nazočio i župnik. U 2015. godini imali smo 11 krštenja, 10 prvopričesnika, podijeljeno je 4224 svetih pričesti, obavljeno je 1 vjenčanje, a pokopano je 18 umrlih. Svetkovinu sv. Marije Bogorodice, kao prvi dan Nove godine slavili smo u Irigu i Vrdniku. Poslije jutarnje svete mise 2. siječnja započeo je blagoslov domova i obitelji u Dobrodolu. Bogojavljenje, 6. siječnja, slavili smo samo u Irigu uz blagoslov nove vode. Misa je prikazana za pokojnog **Marka Develjekaja**. Toga dana započeo je i blagoslov obitelji u Irigu. Blagdanom krštenja Gospodnjega, 10. siječnja, uz mise s tvrdnjom župnika: *Krštenje je početak puta. To je početni kapital kršćana*, slavljene su svete mise u Irigu i Vrdniku (uz blagoslov vode i domova). /f. f./

Nadbiskup Luciano Suriani novi je apostolski nuncij u Beogradu

PETROVARADIN (TU) – Nadbiskup Luciano Suriani (58), titularni nadbiskup Amiterna, imenovan je za novog apostolskog nuncija, u Srbiji, objavljeno je na službenom sajtu Svete stolice.

Italijanski nadbiskup Luciano Suriani je prije imenovanja na novu dužnost bio zadužen za praćenje i koordinaciju rada svih diplomatskih predstavništava Vatikana širom svijeta. Talijanski nadbiskup u diplomatskoj je službi Svete stolice od lipnja 1990. godine.

Nadbiskup Suriani bio je u diplomatskoj službi u Obali Slonovače, Švicarskoj, Boliviji. Od 1995. do 2004. godine radio je u Sekretarijatu za odnose s državama Svete stolice, a četiri godine proveo je u apostolskoj nuncijaturi u Italiji. Školovao se i na čuvenoj Papinskoj crkvenoj akademiji, gdje se svećenici školuju za diplomatsku službu i rad u različitim diplomatskim tijelima Svete stolice, i doktor je kanonskog prava. Govori španjolski, francuski i engleski jezik.

Preminuo

vlč. Stjepan Barišić

U srijedu, 16. prosinca 2015. godine u 16 sati umro je u Petrovaradinu velečasni gospodin **Stjepan Barišić**, svećenik Srijemske biskupije, župnik u župi Uzvišenja svetog Križa i upravitelj Biskupijskog svetišta Gospe Tekijske u Petrovaradinu.

Rođen je 10. veljače 1951. godine u Vranovcima. Kao svećenik je djelovao u Beogradskoj nadbiskupiji i Srijemskoj biskupiji. Tijelo pokojnika bilo je izloženo 18. prosinca u crkvi Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu, kada je služena i misa ispraćaja. Istoga dana navečer tijelo je bilo izloženo u crkvi u Bukovlju, a 19. prosinca služena je sveta misa u župnoj crkvi u Podvinju u 11,30 sati, a potom i sprovod na groblju u Vranovcima u 13 sati.

Pokojnom svećeniku Stjepanu Milosrdni Gospodin bio vječna radost i nagrada!

**Srijemska biskupija, brat Ivica,
sestra Manda, rodbina i prijatelji**

Polnočka u Mužlji

Budući da je papa Franjo otvorio Godinu milosrđa, u zrenjaninskoj katedrali biskup Ladislav Német otvorio je Vrata milosrđa 13. prosinca 2015. uz sudjelovanje mnoštva vjernika i domaćih svećenika. Mise polnočke služene su u Mužlji i okolici.

Polnočka je najprije slavljena u Ečki u 18 sati, a na svetoj misi okupio se lijepi broj djece koja su donijela Dijete Isusa u jaslice te oduševljeno pjevali božićne pjesme. U 20 sati slavljena je misa u župnoj crkvi na kojoj je pjevao omladinski vokalno-instrumentalni zbor „Don Bosko“, a nazočilo je mnoštvo mlađih i starijih vjernika. Slovensko društvo „Planika“ sudjelovalo je na svetoj misi u crkvi sv. Dominika Savia. Nastupio je zbor sastavljen od mladih članova koje uspješno vodi **Danijela Avramova**. Čitanja i molitve vjernika je čitala predsjednica nadzornoga odbora **Martina Drčar**, za harmonijem je bio kantor **Saša Fogaraši**, a na gitari je zbor pratio **Janez Jelen**. Ministrirao je mladi **Dušan**. Misno slavlje predslavio je **Stanko Tratnjek** koji je govorio o značenju božićne tajne i o izbjegličkom pitanju s kršćanskoga gledišta, naglasivši da je i Sveta obitelj bila izbjeglička obitelj. Nakon svete mise uslijedilo je dru-

ženje i čašćenje. Potom je slavljena i sveta misa na mađarskom jeziku, na kojoj su nastupili „betlehemeši“ i djeca koja su sve nazočne razveselila pjevanjem i recitiranjem, a pripremila ih je učiteljica **Csilla**. U ponoć je slavljena sveta misa u glavnoj župnoj crkvi Imena Marijina. Propovjednik je usporedio zadnje nemile terorističke događaje s onima u Betlehemu i potaknuo na zaključak: *Ako mi budemo dali slavu Bogu, onda će nam Bog pokloniti mir, koji je Božji dar.* /**Janez Jelen**/

Predstavljanje nove knjige o Mužlji

U osnovnoj školi „Szervó Mihály“ u Mužlji 23. prosinca 2015. predstavljena je knjiga *Mađarski otok (A sziget magyarsága)* pod okriljem VMMI (Vojvođanska mađarska umjetnička ustanova). Knjigu je napisao povjesničar **Zoltán Hallai**, a sadržava mužljanski ljetopis od 1890. do 2010. Uvodnik je napisala **Erzsébet Papp Patai**.

Erzsébet Papp Patai u uvodniku je istaknula: *Mjesnu povijest pisati je ujedno laka i teška zadaća. Laka, jer je tema u samome mjestu, u kojem pisac živi, s njime diše. Ali upravo zbog toga je i teška: ta umjetnik mora pisati „sine ira et studio“ (nepristrano i cjelovito) – mora pisati kao da*

stvari promatra izvana, kao da se njega ne tiču. Knjizi je priložen CD na kojemu se nalaze snimke narodnih pjesama, kao i igara uz citre, uz suradnju **Györgya Táborosija** te **Tibora Losoncza**. Knjigu je uredila **Angéla Kászás**, a tekst pregledale **Erzsébet Đurić** i **Jolánka Kovács**. Knjiga je izašla iz tiska u povodu 125. obljetnice postojanja naselja Mužlja, a s autorom je prigodom proslave razgovarala Jolánka Kovács. U tom razgovoru smo saznali okolnosti nastajanja knjige i mnoštvo zanimljivih pojedinih iz pojedinih poglavlja. Ta se godina poklapa i s 200. obljetnicom rođenja svetoga Ivana Boska, čiji duhovni sinovi salezijanci upravljaju župom Mužlja od 1965. godine – te se iste godine navršava 50 godina njihova plodonosnog rada. Knjiga je sveobuhvatna: povijest naselja, gospodarstvo, prosvjeta, umjetnost, zabava, šport, zdravstvo, novinsko-izdavačka djelatnost, školstvo... Osobito je zanimljivo poglavlje „Vjerski život“ koje obrađuje djelovanje župe, blagdane, kao i same zgrade. Navedeni su s kratkim opisom svi mužljanski svećenici – prijašnji i sadašnji, kao i kantori. Naglašeno je značenje momačkog internata Emaus, kao i raznih pokreta, među kojima su skauti, stariji, biblijska skupina, molitvena skupina, animatori itd. Autor knjige **Zoltán Hallai** je izvršni pedagog i dugogodišnji ravnatelj osnovne odnosno osmogodišnje mužljanske škole. Sada obavlja i dužnost predsjednika Mjesne zajednice. Među ostalim, važno je istaknuti njegovu dugogodišnju povezanost s mužljanskom salezijanskom i župnom zajednicom, što je dovelo do odlične suradnje između Crkve i škole. Uz mnoge svoje obveze bavi se još znanstveno-istraživačkim radom, čiji je plod i ova knjiga, koja je četvrta knjiga o Mužlji.

Janez Jelen

Papina poruka za 50. svjetski dan sredstava društvene komunikacije

Komunikacija treba graditi mostove, liječiti rane i dodirivati srca mnogih osoba, poručio je papa Franjo u poruci za 50. svjetski dan sredstava društvene komunikacije na temu „Komunikacija i milosrđe: plodni susret“.

U tekstu objavljenom 22. siječnja, Papa ističe da se istinska snaga priopćavanja nalazi u bliskosti te od kršćana traži da priopćuju istinu s ljubavlju, ne osuđujući osobe. Potaknuo je i da se društvene mreže učine mjestima milosrđa, gdje se prednost daje ljudskom odnosu i dijeljenju.

Ono što govorimo i kako to govorimo, svaka riječ i gesta treba moći izraziti suosjećanje, nježnost i Božji oprost za sve, stoji u poruci. Ljubav je po svojoj naravi priopćavanje, a komuniciranje Božjeg milosrđa je vlastito govoru i djelovanju Crkve, napisao je Papa. Priopćavanje može graditi mostove i pospješivati susrete i uključivost. Pozvao je da se riječi koriste kako bi se „izašlo iz opakih krugova osuda i odmazdi koje i dalje u zamci drže pojedince i narode“.

Riječi kršćanina – i onda kad treba snažno osuditi zlo – nikada ne pokušavaju slomiti odnose. Stare rane mogu zarobiti osobe i spriječiti njihovo priopćavanje i pomirenje. Sveti Otac istaknuo je da u tim slučajevima milosrđe može obnoviti način govora. Naveo je kako je poželjno da se jezik politike i diplomacije dadne nadahnuti milosrđem. Zato je potaknuo odgovorne u ustanovama da uvijek bdiju nad svojim načinom izražavanja.

Kako bih volio da naš način priopćavanja, kao i naše pastirsko služenje u Crkvi, istaknuo je Papa, nikada ne izražava ponos oholog trijumfa nad neprijateljem te ne ponižava one koje mentalitet ovoga svijeta smatra gubitnicima koje valja odbaciti. Možemo i trebamo suditi grešne situacije, ali ne možemo suditi osobe, jer samo Bog može vidjeti njihovo srce, stoji nadalje u poruci. Valja opomenuti onoga tko pogriješi, osuđujući zlodjela i nepravde, ali uvijek se sjećajući da je istina sam Krist, „čije je krotko milosrđe mjera našeg načina naviještanja istine i osuđivanja nepravde“.

Istinu treba potvrđivati s ljubavlju jer se samo tako mogu dodirnuti srca nas grešnika, napomenuo je Papa, objašnjavajući: Grube ili moralističke riječi ili geste riskiraju još više udaljiti one koje želimo dovesti obraćenju i slobodi, jačajući u njima osjećaj odbacivanja i branjenja.

Kao odgovor na tvrdnju da je društvo ukorijenjeno u milosrđu idealistički san, Papa je naveo primjer obitelji, napominjući kako su nas roditelji voljeli i cijenili zbog onoga tko jesmo, a ne zbog naših sposobnosti i uspjeha. Nadalje je istaknuo kako komunicirati znači dijeliti, što pak zahtjeva slušanje. A slušati znači puno više nego samo čuti.

Sveti Otac osvrnuo se i na digitalnu komunikaciju koja može biti u punini humana, zato što nije tehnologija, nego čovjekovo srce ono što određuje je li priopćavanje vjerodostojno ili ne. Izrazio je želju da društvene mreže daju prednost ljudskim odnosima i ne pogoduju daljnjim polarizacijama i podjelama među osobama. Na kraju je istaknuo da je susret priopćavanja i milosrđa plodan u mjeri u kojoj stvara bliskost. U svijetu koji je podijeljen, priopćavati s milosrđem znači pridonijeti blizini između djece Božje i braće u ljudskosti, istaknuo je papa Franjo. /RV/

Papa: Božje milosrđe jače je od naših podjela

U Molitvenom tjednu pozvani smo zajedno otkriti dar krštenja, rekao je papa Franjo u katehezi posvećenoj Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana.

Kad mi kršćani kažemo da dijelimo jedno krštenje, tvrdimo da svi mi – katolici, protestanti i pravoslavni – dijelimo iskustvo pozvanosti iz nemilosrdne i otuđujuće tame na susret sa živim Bogom, punim milosrđa. Svi, nažalost, imamo iskustvo egoizma, koje rađa podjelom, zatvaranjem, prezirom. Poći od krštenja znači otkriti izvor milosrđa, izvor nade za sve, jer nitko nije isključen iz Božjeg milosrđa, poručio je Papa, dodavši da po krštenju, možemo jedni druge stvarno smatrati braćom.

Mi smo stvarno sveti Božji narod, premda, poradi naših grijeha, nismo još uvijek potpuno ujedinjen narod. Božje milosrđe, koje djeluje u krštenju, jače je od naših podjela. U mjeri u kojoj prihvaćamo milost milosrđa, postajemo na sve potpuniji način Božji narod, i postajemo također kadri naviještati svima njegova divna djela, upravo polazeći od jednostavnog i bratskog svjedočenja jedinstva. Mi kršćani možemo naviještati svima snagu evanđelja nastojeći dijeliti duhovna i tjelesna djela milosrđa. A to je konkretno svjedočanstvo jedinstva među nama kršćanima: protestantima, pravoslavcima, katolicima.

Svi mi, katolici, pravoslavni i protestanti, tvorimo kraljevsko svećenstvo i narod svet. To znači da imamo zajedničku misiju, a to je prenositi primljeno milosrđe drugima, počevši od najsiromašnijih i najnapuštenijih. Tijekom ove Molitvene osmine molimo da svi mi učenici Kristovi nađemo način da zajedno surađujemo u donošenju Božjeg milosrđa u sve krajeve zemlje, pozvao je Papa. /IKA/

U obredu pranja nogu na Veliki četvrtak odsada mogu sudjelovati i žene

Papa Franjo odlučio je promijeniti rubrike rimskoga misala vezane uz Mandatum (obred pranja nogu) na Misi večere Gospodnje, tako da odsada svećenici mogu izabrati i žene za sudjelovanje u tom obredu.

Dekret o izmjeni rubrika objavila je Kongregacija za božoštovlje i sakramentalnu stegu, a na vatikanskoj mrežnoj stranici objavljeno je i pismo pape Franje pročelniku te Kongregacije kardinalu Robertu Sarahu, u kojem potvrđuje promjenu.

Prema pismu, promjene žele „izraziti puno značenje geste koju je Isus učinio na Posljednjoj večeri, njegovo davanje samoga sebe ‘do kraja’ za spasenje svijeta, njegovu beskrajnu ljubav“. Odluka – donesena nakon „pomnog razmatranja“ – znači da pastiri sada mogu izabrati za sudjelovanje u obredu osobe između svih članova naroda Božjega: muškarce ili žene, zdrave ili bolesne, klerike, osobe posvećenoga života ili laike.

Ta skupina vjernika, čiji broj nije određen, treba predstavljati raznolikost i jedinstvo svih dijelova Božjega puka, stoji u dekretu. Sveti Otac osim toga preporučuje da se odabranim osobama prikladno objasni značenje obreda. Papa Franjo prethodno je bio uključio žene u obred pranja nogu kad je slavio Misu večere Gospodnje u zatvoru u Redibibbiji.

Obred pranja nogu zove se Mandatum prema Kristovim riječima s posljednje večere: „Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem sicut dilexi vos“, odnosno „Novu vam zapovijed dajem: ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas“ (Iv 13,34). U liturgiju ga je ponovno bio uveo papa Pio XII. godine 1955., a njegovo značenje je objašnjeno u okružnom pismu Kongregacije za nauk vjere Paschales Solemnitatis: Obred pranja nogu predstavlja služenje i ljubav Krista koji nije došao da bude služen, nego da služi. Tu tradiciju treba održati i njezino značenje objasniti.

Premda se redovito biralo 12 muškaraca kao znak 12 apostola kojima je Isus oprao noge, ni donedavne rubrike nisu zadale točan broj ljudi te obred nisu objašnjavale u svezi s apostolima i njihovom svećeničkom ulogom, nego samo s Kristovom „gestom služenja i ljubavi“. /IKA/

Hrvatska zastupnica Petir traži da se osudi genocid nad kršćanima u Iraku

Istoga dana kada su internet preplavile satelitske snimke koje pokazuju kako je najstariji kršćanski samostan u Iraku pretvoren u prašinu, Europski parlament na svojoj plenarnoj sjednici u Strasbourgu raspravljao je o sustavnim masovnim ubojstvima i progona vjerskih manjina od strane ISIS-a.

Raspravu su inicirali zastupnici Europske pučke stranke među kojima je i hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir, tražeći da Europski parla-

ment osudi genocid koji se provodi nad kršćanima u Iraku i Siriji. Premda su neke međunarodne institucije usvojile već nekoliko rezolucija, deklaracija i izvješća koje sustavni progon kršćana u Iraku i Siriji nazivaju genocidom, Europski je parlament dosada o ovim događajima govorio kao o događajima koji bi se „mogli smatrati genocidom“.

Marijana Petir smatra kako je vrijeme da Europski parlament napravi korak dalje i stvari nazove pravim imenom. „Nad kršćanima se provodi zločin nad svim zločinima. No, trebaju li kršćani u potpunosti nestati s prostora Bliskog istoka da bismo se složili da ISIS nad njima provodi genocid“, zapitala je hrvatska zastupnica tijekom rasprave.

Zabrinuta zbog porasta progona kršćana na području Bliskog istoka, ali i u cijelom svijetu, Petir je zaključila kako su kršćani najprogonjenija religija na svijetu. „Nad kršćanima se provodi genocid. Budimo hrabri priznati to i poduzmimo konačno nešto da se taj strašni zločin zaustavi“, apelirala je na kolege zastupnike i potpredsjednicu Europske komisije i visoku predstavnicu Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federicu Mogherini, koja je sudjelovala u raspravi.

Istoga je dana u Europskom parlamentu predstavljeno i godišnje izvješće o slobodi vjere i progonima kršćana za 2015. godinu organizacije Open Doors. Ono donosi popis pedeset država svijeta u kojima je najnesigurnije biti kršćanin. Irak i Sirija nalaze se među prvih pet na popisu zemalja koje provode najveće nasilje i diskriminaciju nad kršćanima, a islamski ekstremizam detektiran je kao prvi razlog progona kršćana. /IKA/

U svijetu ima više od 250.000 djece-vojnika

Učenje kako uništiti neprijateljsku postaju umjesto školske knjige, strojnica i droga umjesto bilježnice i zjutarka.

Desetine su tisuća maloljetnika, dječaka ali i sve više djevojčica, protiv njihove volje uvučeni u pakleni krug djece-vojnika u mnogim krajevima svijeta. I papa Franjo za njih je molio u poruci Gradu i svijetu.

Procjenjuje se da je u svijetu unovačeno bar 250 tisuća dječaka. Pojava je globalna: afrička, mediteranska, azijska, pa i južnoamerička. Nisu samo dječaci naoružani puškama ili drugim oružjem, već su i djevojčice vrlo često novačene radi spolnoga izrabljivanja, dostave hrane, kuhanja i slično. Djeca su pretrpjela traume, gotovo „ispiranje“, mozga, a i njihove obitelji s njima imaju velikih problema jer su ta djeca činila najgore i to se odražava na psihu djeteta. /IKA/

Vidra i dabar: sisavci naših voda

Piše: Marko Tucačkov

Što sve živi u i na našim vodama? Počet ćemo razmišljanje o ovoj temi od sisavaca, koji se nalaze na vrhu poretka živoga svijeta. Uvijek imaju najsloženije potrebe, koje se mogu ispuniti samo na širokim prostranstvima vodenih staništa, te dosta često dolaze u kontakt s ljudima. Također, to ih čini i posebno ranjivima, a radi njihove dobrobiti možemo poprilično toga uraditi.

Dabar (*Castor fiber*) je najveći glodavac u Euroaziji, i jedan od najvećih glodavaca na svijetu. Može težiti od 11 do 30, prosječnih 18 kg. Duljina tijela mu je 80-100 cm, a duljina pljosnatoga repa 25-50 cm. Dabar u našim krajevima ima jedan okot godišnje, u kojem se nalaze u prosjeku tri mladunca. Jazbina mu se nalazi u zabačenim dijelovima njihova staništa, često ispod razine vode, ali unutar mase naslaganoga drveća, granja i ostataka vodenih biljaka. Naime, ova životinja vrlo rijetko napušta vodu. Potpuno je prilagođen, građom krzna, plovniha kožica i oblikom tijela, životu u rijekama, kanalima, barama, ukoliko su one okružene šumama mekih lišćara, kod nas najčešće raznih vrsta vrbe i topole. Dabar je biljojed. Najčešće jede koru, te nešto manje grančice, lišće i unutarnje dijelove stabla i grana vrba i topola, kao i ostalu vodenu vegetaciju.

Rijetko se može naći daleko od vode. Iako je riječ o sisavcu imponantne veličine, on se redovito plaši čovjeka i, zapravo, najbolje ga možemo vidjeti kada se s visokih obala i drugih staništa izvan vode bučne, uz veliki pljusak, u nju. Dabrovi su, ipak, najpoznatiji po svojim graditeljskim sposobnostima. U hidrološki nepovoljnim staništima grade brane i pregrađuju vodotokove, kako bi osigurali ekološki povoljno stanište – vodu skupljenu na jednom mjestu, kada je ne bude dovoljno na drugom. U tu svrhu dovlači drveće debljine i do 30 cm, koje slaže i povezuje muljem, lišćem i kamenjem.

Netko će se pitati zašto uopće spominjemo dabra? Nakon više od 100 godina od nestanka, zbog prekomjernog lova, dabrovi su nanovo vraćeni (reintroducirani) u Zasavicu i Savu kod Obedske bare 2004. godine. Zahvaljujući vrlo povoljnom okruženju, populacija je počela rasti, a zahvaljujući reintrodukciji u Mađarskoj i Hrvatskoj, danas dabrovi imamo kao redovne stanovnike i u Tisi, Du-

navu, Tamišu, Begeju, pa čak i u pojedinim kanalima. Tragove njihovih obroka, na stablima u okolici mjesta na kojima žive, ribiči i posjetitelji naših voda mogu lako uočiti. Upravo brojnim posjetiteljima naših voda možemo i uputiti poruke: dabar nije štetčina, ne napada ljude, on je ugrožena i zaštićena životinja. Ukoliko naiđete na brane ili jazbine, nemojte ih uništavati ni po njima hodati, a ako dabra slučajno vidite na putu kojim prolazite, pustite ga da prođe. Nasuprot tome, tragove ishrane dabra i fantastične oblike drveta koje rezbari svojim ostrim zubima, možete odsjeći i ponijeti kao autentičan suvenir (koji se često i prodaje).

Vidra (*Lutra lutra*) pripada porodici zvijeri, no također je potpuno vezana za vodena staništa. Dugačka je 59-95 cm, uz rep koji je dodatno dug 35-45 cm, a teška 7-12 kg. To je vrlo teritorijalna životinja, koja usamljeno živi na području duljine do 40 km uz vodena staništa, ovisno od gustoće populacije njene najčešće hrane, a to su ribe. Okot sadrži do 4 mladunčeta, koja žive u jazbini koju pravi u obalama rijeka, ali i ribnjaka, kanala, i, praktički, svih ostalih vodenih staništa u kojima ima ribe. Naime, vidra, nekoć vrlo rijetka životinja vezana za bistrice i brze vode, prije oko dva desetljeća počela je u cijeloj Europi, pa i kod nas, jačati svoju populaciju. Smatra se da se to dogodilo tako što se prilagodila i na manje kvalitetna staništa, no to može biti i rezultat uspješne zaštite. Danas je vidra relativno čest, pa i dosta vidljiv stanovnik naših voda, čime zaista možemo biti zadovoljni, jer je ona i dalje mjerilo njihove čistoće i velike ekološke vrijednosti. Uostalom, gdje ima vidri, ima i njihove hrane – ribe.

Budući da je vidra daleko pokretljivija od dabra, i brže se kreće, pa i preko ljudskih prometnica, najveću pažnju treba posvetiti tome da se ne pogazi na putovima kojima se krećemo vozilima. Ribiči (rekreativci, ali i vlasnici i radnici na ribnjacima, kao i upravitelji ribolovnih voda) i u slučaju ove životinje postaju posebno bitna skupina odgovorna za njezinu zaštitu. Vidra se nikako ne može smatrati našim protivnikom u borbi za ulov već, sasvim suprotno, saveznikom ljudi u poštivanju vrijednosti naše očuvane prirode.

31. 1. 2016.

4. nedjelja kroz godinu

Jr 1,4-5. 17-19;
1 Kor 12,31-13,13; Lk 4,21-30

Isus je po običaju progovorio u sinagogi, a njegovi sumještani, čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom. Zar i mi ne bismo reagirali na isti način? Mnogi od njih vidjeli su ga kako je odrastao, kako je skupa s njihovom djecom trčao prašnjavim nazaretskim ulicama, kako je radio u Josipovoj radionici. Kako nakon toga mogu prihvatiti da se on predstavlja kao onaj koji ispunja Pisma, da pretendira biti stoljećima očekivani Mesija? Vjerojatno nitko od nas ne bi bio sposoban drugačije reagirati. To je ustvari naš uobičajen način doživljavanja stvarnosti: samo ono što vidimo i što odgovara našim redovitim shemama, to prihvaćamo. Koliko često etiketiramo osobe s kojima se susrećemo, uvjereni da ih dobro poznajemo. Teško se tomu oduprijeti, osim ako nas ne „probudi“ kakav izvanredni događaj pa se zapitamo tko je stvarno ova osoba koju sam bio uvjeren da poznajem? No, oči ljubavi i vjere ništa unaprijed ne pretpostavljaju, nego njihov pogled dopire iza uobičajene površnosti i upušta se u rizik pred stalno novim i otajstvenim darom života. Najbolji način je onaj da svaku osobu nazivam njezinim pravim imenom, ali tako da me to ime drži otvorenim za novost i otajstvo koje svaka osoba čuva u svom srcu jer je neizmjerljivo ljubljena od Boga, jer je stvorena na sliku i priliku Boga – Ljubavi.

7. 2. 2016.

5. nedjelja kroz godinu

Iz 6,1-2a. 3-8; 1 Kor 15,1-11;
Lk 5,1-11

Možemo samo zamišljati koje je očaravajuće riječi, propovijedaajući iz Petrove barke, izrekao Učitelj koji poučava kao onaj koji ima vlast (Mt 7,29). Na kraju pouke Isus želi uzvratiti ribarima za spremnost što su mu ustupili barku pozivajući da *izvezu na pučinu*. Čudan je taj Isusov način da se oduži, jer on ne razmišlja samo ljudskim kriterijima. Poziva ih da izvezu na pučinu, a ondje su uzalud proveli cijelu noć. Ribari su se vratili u sigurnost luke mireći se sa sudbinom da sve više ništa ne može učiniti, tj. da se više ne isplati riskirati. Tako se naš život često sklanja u sigurnost navika, stvarnosti koje već poznajemo, koje nas možda ne vesele ali nas oslobađaju rizika i opasnosti. Možda smo u prošlosti već riskirali pa smo se vratili praznih mreža, već smo uložili u trud i darežljivost, a opekli smo se nezahvalnošću podmuklog mora kojim nam je ploviti na drugu obalu. Možda smo pak poput Petra i njegovih prijatelja išli sami, u našim „barkama“, našim „mrežama“, bez poticaja Isusove riječi. No, Isus veli: *izvezi na pučinu*. Sad Petar, oduševljen Isusovim riječima, pouzdaje se u njega i povjerava njihovoj vlasti. Sad može izvesti na pučinu makar je to po njemu manje povoljan trenutak, jer osjetio je da Isusove riječi imaju posebnu snagu. Upravo zbog snage Isusove riječi mreže kasnije postaju nedovoljne za sadržati plod poziva: *izvezi na pučinu*. Dopuslimo i mi da nas očaraju riječi Učitelja koji naučava kao onaj koji ima vlast i na te riječi izvezimo na pučinu.

14. 2. 2016.

1. korizmena nedjelja

Pnz 26,4-10; Rim 10,8-13;
Lk 4,1-13

Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom – ovim riječima đavao Isusu postavlja zamku. Što to on loše traži od Isusa? Ako pažljivo čitamo, on mu predlaže nešto što je skroz legitimno: Isus je gladan, na kraju je posta i priprave, on je Sin Božji i može to učiniti – kasnije će umnožiti kruh da nahrani mnoštvo. Što ustvari ovdje nije na mjestu? Izgleda da je vrlo jednostavno to prozreti: svi đavlovi prijedlozi stavljali su Isusa u središte i ostalo bi mu samo poslužilo da to ostvari. On je ustvari sve to mogao učiniti, mogli bismo reći čak je imao i pravo na to. No, Isus odbija đavlove ponude, jer su one ustvari napasti. Napast se ne sastoji toliko u kvalifikaciji stvari, nego u činjenici da ih koristimo samo za sebe, za našu sebičnost, da sebe spasimo, a ne za ljubav i služenje kako to Isus kaže *nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge* (Mt 20,28). Odlomak o napastima u Lukinu evanđelju zaključuje se riječima *đavao se udalji od njega do druge prilike*. Kasnije će ga na križu na kušnju stavljati mnoštvo, razbojnik, farizeji: *ako si ti Sin Božji, spasi sam sebe, siđi s križa pa ćemo ti vjerovati*. No, Isus ni tada ne podliježe napasti, ne spašava samog sebe nego sve nas ostajući na križu iz ljubavi.

21. 2. 2016.

2. korizmena nedjelja

Post 15,5-12. 17-18;
Fil 3,17-4,1; Lk 9,28b-36

Sva tri sinoptička evanđelja donose izvješće o Isusovu preobraženju, pa svake godine na drugu korizmenu nedjelju jedan od njih. Ove je godine na redu odlomak iz Lukina evanđelja. Događaj preobraženja on povezuje sa skorom mukom koja je pred Isusom. Mojsije i Ilija s Isusom razgovaraju o njegovoj mucu, gotovo kao da ga žele ohrabriti za taj odlučujući trenutak. Sv. Pavao nam daje ključ razumijevanja ovog odlomka, kad kaže *on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu* (Fil 3,21). Ono što se događa s Isusom jest proročanstvo naš sudbine. Preobraženje se tiče također i nas, te će se ono ispuniti poslije naše smrti ako već bude započeto za vrijeme ovozemaljskog života. Preobraženje je najprije nutarnje, zahvaća naše misli, osjećaje, vladanje... Kad se to događa? Svaki put kad „slušamo“ Isusa, kad njegove riječi u nama postaju život i djela, jer Isusove riječi u sebi imaju preobražavajuću snagu. Neka ta snaga prožima cijelo naše biće, kako bismo mogli svjedočiti o realnosti preobražavajuće snage Isusove blizine i njegovih riječi.

24. siječnja

Vinko Lewoniuk i drugovi

(* 1849 + 24. siječnja 1874.)

- 13 svjedoka vjernosti i jedinstva ● branili su svoju crkvu do smrti ●
- krv za jedinstvo s papom ● smrt dočekali s pjesmom na usnama ●
- Vinko je prvi ubijen ● još dvanaest vjernika laika ● trinaest mučenika u jednoj grobnici ●
- živo kamenje Isusove Crkve ● nikada nije prestalo štovanje tih mučenika ●
- seljaci koji su zavrijedili ljubav Crkve ● mučenici za jedinstvo kršćana ●

Vinko Lewoniuk je rođen 1849. godine u mjestu Krzyczew na sjeveroistočnoj granici Poljske prema Bjelorusiji na rijeci Bug. Rođen je i kršten u okrilju Grkokatoličke crkve. Na zapadu Bjelorusije se nalazi grad Brest. Uz taj grad se veže početak ukrajinskih grkokatolika. Doktrinarna načela o jedinstvu su oblikovana 1439. godine na Firentinskom saboru, a ujedinjenje Rimokatoličke i Pravoslavne crkve među zapadnim Ukrajinčima (Rusinima) je započelo 1595., a dovršeno 1596. godine. Unija među erdeljskim Rumunjima nastala je 1698. godine. Najbrojnija je do danas Ukrajinska katolička crkva, Rusinska katolička crkva, Rumunjska katolička crkva, Grčka katolička crkva, Bugarska, Slovačka. Hrvatski grkokatolici imaju svoje povijesno sjedište u Križevcima. Grkokatolika ima i u Makedoniji. I poslije Brest-litovske unije većina Ukrajinaca je ostala vjerna Moskovskom pravoslavnom patrijarhatu. Ta uspostava jedinstva je popraćena velikim nemirima. Pravoslavni Rusi su Crkvu koja je sklopila jedinstvo s Rimom doživljavali kao neprijateljsku. Bojali su se da bi pripadnici Grkokatoličke crkve mogli ugroziti ciljeve ruske politike. Grkokatolici su zadržali obrede istočne liturgije i starocrkvenoslavenski jezik, zadržali su julijanski kalendar. Grkokatoličke svećenike nije obvezivao zakon celibata. Prihvatili su papinski primat i katoličke dogme.

Progoni grkokatolika

Veliki progoni grkokatolika su harali unutar nekadašnjeg Sovjetskog saveza, ali i u Bugarskoj, Slovačkoj i Rumunjskoj. Svi su ti grkokatolici bili prisiljeni na pravoslavlje. Mnogi su vjernici, svećenici, biskupi, redovnice i redovnici pretrpjeli mučeništvo. Progon grkokatolika je počeo puno ranije. Među najpoznatije mučenike biskupe spada sveti Jozafat Kuncević, koji je 12. studenog 1623. godine ubijen zato što nije htio pogaziti vjernost rimskom prvosvećeniku. Njegove svete moći počivaju

u bazilici svetoga Petra u Rimu. Grkokatolici su kroz čitava stoljeća trpjeli progonstvo. Tako je biskup Teodor Romža mučen i ubijen na Svi svete 1947.

Kada je 1772. godine Poljska podijeljena, na području koje su okupirali Rusi nastao je progon grkokatolika. Ruski carevi su nastojali odvratiti grkokatolike od veze s Rimom. Ruski car Aleksandar II. je 1874. godine naredio da se Crkve koje su sklopile uniju s Rimskom crkvom moraju vratiti u pravoslavlje. Kada su se grkokatolici odbili pokoriti carskoj naredbi, car je u to područje poslao rusku vojsku. Grkokatoličke biskupe i svećenike, koji nisu bili spremni prihvatiti pravoslavlje, Rusi su zatvarali i slali u Sibir. Naredba je bila da se u još nerazorenim grkokatoličkim crkvama od tada ima služiti pravoslavna liturgija.

Mučeništvo

Tako su ruske trupe 24. siječnja stigle u selo Pratulim (mjesto na istoku Poljske na granici s Bjelorusijom) kako bi zauzele tamošnju grkokatoličku crkvu. U tome ih je pokušalo spriječiti 13 mještana grkokatolika. Njihovom predvodniku Vinku Levonjuku je bilo 25 godina. Uz njega je bilo još 12 ljudi u dobi od 19 do 50 godina. Braneci svoju crkvu i katoličko jedinstvo bodrili su se uzajamno riječima „Slatko je umrijeti za vjeru!“ Uzalud je ruski zapovjednik nagovarao pobožne ukrajinske seljake. Trinaestorica su klečeći pjevala svoje crkvene pjesme. Vojnici su najprije ubili Vinka, a onda i drugu dvanaestoricu. S Vinkom su ubijeni: Daniel Karmasz, Luka Bojko, Bartolomej Osypiuk, Onufrij Wasiluk, Filip Kiryluk, Konstantin Bojko, Mihael Nikefor Hryciuk, Ignacije Franczuk, Ivan Andrzejuk, Konstantin Lubaszuk, Maksim Hawryluk i Mihael Wawrzyszuk. Svoje su žrtve ruski vojnici zakopali u zajedničku grobnicu. U krvavoj pucnjava ozlijeđeno je još 180 osoba, a njih oko 80 je uhićeno.

Kad se to područje 1918. našlo u obnovljenoj poljskoj državi, narod je počeo iskazivati štovanje na mjestu njihovog mučeništva, a njihova tijela su 18. svibnja 1990. godine prenesena u pratulinsku župnu crkvu.

Sveti papa Ivan Pavao II. proglasio je 6. listopada 1996. godine pratulinske mučenike blaženima. Tada je rekao: Ti „mučenici ... kao vjerni sluge Gospodina Isusa, pouzdali su se u njegovu milost i krvlju posvjedočili svoju pripadnost Katoličkoj crkvi, u vjernosti svojim istočnim predajama i obredima. Učinili su to potpuno svjesno, ne oklijevajući dati život kao potvrdu svoje odanosti Kristu. Tim velikodušnim činom pratulinski mučenici nisu branili samo crkvenu zgradu, svetinju pred kojom su smaknuti, nego također i Crkvu koju je Krist povjerio apostolu Petru. Oni su se osjećali njezinim živim kamenjem. Prikazali su tako svoju krv u zajedništvu s krvlju Sina Božjega, izbačenog iz vinograda i ubijenog (usp. Mt 21,39) za spasenje i pomirenje čovjeka s Bogom. Svojim primjerom i svojim zagovorom, Vinko Levonjuk i dvanaestorica drugova mučenika, podignuti danas na čast oltara, pozivaju sve nas da hrabro nastavimo hod prema punom jedinstvu cijele obitelji Kristovih učenika, u duhu ekumenskih smjernica koje pruža II. vatikanski koncil.“

Grkokatolici žive i u Bačkoj

Među brojnim narodima koji žive na području Subotičke biskupije žive i grkokatolički Rusini i Ukrajinci. Rusini i Ukrajinci žive u Krsturu, Kucuri, Novom Sadu, Kuli, Đurđevu. Iz Krstura su se Rusini tijekom vremena raselili po Bačkoj, Srijemu i Hrvatskoj. Za grkokatolike, koji žive na području Srbije, postoji apostolski upravitelj, biskup Đura Džudžar koji stoluje u Novom Sadu. Grkokatolika ima po svem svijetu, a u liturgiji se služe crkvenoslavenskim, grčkim, rumunjskim, mađarskim, rusinskim, hrvatskim i drugim jezicima.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Milosrdnost Boga (1)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Što možem to ću učiniti, a Ti ćeš milosrdan biti. Čim opazim da nisam pazio, barem ću onda paziti. Tako uzdajući se u Tvoju milosrdnost, zabavljat ću se, nepažljivost popravljat, po mogućnosti, po Tvojim volji sve počimati i nastavljati, na to misleć koliko možem.¹

U Godini Božjega milosrđa, predstavljam čitateljima našeg *Zvonika* spis duhovnih misli o milosrđu Božjemu, odnosno kako je milosrđe Božje doživljavao i živio naš sluga Božji o. Gerard. Arhiv Vicepostulature sluga Božjega o. Gerarda posjeduje svešćić od 49 stranica pod naslovom *Milosrdnost Boga*, kojeg možemo nazvati izljevom Gerardove kontemplativne duše prema milosrdnom Bogu. Šteta bi bilo da u ovoj Godini Božjega milosrđa ne zavirimo u taj svešćić i da se sami ne obogatimo spoznajom Božjega milosrđa. „Svešćić“ je nastao godine 1928. za vrijeme duhovnih vježbi o. Gerarda. Svoje meditacije o. Gerard je uvijek započinjao odlomcima Svetoga pisma, slijedeći ritam meditacije prema tradiciji karmelićanskog Pravila gdje čitamo: *Svaki pojedini neka prebiva sam u ćeliji ili njezinoj blizini, razmatrajući dan i noć o zakonu Gospodnjem (usp. Ps 1,2; Još 1,8) i bdijući u molitvi (usp. 1Pt 4,7) osim ako, po propisu, nije zauzet drugim poslovima (Pravilo br. 8).*

U duhovnim vježbama 1928., kada je nastao svešćić *Milosrdnost Boga*, o. Gerard otvara knjigu proroka Izaije i čita. *Sada ovako govori Jahve, koji te stvorio, Jakove, koji te sazdao Izrael: Ne boj se, jer ja sam te otkupio, imenom sam te zazvao: ti si moj! Kad preko vode prelaziš, s tobom sam; ili preko rijeke, neće te preplaviti. Prodeš li kroz vatru, nećeš izgorjeti, plamen te opaliti neće. Jer ja sam Jahve, Bog tvoj, Svetac Izraelov, tvoj spasitelj... Jer dragocjen si u očima mojim, vrijedan si i ja te ljubim... Ne boj se, jer ja sam s tobom... Vi ste moji svjedoci, riječ je Jahvina, a ja sam Bog od vječnosti – ja jesam! I nitko iz ruke moje ne izbavlja;*

što učinim, tko izmijeniti može? (Iz 43,1-2. 4-5. 12-14). O Gerard zatvara Sveto pismo te počinje razmatranjem svakog pročitano retka. Gustirajući Izaijine riječi sluga Božji dolazi do spoznaje da *Sve ovo tako izgleda, kao da nemaš drugog posla, nego milosrdan biti. Jest, ovo me tješi!* Desetog dana duhovnih vježbi, o. Gerard odlučuje: *Želim paziti na milosrdnost Boga, ali se toj želji javlja prepreka, nemoć. Još ne možem, neću ni moći!* Svjestan da kao čovjek nije sposoban *paziti* na milosrdnost Boga, ne uzbuđuje se, ne ljuti se, nije nestrpljiv prema svojoj slabosti. Okreće se Božjoj

dova riječ *paziti* odnosi se na milosrdnog Boga koji nam je poslao svoga Sina Isusa Krista, jedinoga Spasitelja svijeta. U spisima o. Gerarda često nailazimo na riječi *paziti na Isusa*. Taj pojam on uzima iz duhovnosti sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa koji se odnosi na meditativno kontemplativnu molitvu. Za Gerarda, molitva su vrata kroz koja dolazi do Isusa i s njime pažljivo druguje. Terezija uči da molitelj treba u svojim mislima *predstaviti da se nalazi pred Isusom, neka opći s njim i neka nastoji zaljubiti se u njegovo Čovještvo, držeći ga neprestano pred očima.*² Slično piše i sv. Ivan

Arhiv Vicepostulature sluga Božjega o. Gerarda posjeduje svešćić od 49 stranica pod naslovom Milosrdnost Boga, kojeg možemo nazvati izljevom Gerardove kontemplativne duše prema milosrdnom Bogu. U Godini Božjega milosrđa zavirit ćemo u taj svešćić kako bismo se i sami obogatili spoznajom Božjega milosrđa. „Svešćić“ je nastao godine 1928. za vrijeme duhovnih vježbi o. Gerarda.

milosrdnosti, koja je čisti Božji dar, a on je samo primalac toga nezasluženog dara. U sebi odlučuje: *Što mogu, to ću učiniti. Ti ćeš milosrdan biti.* Prepušta se Božjem vodstvu. Odlučuje da će na tom putu biti budan: *Čim opazim da nisam pazio, barem ću tada paziti. Tako uzdajući se u Tvoju milosrdnost, zabavljat ću se, nepažnju popravljati, po mogućnosti, po Tvojim volji sve počimati i nastavljati, misleći na to koliko mogu.*

Primjećujemo kako u govoru o. Gerarda prevladavaju riječi: *paziti; ne mogu paziti; opažati; nepažnju popravljati*, po Božjoj volji sve *započimati i nastavljati*. Ali uvijek svjestan *koliko mogu*. Prepušta se Božjoj ruci da ga vodi, a on je spreman strpljivo se dati voditi. Vjeruje da Bog može sve. *Ta Bogu je sve moguće (Lk 1,37).* Gerard

od Križa: *Duša treba biti pred Bogom u ljubavnoj pozornosti... mora se držati sasvim primalački... bez ikakva napora, s jednostavnošću ljubavi kao kad netko u ljubavnoj pažnji otvara oči.*³ To znači da sličnim činima trebamo prožimati svoju molitvu, vježbom u Božjoj prisutnosti, i provjeravati svoje nakane u djelatnosti. Gerardov stav prema milosrdnom Bogu je *primalački*, pred svojim očima *pazi na Isusa*. On je poput Terezije i Ivana od Križa, zaljubljenik u Isusa i čini sve što je u njegovoj moći, da Isusa ne izgubi iz vida.

(nastavlja se)

¹ Milosrdnost, 004838.

² Sv. Terezija Avilska, *Moj život*, 12,2.

³ Sv. Ivan od Križa, *Živi plamen ljubavi*, III, 34).

KRIŽNI PUT SA SV. FAUSTINOM

ULAZNA MOLITVA

Milosrdni Gospodine, Učitelju moj, želim vjerno ići za Tobom, želim Te slijediti u svom životu na sve savršeniji način, zato Te molim da mi kroz razmatranje Tvoje muke udijeliš milosti boljeg razumijevanja otajstva duhovnoga života.

Marijo, Majko milosrđa, uvijek vjerna Kristu, vodi me stopama pregorke muke svoga Sina i izmoli mi potrebne milosti za plodno provođenje ovoga križnog puta.

I. POSTAJA – ISUSA OSUĐUJU NA SMRT

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Ne čudi se što si ponekad nedužno izložena optuživanjima. Iz ljubavi prema tebi najprije sam ja pio kalež nedužnih patnji. (Dnevnik 289) U trenutku kada sam stajao pred Herodom izmolio sam ti milosti da bi se znala uzdignuti iznad prezira ljudi i vjerno slijediti moje putove.“ (Dnevnik 1164)

Sv. Faustina: „Mi smo osjetljivi na riječi i odmah želimo odgovoriti, a ne pazimo na to je li Božja volja da govorimo. Šutljiva duša je jaka. Protivštine joj neće naškoditi ako ustraje u šutnji. Šutljiva duša je sposobna najtješnje se sjediniti s Bogom.“ (Dnevnik 477)

Milosrdni Isuse, pomози mi da naučim prihvatiti svaku ljudsku osudu i ne dopusti, da ikada osuđujem Tebe u mojim bližnjima.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

II. POSTAJA – ISUS PRIMA NA SE KRIŽ

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Ne boj se patnji, ja sam s tobom. (Dnevnik 151) Što više zavoliš patnju, to čišća će biti tvoja ljubav prema meni.“ (Dnevnik 279)

Sv. Faustina: „Isuse, zahvaljujem Ti za svakodnevne male križeve, za ometanje mojih namjera, za teškoće zajedničkog života, za loše razumijevanje nakane, za poniženje od strane drugih, za grube susrete s nama, za nevina optuživanja, za slabo zdravlje i iscrpljenost, za odricanje od vlastite volje, za uništenje vlastitog ja, za nepriznanje u svemu, za poništavanje svih planova.“ (Dnevnik 343)

Milosrdni Isuse, nauči me cijeniti poteškoće života, bolesti, svakoga trpljenja i s ljubavlju nositi taj svagdašnji križ.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

III. POSTAJA – ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Nehotični prijestupi duša ne zaustavljaju me u mojoj ljubavi prema njima i ne sprječavaju da se sjedinim s njima. Ali i najmanji prekršaj, samovoljno učinjen, zaustavlja moje milosti. Takve duše ne mogu obasipati svojim darovima.“ (Dnevnik 1641)

Sv. Faustina: „O moj Isuse, kako jako naginjem zlu. To me prisiljava na stalnu budnost nad samom sobom. Ali ne dam se ničim obeshrabriti. Pouzdajem se u Božju milost koja u najvećoj bijedi obiluje.“ (Dnevnik 606)

Milosrdni Gospodine, očuvaj me pred svakom, pa i najmanjom, ali svojevoljnom i svjesnom nevjernošću.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

IV. POSTAJA – ISUS SUSREĆE SVOJU SVETU MAJKU

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Premda su sva djela, koja nastaju na temelju moje volje, izložena velikim patnjama, ipak razmisli, je li ijedno od njih bilo izloženo većim mu-

kama od mog izravnog djela, djela otkupljenja. Ti se ne bi trebala puno užasavati zbog neprilika.“ (Dnevnik 1643)

Sv. Faustina: „Ugledah Presvetu Djevicu u neizrecivoj ljepoti. Ona se s oltara približila do moje klupe, pritisnu me uza se i reče: ‘Budi hrabra, ne boj se nikakvih varljivih smetnji, nego se zagledaj u patnje moga Sina, i na taj ćeš način pobijediti.’“ (Dnevnik 449)

Marijo, Majko milosrđa, budi uvijek uz mene, osobito u trpljenju, kao što si bila na križnome putu svoga Sina.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

V. POSTAJA – ŠIMUN CIRENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Poteškoće pripuštam stoga da umnožim njegove zasluge. Ja ne nagrađujem dobar ishod, nego strpljenje i trud koji se za me poduzima.“ (Dnevnik 86)

Sv. Faustina: „O moj Isuse, Ti me nagrađuješ za dobar ishod nekog djela, nego za iskrenu volju i nastojanje. Stoga sam posve mirna pa makar ostala uzaludna sva moja nastojanja i naponi ili nikad ne bili ostvareni. Kada sve učinim što je u mojoj moći, ostalo više ne pripada meni.“ (Dnevnik 952)

Isuse, moj Gospodine, neka svaka misao, riječ, djelo bude učinjeno isključivo iz ljubavi prema Tebi. Očisti moje nakane.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

VI. POSTAJA – VERONIKA PRUŽA ISUSU RUBAC

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Znaj, što god nekoj duši dobroga učiniš, prihvaćam to kao da si učinila meni samome.“ (Dnevnik 1768)

Sv. Faustina: „Od Isusa učim biti dobra, od onoga koji je sama dobrota, da bih mogla biti nazvana kćerkom Oca nebeskoga. (Dnevnik 66) Velika ljubav može male stvari pretvoriti u velike, a samo ljubav sama daruje vrijednost našim djelima.“ (Dnevnik 303)

Gospodine Isuse, Učitelju moj, učini da moje oči, ruke, usta, srce budu milosrdni. Mijenjaj me u milosrđe.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

VII. POSTAJA – ISUS PADA DRUGI PUT POD KRIŽEM

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Razlog tvojih padova je to što previše računaš na sebe, a premalo se oslanjaš na mene. (Dnevnik 1488) Znaj da sama od sebe ne možeš ništa. (Dnevnik 639) Bez moje posebne pomoći ti nisi čak sposobna prihvatiti moje milosti.“ (Dnevnik 738)

Sv. Faustina: „Isuse, ne ostavi me samu u trpljenjima. Ti Gospodine znaš kako sam slaba. Ja sam bezdan bijede. Ja sam samo ništavilo. I zašto će onda biti čudno da ako me ostaviš samu padnem? (Dnevnik 1489) Stoga Isuse, moraš biti stalno sa mnom – kao majka kod svog bolesnog djeteta – čak još više.“ (Dnevnik 264)

Neka me podupire Tvoja milost Gospodine, da ne upadam uvijek u iste greške, a kada padnem pomози mi ustati i slaviti Tvoje milosrđe.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

VIII. POSTAJA – ISUS TJEŠI JERUZALEMSKE ŽENE

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „O kako mi je mila živa vjera. Želim da sada u vama bude više vjere.“ (Dnevnik 1420, 353)

Sv. Faustina: „Zarko molim Gospodina da ojača moju vjeru, da me ne bi vodila ljudska raspoloženja u sivilu svakodnevice, nego Duh. O, kako sve čovjeka vuče zemlji, ali živa vjera podržava dušu u višim krajevima, a sebeljublju određuje pripadajuće mjesto – posljednje.“ (Dnevnik 210)

Milosrdni Gospodine, zahvaljujem za sveto krštenje i milost vjere. Neprestano ponovno vapijem: Gospodine, umnoži mi vjeru!

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

IX. POSTAJA – ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Znaj, najveća smetnja na putu svetosti je bezvoljnost i neutemeljena uznemirenost. One ti oduzimaju mogućnost vježbati se u krepostima. Uvijek sam ti spreman oprostiti. Koliko puta me za to moliš, toliko puta veličaš moje milosrđe.“ (Dnevnik 1488)

Sv. Faustina: „Moj Isuse usprkos Tvojim milostima osjećam i vidim svoju bijedu. Započinjem i dovršavam dan borbom. Jedva sam gotova s jednom poteškoćom, a na njenom mjestu izrastaju deset novih koje treba pobijediti. Ali ne brine me to jer znam da je sada vrijeme borbe, a ne mira.“ (Dnevnik 606)

Milosrdni Gospodine, predajem Ti to što je isključivo moje vlasništvo: grijeh i ljudsku slabost. Molim Te, neka moja bijeda utone u Tvoje beskrajno milosrđe.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

X. POSTAJA – ISUSA SVLAČE

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Sv. Faustina: „Isus je odjednom stajao preda mnom bez svoje odjeće, pokriven ranama po cijelome tijelu, oči pune krvi i suza, iznakaženo cijelo lice, popljuvan. Tada mi Gospodin reče: ‘Zaručnica mora biti slična svome Zaručniku’.“

Sv. Faustina: „Duboko shvatih te riječi. Ovdje nema mjesta sumnji. Moja sličnost s Isusom mora biti u patnji i poniznosti.“ (Dnevnik 268)

Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po Srcu svome.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

XI. POSTAJA – ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Moja učenice, gaj veliku ljubav prema onima koji ti nanose bol. Čini dobro onima koji te mrze.“ (Dnevnik 1628)

Sv. Faustina: „O moj Isuse, Ti znaš koliko je potrebno napora da bi postali iskreni i jednostavni s onima kojima se protivi naše biće, ili s onima koji su nam svjesno ili nesvjesno nanijeli bol. Ljudski gledano to je nemoguće. U takvim trenucima trudim se više nego ikada otkriti Isusa u odgovarajućoj osobi i iz ljubavi prema Isusu činim sve za odgovarajuću osobu.“ (Dnevnik 766)

O Ljubavi najčistija, zakraljuj u punini u mom srcu i daj mi zavoljeti to što prelazi ljudske mjere.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

XII. POSTAJA – ISUS UMIRE NA KRIŽU

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Sve je to za spasenje duša. Razmisli što činiš za njihovo spasenje.“ (Dnevnik 1184)

Sv. Faustina: „Ugledah Gospodina Isusa razapetog na križu. Kad je Isus neko vrijeme tako visio, vidjela sam gomile razapetih duša, upravo tako kao i Isusa. Vidjela sam drugu i treću gomilu duša. Druga gomila nije bila pribijena na križ, ali duše su čvrsto držale križ u rukama. Treća gomila nije bila ni razapeta niti su duše držale križ u rukama, nego su ga vukle za sobom i bile nezadovoljne. Isus mi reče: ‘Vidiš li duše koje su slične meni u patnji i preziru? One će mi biti slične i u slavi. Te koje su mi manje slične u boli i preziru, imat će manje sličnosti sa mnom u slavi.’“ (Dnevnik 446)

Isuse, Spasitelju moj, sakrij me u dubini svoga Srca, da bi potkrijepljena Tvojom milošću, mogla postati slična Tebi u ljubavi križa i imati udjela u Tvojim hvali.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

XIII. POSTAJA – ISUSA SKIDAJU S KRIŽA

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Najdraža mi je duša koja čvrsto vjeruje u moju dobrotu i potpuno se pouzdaje u mene. Njoj darujem svoje povjerenje i sve za što me moli.“ (Dnevnik 453)

Sv. Faustina: „Utječem se Tvojim milosrđu, milostivi Bože, jer samo si Ti

jedini dobar. Iako je moja bijeda velika i moji prijestupi bezbrojni, pouzdajem se u Tvoje milosrđe. Jer Ti si Bog milosrđa i stoljećima se nije čulo, a niti se nebo, niti zemlja se sjećaju da si ikada razočarao neku dušu koja se pouzdavala u Tvoje milosrđe.“ (Dnevnik 1730)

Milosrdni Isuse, svakoga dana umnažaj u meni pouzdanje u Tvoje milosrđe, da bih uvijek i svugdje davala svjedočanstvo o Tvojim bezgraničnoj dobroći i ljubavi.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

XIV. POSTAJA – ISUSA POLAŽU U GROB

Klanjamo Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te.

Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isus: „Ti još nisi u domovini. Kroči dakle ojačana mojom milošću i bori se za moje kraljevstvo u dušama ljudi. Bori se kao kraljevsko dijete i misli na to da dani progonstva brzo prolaze i s njima mogućnost sakupljanja zasluga za nebo. Očekujem od tebe, veliki broj duša, koje će kroz cijelu vječnost slaviti moje milosrđe.“ (Dnevnik 1489)

Sv. Faustina: „Svaku dušu koju si mi Ti povjerio, Isuse, trudit ću se pomagati molitvom i žrtvom da bi Tvoja milost u njoj mogla djelovati. O veliki prijatelju duša, moj Isuse, zahvaljujem Ti za Tvoje veliko povjerenje davši nam duše na čuvanje.“ (Dnevnik 245)

Učini, Milosrdni Gospodine, da se nijedna od tih duša, koje si mi povjerio ne izgubi.

Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!

MOLITVA NA KRAJU KRIŽNOG PUTA

„Moj Isuse, moja jedina nado, zahvaljujem Ti za knjigu što si je otvorio pred očima moje duše. Ta knjiga je Tvoja muka koju si uzeo na sebe iz ljubavi prema meni. Iz te knjige naučila sam kako ljubiti Boga i duše. Ona sadrži neizmjerne blaga za nas. O Isuse, tako Te malo duša razumije u Tvojim mucima iz ljubavi! Blago duši koja je shvatila ljubav Srca Isusova.“ (Dnevnik 304)

Preuzeto:

www.stellamaris-naklada.com/hr/bozje-milosrdje/krizni-put-sa-sv-faustinom,83.html

Sveta Faustina

Društvo „Ivan Antunović“ stvorilo prepoznatljiv identitet

Razgovarao: Dragan Muharem

U ovom broju *Zvonika* donosimo razgovor s tajnikom Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ u Subotici, u želji da sumiramo rad ove katoličke udruge kroz proteklu godinu te predstavimo projekte koji se nastoje ostvariti u ovoj godini.

Zvonik: Društvo „Ivan Antunović“ je prošle godine veoma aktivno djelovalo unutar Crkve i zajednice u cjelini te Vas molimo za ocjenu rezultata djelovanja Društva.

□ Zahvaljujem Vam na ovoj prilici koju ste mi pružili, kako bi se moglo progovoriti nekoliko riječi o djelatnosti Društva. Značajno je za početak istaknuti kako je Društvo protekle godine proslavilo 25. obljetnicu djelovanja. Bila je to jednostavna proslava, ali je svima nama dala prigodu za promišljanje i kratku analizu. Rekao bih, moglo se uočiti puno više onoga što bi se još moglo napraviti, pri čemu se ne smije smetnuti s uma sve ono što je napravljano kroz četvrt stoljeća. Usporedio bih to s iskustvom studenta koji priprema ispit ili uči strani jezik, što više uči i što je bolje pripremljen, tim više uočava koliko ne zna. No, s druge strane, uočava se i jedna sigurnost kroz taj period djelovanja, da je puno toga napravljeno, stvorio se jedan prepoznatljiv identitet po kom je prepoznatljivo Društvo danas, donedavno Institut.

Zvonik: Spominjete taj detalj u radu Društva od prije nekoliko godina dok je još djelovao pod starim nazivom...

□ Da, 2013. godine je promijenjen naziv iz „Katolički institut“ u „Katoličko društvo“, a osim toga registrirano je i pri državnim tijelima. Prilično je događanja bilo u proteklom periodu, i kada se sve to stavi na papir i prikaže u Izvješću, vidljiv je trud i rad mnogih članova i suradnika udruge. Da se vratimo na postavljeno pitanje za proteklu godinu. Svakako da je najznačajniji događaj bila proslava 200. obljetnice rođenja Ivana Antunovića. Društvo je zajedno s ostalim suorganizatorima sudjelovalo u tom obilježavanju obljetnice kroz puna tri dana. Važno je istaknuti i Dane Albe Vidakovića koji su također bili jedinstven i značajan događaj u 2014. godini. Čini se da su ova dva događaja tražili puno energije, ali su ostavili i mnoštvo ideja i traga i na duhovnoj, kulturnoj te na znanstvenoj razini.

Nadovezujući se na prethodno pitanje, osjeća se potreba za nešto laganim pristupom organiziranju novih događanja. Ponajprije mislim na organizaciju Dana Albe Vidakovića i Dana Ivana Antunovića. Imajući na umu samo redovita događanja, jasno je koliko sve to iziskuje angažmana i truda mnogih članova i suradnika Društva. Osim toga, od uredništva *Zvonika* i *Danice* traži se kontinuitet u izlaženju budući da se radi o mjesečniku odnosno o godišnjaku. Kako rekoh, mislim da je razumno analizirati sve dosada napravljeno kako bismo pritom sve što je započeto i što čini redoviti program i djelovanje Društva mogli prvesti kakvom – takvom cjelovitom kraju.

Kroz cijelu godinu postoje redovita događanja i smatram osobito vrijednim istaknuti da je veliki dio tih događanja u suradnji s drugim udrugama.

Zvonik: Što su redovite djelatnosti Društva kroz godinu?

□ Upravo ovih dana smo na Vijeću i u različitim susretima raspravljali o izvješću o radu za proteklu godinu te smat-

ram kako se iz njih mogu iščitati raznovrsna i plodna događanja u suradnji s različitim udrugama. Tu su Dani Ivana Antunovića, te, u sklopu ovoga, i „Razgovori“ na kojima smo ove kao i prošle godine razgovarali na temu Sinode biskupa o obitelji održane u Rimu. Nadalje, tu je i književna večer uoči Dužijance, a osobito je važno istaknuti da ćemo već treću godinu u Somboru, također uoči Dužionice, imati zajedničku književnu večer u suradnji s HKPD „Vladimir Nazor“, što će postati redovita aktivnost za ubuduće. Kad smo već kod događanja oko Dužijance – napose izložbe „S Božjom pomoću“ koju je svojedobno pokrenuo Institut, a UBH „Dužijanica“ prošle godine obnovila, od ove godine će Društvo također biti dio i tog događaja. Izložba božićnjaka će ove godine biti priređena 20. put. Potom je tu „Zlata harfa“, za nekoliko dana „Prelo sićanja“ u suradnji s HKC „Bunjevačko kolo“, te „Lira naiva“ čiji je nositelj Hrvatska čitaonica, a Društvo suorganizator. Iz ovih nekoliko točaka vidljivo je kako kroz cijelu godinu postoje redovita događanja i smatram osobito vrijednim istaknuti da je veliki dio tih događanja u suradnji s drugim udrugama.

Korisno je da se katolička djelatnost, i kroz tisak i kroz rad na različitim poljima, objedini zajedno na jednome mjestu i učini na taj način što plodonosnijom.

Zvonik: Zanima nas izdavačka djelatnost Društva, pošto i naš Zvonik od 2013. godine izlazi u okviru Društva...

□ Da, naš *Zvonik*, pritom mislim na list svih čitatelja, od prije tri godine izlazi u okviru nakladničke djelatnosti Društva, jednako kao što je Društvo postalo nositelj naklade godišnjaka *Subotička Danica*. Razumljivo je kako su i *Zvonik* i *Danica* po sebi i bogati i samostalni i imaju dugi niz godina izlaženja u čemu Društvo nije na osobit način sudjelovalo. Mislim da je korisno da se katolička djelatnost, i kroz tisak i kroz rad na različitim poljima, objedini zajedno na jednome mjestu i učini na taj način što plodonosnijom. Osim toga, i putem različitih natječaja i donacija uspijeva se snažnije potpomoći naklada ovih dvaju naslova, napose ako se nastupa jedinstveno i organizirano. Svakako valja naglasiti da je i uredništvo, bilo *Zvonika*, bilo *Danice*, ono koje nosi najveći teret u njihovoj nakladi, a kod *Zvonika* je to već 22 godine, dok je kod *Danice*, s različitim prekidima preko 100 godina.

Naravno, uvijek se nađe prostora za tisak nekih drugih naslova kroz godinu. Za 2016. planiramo izdavanje knjige u kojoj će biti skupljeni radovi karmelićanina o. Ante Stantića, koji su objavljivani u *Zvoniku* tijekom gotovo dva desetljeća. Riječ je o priložima redovite rubrike *Zvonika* „Naš kandidat za sveca“ u kojem se prikazuje lik i djelo Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Moguća je sunaklada s Vicepostulaturom o. Gerarda u Zagrebu i Karmelićanskim samostanom u Somboru. Povod za ovo izdanje je 140 godina rođenja i 60 godina smrti o. Gerarda.

Zvonik: Koji su vaši planovi za ovu godinu?

□ Upravo, kako rekoh, valja privesti dosta toga što je započeto svojem kraju, što traži i vremena i zajedničkoga

rada. Prigodom proslave 100. obljetnice rođenja svećenika i pjesnika Alekse Kokića, 2013. godine, nastala je ideja o postavljanju biste na prostoru ispred katedrale u Subotici. U tu svrhu je na molbu Hrvatskog nacionalnog vijeća, čiji su supotpisnici bili Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Grad Subotica odobrio lokaciju za Kokićevu bistu ispred katedrale, nasuprot skulpturi posvećenoj svećeniku i pjesniku, župniku katedralne župe Ferencu Szépu.

Jubilej 200 godina rođenja biskupa Ivana Antunovića proslavljen je 2015. godine. Još tijekom pripreme za proslavu spomenute obljetnice, nastala je ideja o podizanju spomenika biskupu Antunoviću, a Grad Subotica je, uvažavajući prijedlog Subotičke biskupije, a temeljem mišljenja Društva, za to odobrio prostor pokraj katedrale, gdje je stajao spomenik Presvetom Trojstvu.

Na sjednici Vijeća održanoj 26. listopada 2015. godine, Društvo je donijelo odluku o pokretanju postupka podizanja spomenika, te u svrhu te inicijative uputilo dopis Hrvatskom nacionalnom vijeću i Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata. Prvi korak je osnivanje Odbora za podizanje spomenika biskupu Ivanu Antunoviću od predstavnika triju institucija, koji je svoju prvu sjednicu održao 28. prosinca 2015. godine.

Također, spomenuo bih i planiranje izložbe „S Božjom pomoću“, koja će se realizirati u Subotici, od 1. srpnja do 14. kolovoza na temu „Bunjevačko momačko kolo“, a bit će priređena u Svećirnici u prizemlju Gradske kuće. Izložbu zajednički pripremaju Udruga bunjevačkih Hrvata „Dužijanica“ i Katoličko društvo „Ivan Antunović“. Sadržaj iz-

ložbe vezan je za Bunjevačko momačko kolo i Dužijancu, a bit će izloženi predmeti, barjaci fotografije i dokumenti iz vremena kada je društvo djelovalo. Na izložbi će sažeto biti predstavljena povijest Bunjevačkog momačkog kola, te njegove aktivnosti koji su u svom radu isticali kao najvažnije: a) mušku mladež izobrazavati u religioznom i domoljubnom duhu; b) odgajati ih u prosvjetnom i privrednom pravcu; c) priređivati im pristojne zabave i predavanja te osnivati knjižnice. Izložba je podijeljena u dva segmenta. Prvi dio bavit će se poviješću društva, njegovim osnivanjem, djelovanjem između dvaju svjetskih ratova i konačno ukidanjem. Drugi dio izložbe posvećen je i organiziranju proslave Dužijance u suradnji s Katoličko divojačkim društvom.

Bunjevačko momačko kolo bila je katolička prosvjetno-odgojna i zabavna organizacija subotičke mladeži između dvaju svjetskih ratova. Društvo je osnovano nakon Prvoga svjetskoga rata kao pandan Katoličkom divojačkom društvu. Prva skupština društva održana je 24. listopada 1920. godine.

Zvonik: Poštovani, zahvaljujemo na ovom iscrpnom izviješću i planu rada Društva te želimo plodnu i uspješnu godinu!

□ Htio bih i ja u ime članova Društva zahvaliti svima koji surađuju i pomažu u djelovanju ove udruge. Dosta smo spomenuli i više je nego jasno kako je to dio timskoga rada na čelu s predsjednikom **mons. Stjepanom Beretićem**. Hvala svima u njegovo ime, u ime Društva i hvala vama, uredništvu, na plodnoj suradnji i što ste kroz vaš ustrajni radi i djelovanje zapravo jedna od najprepoznatljivijih kršćanskih i katoličkih inicijativa na ovim prostorima.

Đakonsko ređenje u Bečeju

Na drugi dan Božića, biskup mons. **Ivan Pénczes** zaredio je za đakona kandidata Subotičke biskupije **Arnolda Lukača** u crkvi Uznesenja Marijina u Bečeju, kojoj pripada. Novi đakon je završio srednju stručnu školu u rodnome gradu, a ispit zrelosti je položio u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji „Paulinum“. Studirao je na Visokoj bogoslovskoj školi u Segedinu. Obred ređenja je obavljen u svečanom božićnom raspoloženju s više gostiju iz Segedina i vjernika te župe. Svečanost je uzveličao župni zbor „Schola Cantorum“ pod vodstvom **Otilije Stefaniga**.

Rado smo sudjelovali na ređenju s našim rektorom i veselimo se što je ponovno jedan naš bivši učenik i sjemeništarc primio sveti red đakonata.

Ponovno u „Paulinum“

„Paulinci“ su, poput drugih učenika, radosno dočekali kraj prosinca kada su otišli svojim domovima za božićno-novogodišnje blagdane. Bio je to lijepi polugodišnji odmor, skoro jedan mjesec. Ipak, brzo je prošao odmor i nakon razmjene doživljaja pripremaju se za obveze. Čeka ih još polugodišnja klasifikacija, a do 29. siječnja mora se još odgovarati, pisati kontrolne i pismene zadaće. Siječanj ipak svima ostaje u sjećanju po danu sv. Pavla apostola, zaštitnika „Paulinuma“, koji sigurno zagovara „paulince“ kod dragoga Boga.

Dar predsjednika Skupštine Vojvodine

Općine i gradovi su ovisni o mjesnoj samoupravi. Od kada je otvorena gimnazija i sjemenište „Paulinum“, mijenjale su se tijekom desetljeća državne vlasti i vlasti samouprave, a tako i pristup prema našoj instituciji. Neki su zauzeli neprijateljski stav prema „Paulinum“, neki su nas „istrpjeli“, a neki su bili lojalni. Od devedesetih godina subotička Gradska uprava je gimnaziju „Paulinum“ uvrstila među ostale škole i pomagala prema mogućnostima. Godine 2000. došlo je do promjena na državnoj razini, a samim tim i odnos države prema Crkvi. Uveden je vjeronauk u škole, gimnazija „Paulinum“ je izjednačena s ostalim školama, i Crkve dobivaju skromnu financijsku pomoć. U pokrajinskoj Vladi, predsjednici Skupštine Vojvodine godišnje posjećuju „Paulinum“, a za Božić i Novu godinu šalju božićni poklon. I ove smo godine dobili donaciju od predsjednika Skupštine, **Istvána Pásztóra**. Božićno-novogodišnji dar se sastojao od više tona hrane i higijenskih sredstava, što nam je i najpotrebnije. Za tu veliku pomoć, odgojitelji i učenici „Paulinuma“ su zahvalni darovatelju.

Posjet đaćkom domu

U Subotici je samo jedan učenički dom za srednjoškolce, a prima 350 učenika, koji dolaze iz cijele Vojvodine i uče u različitim srednjim školama u gradu. Gimnazijalci „paulinci“ također stanuju u domu, koji zovemo sjemenište. Do promjene državne vlasti, učenici i sjemeništarc „Paulinuma“ nisu smjeli ići u druge domove, niti kontaktirati s učenicima drugih škola. Nakon 2000. godine su izjednačeni s ostalim učenicima i odlaze na susrete, posjete i nastupe i u druge škole.

Direktor Učeničkog doma **Robert Đivanović** je naš dobročinitelj jer nam omogućuje korištenje velike dvorane, teretane ili sportski teren. Odgojiteljica doma **Terezija Lazarević** je naša profesorica tjelesne kulture. Prije Božića posjetili smo dom i obišli sve prostorije i dvorane, a zatim se družili s učenicima doma.

Vjeronauk u školi „Jan Kolar“ u Selenči

Školska 2001./02. godina bila je prekretnica u Srbiji, jer je u škole uveden vjeronauk kao izborni obvezatni predmet. Dakle, ove godine slavimo jubilej – 15 godina od kako je vjeronauk školski predmet. I u OŠ „Jan Kolar“ u Selenči vjeronauk je zaživio od samog početka. U početku ga je predavala katehista Kristina Ralbovski, od 2003. godine župnik mons. Marian Dej, a od 2009. godine ustupio je svoje mjesto sadašnjoj vjeroučiteljici **Mariji Trusina**.

OŠ „Jan Kolar“ Selenča broji 231 učenika. Nastava se održava na slovačkom jeziku. U školi djeca imaju mogućnost birati između vjeronauka (katoličkog, evangelističkog i pravoslavnog) i „građanskog odgoja“. U posljednje vrijeme odaziv na vjeronauk je 100 %. Na katolički vjeronauk se 2015/16. godine upisalo 116 učenika, a mogućnost izjašnjavanja učenici imaju svake školske godine.

Suradnja škole i crkve je izvanredna, s puno razumijevanja i tolerancije, što naravno najviše ovisi o direktoru škole. Slavlje Svete pričesti i Potvrde svake godine svojom prisutnošću uzveličavaju ravnateljica škole (ranije dr. Svetlana Zolnjan i sadašnja ravnateljica prof. Katarina Vrabčenjak), učiteljice, te razrednici kao i drugovi iz razreda. Isto tako, kad u 6. razredu djeca evangeličke vjeroispovijesti idu na Konfirmaciju, naša djeca idu kod svojih vršnjaka na njihovo slavlje.

I tu naš ekumenizam nije završen. Od 2013. godine aktiv slovačkih vjeroučitelja u Vojvodini organizira Biblijsku olimpijadu. S obzirom da se katolički vjeronauk na slovačkom jeziku predaje samo u Selenči, članovi aktiva su vjeroučitelji Evangeličke crkve i vjeroučiteljica Katoličke crkve. Prošle godine su na olimpijadi u Staroj Pazovi sudjelovale Kristina Kovač i Irena Aleksi, uz napomenu da su za nas pripremili testove po katoličkoj Bibliji. Proučavali smo odlomke iz Biblije o Abrahamu. Učenice su ostvarile zapažene rezultate, a svi sudionici su dobili diplome za sudjelovanje i knjige. Bilo je to lijepo iskustvo, a naravno, puno znači kada vjeroučitelji surađuju, čemu je primjer i zajednička fotografija s Biblijske olimpijade, na kojoj se nalaze učenici evangeličke i katoličke ispovijesti, kao i obje vjeroučiteljice (vjeroučiteljica evangeličkog vjeronauka Anna Valent).

Naši sati u školi su raznovrsni i sastoje se od niza aktivnosti: molitve, čitanja, crtanja, bojanja, pjevanja, prepisivanja bitnih odlomaka, popunjavanja nastavnih listova, spajanja točaka, križaljki, osmosmjerki, labirinata, raznih kvizova, asocijacija pa čak i gledanja biblijskih crtanih ili kršćanskih filmova. U došašću i kroz korizmu učenici dobivaju zadatke

koje rade i u školi i kod kuće: pisanje pisma Isusu, pripremanje poklona za tajnog prijatelja, pravljenje Betlehema (štalice) i čestitki, sudjelovanje na likovnim i literarnim natjecanjima o. Gerardu. Iz Selenče je prošle godine na natječaj poslano više od 30 radova od kojih je bilo 9 nagrađeno, a rad Sare Gašparovski je ocijenjen među 6 najboljih.

Na ovaj način djeca doživljavaju vjeronauk u školi. Koliko im je važan prosudite sami.

* Što voliš na vjeronauku? Na vjeronauku volim kad...

– *Gledamo biblijski crtani film, molimo, bojimo i crtamo* – **Marek Škabla**, II. a

– *Učimo, gledamo filmove o Isusu, igramo kviz, crtamo za natječaj, pjevamo, igramo asocijacije* – **Natalija Daniček**, V. b

– *Učimo o tome tko nas je stvorio – Bog i tko je za nas umro – Isus.* – **Andreja Vrabčenjak**, V. a

– *Učimo i čitamo iz Svetog pisma i popunjavamo osmosmjerke...* – **Anita Provodovski**, VI. a

– *Gledamo filmove kroz koje osjećamo Božju blizinu i njegovu moć.* – **Valentina Durandzi**, VII. a

– *Gledamo filmove o Bogu, popunjavamo radne listove i to što nas vjeroučiteljica sve više i više upoznaje s Bogom.* – **Antonija Jocha**, VII. b

– *Meni se najviše sviđa to što možemo na vjeronauku upoznavati sebe i imamo mogućnost postati bolji ljudi.* – **Jana Trusina**, VII. b

– *Pričamo o zanimljivim temama, o Bogu i njegovoj ljubavi i kako da postanemo bolji vjernici.* – **Alena Aleksi**, VIII. b

* Što misliš, zašto je vjeronauk važan u školi? Vjeronauk je važan u školi...

– *... da saznamo što više o Gospodinu Isusu.* – **Kristijan Trusina**, II. b

– *... da upoznamo što više Boga, Isusa Krista i Božju ljubav.* – **Alen Slonka**, III. b

– *... da vjerujemo u Boga, pjevamo mu, da mu se klanjamo i hvalimo njegovo Ime.* – **Štefan Trusina**, V. b

– *Ja mislim da je vjeronauk jedan od najvažnijih predmeta a meni je najvažniji jer se tako bolje upoznajemo s Isusom.* – **Magdalena Kanja**, V. b

– *... zato što je učenje o Bogu poučno i to dalje utječe na naše ponašanje i život bez grijeha.* – **Sara Gašparovski**, V. a

– *... zato što tu učimo o poštivanju drugih i da nam Isus pomaže uvijek u svako doba.* – **Sara Škabla**, VI. b

– *... da saznamo što više o tome kako se živjelo u Isusovo vrijeme i o kršćanstvu.* – **Jana Švec**, VI. a

– *... zato što se tu nalaze lekcije koje su nam potrebne za cijeli život.* – **Karla Gašparovski**, VII. b

– *... kao i u svakodnevnom životu pomaže nam da bolje upoznamo Boga, ali i samog sebe.* – **Dragana Jovanović**, VII. b (učenica, pravoslavne vjeroispovijesti i na katoličkom vjeronauku od 1. razreda)

– *... da bismo se što više približili Bogu i koračali pravim putem.* – **Patrik Malina**, VIII. a

– *...da bismo postali pravi kršćani s pravom vjerom u Boga.* – **Danijel Kočonda**, VIII. a

Marija Trusina, vjeroučiteljica

O sakralnoj umjetnosti ili umjetnosti namijenjenoj kultu

Piše: Ljubica Vuković Dulić

Upravo je naslov članka i najkraća rečenica kojom možemo objasniti što je ono što se može svrstati u domenu sakralne umjetnosti. Kao ona koja je namijenjena kultu, odnosno štovanju nadnaravnog, sakralna umjetnost obuhvaća građevine (hramovi, sinagoge, crkve, džamije, pagode, samostane), unutrašnji namještaj (hramski namještaj, crkveni namještaj) te mnoge vrste pojedinačnih ili pri obredima upotrebljivanih predmeta (kipovi, slike, bogoslužno ruho, posuđe i knjige, zavjetni predmeti).

Kad govorimo o sakralnoj umjetnosti općenito, tada često pomislimo na nešto gotovo mistično. No, svi su ti predmeti ponajprije tvoreni kako bi služili određenoj svrsi, kako bi bili u službi kulta primijenjenog čovjeku u određenome vremenu i prostoru. Za svaki je kult potrebna određena liturgija, kojoj služe različita pomagala, a koja su veoma često u početku istovjetna predmetima svakodnevnog upotrebe. U svom evolutivnom razvoju preko prapovijesti – kad kulturni predmeti nisu samo svrsishodni već i estetski lijepi i jedinstveni, kroz razdoblje grčke i rimske klasike – kad su i božanstva i njihovo življenje satkani prema mjeri čovjeka, kulturni i svjetovni predmeti se isprepliću u svojoj vrijednosti i ljepoti funkcionalno i esencijalno služeći čovjeku.

Tijekom povijesnog razvitka u službi kršćanskoga kulta već od V. i VI.

stoljeća poznajemo velebne građevine kao što su bazilike, crkve, oratoriji i mauzoleji, a liturgijski predmeti postaju odraz standarda, umjetničkih težnji i dostignuća Crkve i svjetovnih vođa. Srednjovjekovna i novovjekovna strogo izražena socijalna diferencijacija na izrazito siromašan puk i bogate crkvene velikodostojnike, stvara klimu u kojoj Crkva, kao velika i moćna feudalna snaga, postaje radi svoje afirmacije i glavni mecena i promotor umjetnosti. Od tada slikarstvo, skulptura, primijenjeni obrt i zlatarstvo velikim dijelom

stupaju u službu Crkve. Tako dolazimo do spoznaje da je sakralno blago i umjetnost za kršćansku zajednicu u pravom smislu sve: umjetničko djelo, primijenjena umjetnost i vrijedne dragocjenosti, jedinstven predmet kulta, ali jednako tako i molitvenik, sveto pismo i svaki drugi dokument religioznog života puka.

Sakralna baština potiče na čuvanje + foto križ krajputaš

S obzirom na ovu spoznaju zasigurno svaka naša vjerska zajednica, manja i veća, svjesno i nesvjesno, obiluje predmetima koje nazivamo sakralnima. Bili oni više ili manje umjetnički riješeni i izvedeni, zasigurno mogu nekim svojim segmentom predstavljati odraz naše kulturne baštine. Kazivanje su i o vremenu i ljudima, gospodar-

skom i političkom stanju jednoga kraja, koje se odražavalo i u stupnju kulturne razine naših vjerskih zajednica.

Ovakvi predmeti i tvorevine često budu pravi kulturni i povijesni poticaj našoj generaciji da se valoriziraju, ali ne samo predmeti, već i ideologije i vjerovanja koja oko njih stoje, etnički običaji i lingvističke značajke. Oni često potiču i potrebu za istraživanjem istih, njihovim vrednovanjem, zaštitom, a nekada i obnovom, odnosno rekonstrukcijom, jer kao takvi jesu dragocjen dio i nacionalnih kulturnih baština.

U ovome kontekstu i katolička je sakralna umjetnost Vojvodine jedan važan dio spomeničke baštine. Sakralna arhitektura i fresko slikarstvo, predmeti umjetničkog i primijenjenog obrta, kao i slikarstvo koje se nalazi u našem okruženju, vrijedni su spomena i prezentacije. A male župne „riznice“ nesvjesno u sebi kriju blago jednog budućeg muzeja sakralne umjetnosti.

Sakralno blago i umjetnost za kršćansku je zajednicu u pravom smislu sve: umjetničko djelo, primijenjena umjetnost i vrijedne dragocjenosti, jedinstven predmet kulta, ali jednako tako i molitvenik, sveto pismo i svaki drugi dokument religioznog života puka.

Knjiga Sirahova

Piše: dr. sc. *Trvađar Fehér*

Pridite meni, vi nepoučeni, u mojoj školi sjedite! (51,23). Ovako tumači Isus, sin Sirahov, sadržaj svoje knjige (50,27). I zbilja, kada otvorimo ove stranice, ništa drugo ne nalazimo nego raznovrsna naučavanja, baš kao različite predmete u bilo kojoj školi. Pogledajmo samo naslove: strah Gospodnji (1,11), dužnost prema roditeljima (3,1), odgojitelji (4,11), bogatstvo (5,1), prijateljstvo (6,5), vladavina (10,1), sloboda (15,11), žene (25,13), trgovina (27,1), posudba (29,1), gozbe (32,1), snovi (34,1), umijeće i rad (38,24), itd. Tako je šarolika ponuda, kao u jednoj velikoj školi.

Ova knjiga, napisana na grčkom jeziku u II. st. pr. Kr., ipak se razlikuje od svih pedagoških institucija. Ona je zato tako opširna jer nije skućena na neki zanat ili zvanje, nego na mudrost života, ponašanja prema bližnjemu i prema Bogu. To pak čini zbog toga što čovjeka ne vodi k Bogu poznavanje medicine, računarskih sustava, razumijevanje novčanih akcija, menadžerstva ili izgradnja itd., nego vjera i moral. U ovim kategorijama se pokazuje tko je čovjek i je li čovjek onaj koga je Jahve stvorio. Ovaj nauk, živjeti s Isusom, prožima sve terene ljudske egzistencije. Dok npr. bankar na radnom mjestu predstavlja i postupa po zakonima svoje institucije, dotle u privatnom životu može biti sasvim drugačijeg karaktera i zanimanja. Ne obvezuje ga radno mjesto. Sirahova knjiga donosi Božji nauk, koji želi imati pravo i utjecaj na svakom terenu: u mislima i željama, u odlukama i djelima. Bili oni privatni ili u službi javnosti, nekog radnog mjesta. Zašto? Jer stvaranje samo po nasljedovanju Isusa zna kamo treba ići, i kako treba ići prema Bogu. Samo po vjeri i moralu može sebi osigurati vječni život, za čime žudi svaki pojedinac. Smisao postojanja ne može se ispuniti ni u čemu osim u susretu Boga i čovjeka. Zato kaže naš pisac: *Gospodin je njegov dio i baština* (45,22).

Vrlo je važno uključiti se u ovu „školu“, jer sve više ima osoba koje se predaju svojim subjektivnim mislima. U bogatim državama čak postoje i mogućnosti ostvariti te želje. Ali kada dođe do svršetka zemaljskoga života i do sus-

reta s Bogom, onda razočarano, u depresivnim osjećajima, neki izbezumljeni od stresa, konstatiraju da se raspalo sve ono što su „stvorili“, i u velikom strahu uviđaju da su život potrošili na ono što je brzo nestalo. Mudrost nam ne treba na kraju života, nego na početku: da se temelji postave na ispravnim principima odnosa prema Bogu, i prema bližnjemu.

Gospodin je njegov dio i baština – ovo trebaju naučiti djeca od roditelja, ovo trebaju škole, radno mjesto usaditi u stvorenje. Možda se sada javljaju pesimističke misli, ali nastanak ove knjige baš se događao u anarhičnim previranjima ideja, vrednota, ratova, mijenjanja granica... Današnji kršćanin je uvijek u kušnjama svijet promatrati kroz oči ovog ili onog medija. Knjiga Sirahova puno savjeta daje, jer je bilo puno problema. Inače ovo djelo ne bi ni nastalo. No, on prikazuje čovjeka koji promatra sve kroz Božje oči. Poslije večernjih vijesti prazan čovjek se utapa u ubilački svijet terora, tragedija, kao da je sve naglavačke, nigdje mira, razumijevanja. Ako stvorenje sjedi u Božjoj „školi“, onda ne pita za svijet, nego se okreće svojoj obitelji, bračnom drugu, kolektivu u kojem radi. Nije pitanje „Što se dogodilo?“ – nego – „Što se događa po-

meni?“ Ovo je pedagogija božanske škole, jer po ovome se može iskorijeniti laž o nejakosti kršćana. Ako katolik s Isusom ulazi u svoje svagdašnjice, onda iza njega ostaju vrijedna djela. Ondaj ovaj naš „mali“ i „marginalni“ svijet nije više beznačajan, nego je mjesto gdje nastaje barem toliko uzvišen život, kakav je Isus proveo u „zadnjem okrugu“ Rimskoga carstva.

I ovdje smo stigli do učitelja takve škole. Isus, Sirahov sin, nije ga vidio, ali bi se radovao kad bi čuo on što mi čujemo od Isusa Nazarećanina: *Dođite k meni... i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca* (Mt 11,28-29). Naš Učitelj je utemeljio vrlo dobru školu: Crkvu. U ovome svijetu jedino ona ima snage oblikovati ljude, koji Božjim pogledom promatraju život, i vode ga Isusovom mudročću. Ta škola je u kršćanskim obiteljima, na vjeronauku, na sv. misi, u prijateljstvima među vjernicima, na radnom mjestu gdje podređeni i nadređeni daju jedni drugima ono što Bog zahtijeva. Naš svijet nije bez poučenih ljudi, jer bilo tko prihvaća Isusa, već je u krugu mudrih, u krugu onih koji imaju Gospodina za baštinu. Oni su jaki, i po njima se svijet realno mijenja u bolje.

Godina milosrđa (2)

Božje milosrđe kao snaga koja sve pobjeđuje

Piše: o. Mato Miloš, OCD.

„Svojstveno je Bogu činiti milosrđe i u tome se na poseban način očituje njegova svemoć.“ Riječi sv. Tome Akvinskoga pokazuju kako Božje milosrđe nije niipošto znak slabosti, već prije, pokazatelj Božje svemoći (Lice milosrđa, 6).

Našoj ljudskoj bijedi, Bog, sa svoje strane, dolazi sa svom nježnošću. To je poziv čovjeku da se i on treba pokazati milosrdnim prema bližnjemu, nasljedujući svoga Stvoritelja. Milosrđe prema bližnjemu koji mi nanosi zlo nije znak slabosti. Naprotiv, primjerom Isusa Krista ono je znak naše uzvišenosti. Ne daj se pobijediti zlom, već dobrim nadvladaj zlo, kaže Sveto pismo. Kada dopremo do svijesti da smo nesretni i grešni, tada nam se očituje lice beskrajnog Božjeg milosrđa, kako nam govore Psalmi: *On ti otpušta sve grijehе tvoje, on iscjeljuje sve slabosti tvoje; on ti od propasti čuva život, kruni te dobrotom i nježnošću* (Ps 103, 3-4). Konkretnе znakove Božjega milosrđa nalazimo u riječima: *Gospodin oslobađa sužnje, Gospodin slijepcima oči otvara, Gospodin uspravlja prignute, Gospodin ljubi pravedne, Gospodin štiti tuđince, sirote i udovice podupire, a grešnicima mrsi putove* (Ps 146,7-9). Gospodin je liječnik koji liječi one koji su srca skršena i povija rane njihove. *Gospodin pridiže ponizne, zlotvore do zemlje snizuje* (Ps 147,3,6). Bog u svom milosrđu ne može podnijeti bijedu svojih izabranika. S njima ga do vijeka vezuje nagon nježnosti. To je konkretna stvarnost kojoj Bog objavljuje svoju ljubav kao ljubav oca i majke prema svome djetetu.

U svojoj neizmjerne ljubavi i milosrđu prema nama grešnicima, Bog šalje svojega Jedinorođenoga Sina Isusa Krista koji nam je pokazao milosrdno Lice Božje. Ljubav Božja vidljiva je i opipljiva u cijelomu Isusovu životu. Znamenja koja čini Isus prema grešnicima, siromasima, isključenima i bolesnima, govore o Božjem milosrđu. Ništa u Isusu nije lišeno suosjećanja prema nama. Isusa je u svim životnim

situacijama pokretalo milosrđe prema ljudima. Zato je i došao na svijet.

Što će se dogoditi ako se čovjek grijehom odvoji od Boga? I tada će pobijediti milosrđe Božje, samo ako grešnik ne otvrdne u svome grijehu. Bog je potresen i onda kada ljudski grijeh za sobom povlači kaznu. I tada Bog želi spasiti grešnika. Ne postupa li slično otac, koji ispravlja svoje dijete kada ono griješi? Kazna kojom otac kažnjava svoje dijete nije mržnja prema njemu, nego ljubav kojom želi ukazati djetetu da nije dobro griješiti. Kazna kojom otac ispravlja svoje dijete, znak je očeve nježnosti, jer mu je žao da ljubav koju je usadio u svoje dijete, ne propadne neredom i grijehom. Kazna boli, ali ona je i spasonosna. Njom čovjek ulazi u tajnu Božje nježnosti. U knjizi Izlaska čitamo: *Jahve! Jahve! Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću, iskazuje milost tisućama, podnosi opačinu, grijeh i prijestup, ali krivca nekažnjena ne ostavlja, nego kažnjava opačinu... do trećeg i četvrtog koljena* (34,6). Dakle, Bog dopušta da posljedice dostignu grešnika do trećeg i četvrtog koljena, da čovjek uvidi ozbiljnost grijeha. U Go-

je beskrajno strpljiv s nama. Nije dobro iskušavati Božju strpljivost. Nije dobro griješiti i ludo se pouzdavati u Božje milosrđe.

Pozvani smo živjeti Božje milosrđe, jer je ono najprije nama očitovalo. Odbacivati mržnju, srdžbu, nasilje i osvetu, uvjet je za sretan i miran život. Božja ljubav i milosrđe nije neka apstraktna riječ, ona je po svojoj naravi konkretan život. Božje milosrđe i brižljivost jest njegova odgovornost prema nama. Bog želi naše dobro, želi nas ispuniti vedrinom i mirom. To je poziv da naša kršćanska ljubav bude također odgovorna, milosrdna, nježna prema svome bližnjemu. U ovom kontekstu papa Franjo piše: *Žalosno je vidjeti kako se iskustvo opraštanja u našoj kulturi sve rjeđe susreće. U nekim slučajevima čak se čini da je sama ta riječ izišla iz uporabe. No, bez svjedočenja opraštanja život postaje neplodnim i jalovim, kao da se živi u nekoj neplodnoj pustinji. Došlo je vrijeme da Crkva ponovno preuzme na sebe zadaću da s radošću poziva na opraštanje. Vrijeme je da se vratimo na bitno i da preuzmemo na sebe teret slabosti i teškoća svoje*

Božja ljubav i milosrđe nije neka apstraktna riječ, ona je po svojoj naravi konkretan život. Božje milosrđe i brižljivost jest njegova odgovornost prema nama. Bog želi naše dobro, želi nas ispuniti vedrinom i mirom. To je poziv da naša kršćanska ljubav bude također odgovorna, milosrdna, nježna prema svome bližnjemu.

dini milosrđa, slušajući brojne citate Svetoga pisma, kako je Bog dobar, milosrdan, kako prašta, možemo se uljuljati u svojim grijesima, misleći kako je Bog dobar i sve će nam oprostiti. To je pogrešno. Potrebno nam je uvidjeti ozbiljnost i težinu svojih grijeha, za njih se kajati, pomiriti se s Bogom i bližnjima u sakramentu sv. ispovijedi. Bog

braće i sestara (Lice milosrđa, 10). Crkva, to smo mi kršteni u ime Isusa Krista, pozvani smo konkretno ljubiti, biti milosrdni i strpljivi prema bližnjemu. To nije poraz, nego pobjeda u Isusu koji nam je pokazao da je to put spasenja, put unutarnjeg mira i suživota s ljudima. To je poziv na temeljiti ispit savjesti.

Jubilej Reda propovjednika

Piše: s. Blaženka Rudić

Dominikanski red ove godine slavi značajnu obljetnicu – 800 godina od službene potvrde Reda. Jubilej će slaviti dominikanci diljem svijeta – braća, sestre i laici. Slavlje jubileja započelo je 7. studenog 2015. godine na blagdan Svih svetih Reda i slavit će se do 21. siječnja 2017. Za Red su značajna dva datuma i dvije papine bule. Dominikanci su potvrđeni kao novi crkveni red 22. prosinca 1216. bulom *Religiosam vitam* pape Honorija III. Kao Red propovjednika potvrđeni su 21. siječnja 1217. bulom *Gratiarum omnium largitori*, istoga Pape. Jubilej će se slaviti različitim događanjima i sadržajima tijekom jubilejske godine, a mogu se pratiti na službenoj stranici Reda na adresi <http://www.op.org/en/jubilee>, te na stranicama hrvatskih dominikanke <http://www.dominikanke.org/> i dominikanaca <http://www.dominikanci.hr/>. Za jubilejsku godinu skladana je himna na geslo Reda *Benedicere, Laudare, Praedicare*.

JUBILEJ 800. 1216.-2016.
RED PROPOVJEDNIKA

Kratki pogled u prošlost

Dominikanski red osnovao je Dominik Guzman (oko 1170.-1221.) početkom 13. stoljeća kao odgovor na potrebe vremena i Crkve. U to vrijeme vladalo je veliko siromaštvo među običnim pukom, a Crkva je bila bogata. Vlast propovijedanja imali su samo biskupi. No, oni često nisu ispunjali svoju zadaću, nego su se bavili svjetovnim poslovima. Ljudi su bili željni Božje riječi. Tada se javljaju samozvani propovjednici koji pozivaju na povratak evanđeoskom siromaštvu. No, zastranili su u krivovjerje dualizma, koje je nazvano albigensko krivovjerje po pokrajini Albi u Francuskoj. Drugi naziv za njih bio je katar – čisti. Oni su naučavali da postoje dva boga – bog zla (materije) i bog dobra (duhovnog svijeta). Po njima, duša je zarobljena u tijelu, a došao ju je osloboditi Božji anđeo, Isus Krist. Nisu priznavali sakramente ni Crkvu.

Gledajući pustoš albigenskog krivovjerja i vjersko neznanje ljudi, Dominik je uvidio potrebu propovijedanja i poučavanja. Dominik je želio biti putujući propovjednik Istine. Najprije je to činio kao kanonik putujući s biskupom Diegom, a kasnije su mu se pridružila braća budućega Reda. Dominik je čekao dosta dugo na ostvarenje onoga što je slutio da Bog traži od njega u konkretnom vremenu. Išao je korak po korak. Najprije je osnovao ženski samostan koncem 1206. u Prouilleu. Zapravo, okupio je u zajednicu žene i djevojke koje su se obratile s krivovjerja i dao im utočište, a ujedno i zadaću zajedničkog života i molitve za uspjeh propovijedanja. A onda je prošlo još deset godina do konačne potvrde Reda. Opširnije o svemu bit će riječi u sljedećim brojevima *Zvonika*.

Red danas

Dominikanski red čine braća, klauzurne sestre, sestre apostolskog života i dominikanski laici. Današnji nasljednik sv. Dominika, 87. po redu, je fr. Bruno Cadoré, francuski dominikanac. On ima naslov Učitelj reda i njemu su podložna braća i klauzurne sestre. Sestre apostolskih zajednica su pa-

pinskog ili biskupijskog prava, pa su prema tome, podložne Papi ili mjesnom biskupu. Dominikanski laici su na razne načine povezani s duhom i karizmom Reda u različitim bratstvima.

Red danas ima oko 6.000 braće, oko 27.000 tisuća klauzurnih sestara, oko 23.000 tisuće apostolskih sestara i oko 150.000 laika. Red je u povijesti dao 140 svetaca i više od stotinu blaženika između braće, sestara i laika. Između četvorice papa koji su bili dominikanci, trojica su proglašena svetim: Inocent V., Benedikt XI., i Pio V.

Jubilejska molitva

Bože, Oče milosrđa, koji si slugu svojega Dominika pozvao da krene na put vjere kao putujući hodočasnik i propovjednik milosti, dok slavimo ovaj jubilej Reda, molimo te, ulij ponovno u naša srca Duha uskrsloga Krista, kako bismo vjerno i radosno naviještali evanđelje mira, po istom Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Muzičke večeri u somborskom Karmelu 2016.

Koncert učenika Muzičke škole „Petar Konjović“

U petak, 18. prosinca 2016., održana je druga muzička večer u Karmelu u Somboru, na kojoj je održan koncert učenika osnovne i srednje muzičke škole „Petar Konjović“ iz Sombora pod dirigentskom palicom svog profesora **Mirka Preguna**. Sviralo je 15-ak učenika, a svirali su klasične skladbe poznatih skladatelja. Većinu skladbi su izveli kao orkestar, no neke je skladbe izveo trio, a neke duet odabranih učenika. Ovo je bio prvi samostalni nastup učenika muzičke škole u somborskom Karmelu.

Goste i izvođače je pozdravio, i na kraju zahvalio na odazivu, prior samostana, **o. Stjepan Vidak**. On je podsjetio publiku da Božić ima svoj sadržaj, da to nije jednostavno „blagdan“ ili „praznik“, što se vrlo često može čuti u čestitkama sa svih strana i s

Izašao dvobroj časopisa „Nova riječ“ za 2015.

Koncem prosinca 2015. godine iz tiska je izašao dvobroj za 2015. časopisa za književnost i

umjetnost *Nova riječ*, što ga u su-nakladi izdaju Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU „Hrvatska riječ“. Na 312 stranica bogat sadržaj pokriva cijelu lepezu književnih tema, a časopis je obogaćen i grafičkim crtežima Vladislave Dudvarski iz Petrovaradina.

O. Gerard i Majka Regina Terezija na izložbi „Sveta Hrvatska“

U galeriji „Ruža“ u Zagrebu 17. prosinca 2015. godine, **o. Mato Miloš**, vice-postulator u kauzi o. Gerarda Stantića, i karmelićanski bogoslovi bili su na izložbi umjetnice **Blaženke Pleše** „Sveta Hrvatska“, koju je svečano otvorio tajnik Udruge hrvatskih branitelja – dragovoljaca Domovinskog rata, **Franjo Pavičić** u prostorijama Udruge.

Prof. Stanko Špoljarić, likovni kritičar i bivši kustos Paviljona, koji dulje vrijeme prati umjetnicu Blaženku Pleše, kritički je opisao njezin opus naglasivši zahtjevnost izrade portreta, gdje poznavanje osobnosti i djela portretiranih igra važnu ulogu. Istaknuo je izvrsnu strukturu u boje i posebnu voluminoznost koje nije lako postići u ovoj tehnici. Portreti su prikazivali poznate svece, blaženike i sluge Božje u Hrvata. Karmelićanima su bili posebno zanimljivi portreti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića i Majke Regine Terezije, dvoje karmelićana koji su zaslužni za dolazak bosonogih karmelićana i karmelićanki u Hrvatsku.

Prema: karmel.hr

Festival hrvatskih duhovnih pjesama

HOSANAFEST

raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi

Ovogodišnji, jedanaesti po redu *HosanaFest* održat će se 10. rujna 2016. godine pod sloganom „Milost na milost“. Tim povodom Organizacijski odbor raspisuje natječaj za prijem novih skladbi.

Natječaj je otvoren od 1. 02. i traje do 1. 04. 2016. godine.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene;

- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;

- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;

- tekst pjesme;

- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;

- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u, DVD-u, kao i radijskom i televizijskom emitiranju bez traženja nadoknade. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom HosanaFesta.

Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima objavljeni 20. 04. 2016. godine. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti u roku do 60 dana po objavljivanju rezultata.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HOSANAFEST“

Beogradski put 436.

24224 Stari Žednik,

SUBOTICA

Vojvodina – Srbija

tel. +381(0)64/4616-394

ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!

Organizacijski odbor „Hosanafesta“

Tatjana Lendvai

Poziv hrvatskim pjesnicima u Vojvodini za „Liru naivu 2016.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv za četrnaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom „Lira naiva 2016.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika „Lira naiva 2016.“ bit će održan 28. svibnja 2016. godine u Starom Žedniku.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 1. svibnja 2016. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381/64-211-3186.

Katolički mjesečnik *Zvonik*

raspisuje

NATJEČAJ

za duhovnu kratku priču

Riječ je o natječaju za suvremenu kratku duhovnu priču protkanu kršćanskim vrednotama. Tema ovog prvog natječaja je MILOSRĐE.

Natječaj je otvoren do 6. ožujka 2016. godine.

Najuspjeliji radovi, prema mišljenju posebnog Povjerenstva, bit će nagrađeni i objavljeni. Rezultati natječaja bit će objavljeni u uskrsnom broju *Zvonika*.

Autori mogu poslati najviše tri, do sada neobjavljene, priče.

Radovi mogu biti napisani na hrvatskom standardnom jeziku ili mjesnom govoru (bunjevačkoj i šokačkoj ikavici).

Radovi trebaju biti napisani oblikom slova Times New Roman, veličinom slova 12, a duljina teksta je najviše 10.000 znakova (s prazninama).

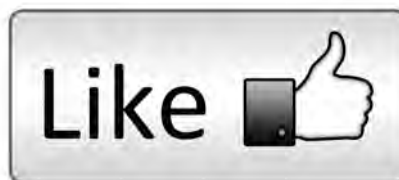
Radove treba dostaviti isključivo u elektroničkom obliku u formatu .doc (ili .docx) na e-adresu:

zvonik@tippnet.rs

s naznakom „Za duhovnu kratku priču“.

Želimo biti milosrdni

Junaci Božića su hrabri, oni slijede zvijezdu, oni traže Boga – Malog Isusa! Junaci se Djetetu Isusu klanjaju, raduju se njegovu rođenju i svoju radost dijele s drugima!

I mi želimo biti junaci! Želimo širiti vijest o Božjem rođenju među nama – ljudima!

Svi mi volimo rođendane, volimo slavlja, jer se tada svi raduju. Poslije prvog rođendana dijete raste, a mi se radujemo prvom osmijehu, prvom koraku, prvoj riječi. Onda dolazi vrijeme prvih suza, razočarenja, tuge. A to je vrijeme kada želimo imati i drugo lice – milosrdno.

Što znači biti milosrdan?

Sigurno se svi sjećamo Isusovih riječi:

Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan (Lk 6, 36).

Kada se netko u našoj blizini nađe u nevolji – prilika je za milosrđe! Tada mi dobrovoljno, puni suosjećanja pružamo pomoć onome kome je to potrebno. I onima koji su nas možda povrijedili.

Milosrdni možemo biti samo onda ako želimo da onome pokraj nas bude dobro. Onda milosrđe znači OPROSTITI i ZABORAVITI na sve tuđe pogreške. Samo želimo POMOĆI! Tako postajemo milosrdni.

Predlažem vam, dragi Zvončići, da surađujete s našim o. Gerardom koji nas poziva na milosrđe, koji nas šalje bolesnima, siromašnima, napuštenima – čovjeku u potrebi. Kada to učinimo, moći ćemo svjedočiti da je lijepo biti dobar, milosrdan!

Maske ćemo uskoro skinuti i pratit ćemo Isusa u njegovom hodu među nama. Hoćemo li mu pomoći? DA! Kad pomažemo drugima, pomažemo Bogu! Ne zaboravimo to!

Vaša Zvončica

Radost Božića u Monoštoru

Pastirska igra u crkvi sv. Roka u Subotici

Junaci Božića

Slavlje ovogodišnjeg Božića u crkvi sv. Roka u Subotici započelo je pastirskom igrom „Junaci božića“ koju su izvela djeca pod vodstvom katehisticke **s. Silvane Milan** i vjeroučiteljice **Vesne Huska**. Na kraju pastirske igre stigli su do jaslca i „Betlemari“ uz pratnju gajdi koje je svirao **Zdenko**. Betlemare je i ove godine pripremio **Ivan Piuković**.

Poslije pastirske igre slijedila je sveta misa koju je predvodio župnik **mons. dr. Andrija Anišić**. Vjerujemo da su se pod misom najviše radovali odrasli vjernici **Tamara, Tomica, Vladimir i Ljubica** koji su prvi put primili Isusa u svetoj Pričesti. /Zv/

BOG NAM GOVORI

dječji program

RADIO MARIJA

Nedjelja
13:30h

Ekipica djece-volontera Radio Marije od 4 do 13 godina (**Pavao Huska, Marija Magdalena Huska, Iva Kujundžić, Matija Ivković Ivandekić, Lana Vojnić Hajduk, Ana Rukavina, Ivan Huska, Mila Kujundžić, Dunja Vojnić Hajduk, Gabrijel Vuković, Andrija Huska, Lucija Ivković Ivandekić, Martina Maksuti, Ana Jaramazović i Martina Kujundžić**) već skoro godinu dana iz tjedna u tjedan snima emisiju BOG NAM GOVORI u kojoj čitaju Božju Riječ i o njoj razgovaraju. Kad nešto ne razumiju, pitaju vjeroučiteljicu (**Vesnu Huska**), s njom crtaju, pišu, pjevaju ili izrađuju nešto na temu o kojoj govore, pa čak izvode radio-igrokaze, rade kvizove i testove, a napravili su i jedan pravi intervju – s direktorom Radio Marije!

Počevši od stvaranja, preko Noe i Abrahama, djeca otkrivaju što nama svima Bog govori, ne izostavljajući važne teme nedjeljnih i blagdanskih Evanđelja.

U emisiji oni i mole, a nijedno snimanje ne započne bez molitve u kapelici ili gdje već snimaju. Osim puno drugova – slušatelja, oni priželjkuju da njihova emisija bude kontakt, „uživo“, pa da se pravo možete družiti!

Njihova emisija je na programu **SVAKE NEDJELJE U 13,30. Slušajte ih!**

Oni očekuju vaša pisma, crteže, pitanja, prijedloge i sve što pošaljete elektroničkom ili redovitom poštom, pročitat će i objavit na internetskim stranicama Radio Marije Srbije. Možda se netko od vas poželi priključiti veselom društvu?

Od prosinca ovu emisiju snimaju još dvije vjeroučiteljice – **Zorica Svirčev i Mirjana Ivanković** sa svojim izvrsnim vjeroučenicima u ulozi voditelja. Tako je emisija još raznolikija i bogatija!

*Upoznajmo se i družimo
na valovima Radio Marije Srbije!*

Što nam donosi nova godina?

Većina mladih nakon Božića počinje donositi novogodišnje odluke. Većina njih padne u prvim danima nove godine. Gdje je problem? Ili donosimo previše rigorozne odluke, ili ni ne razmišljamo o posljedicama, ili smo previše uvjereni da sve možemo. Bit svega je ići korak po korak. Bolje krenuti s nekim lakšim koracima. Iako je već prvi mjesec nove godine prošao, nije prošlo vrijeme za donošenje odluka. Naše odluke mogu donijeti dobro i drugim ljudima. Osim toga, učinit ćemo svijet ljepšim za življenje. Evo nekoliko ponuda.

Studenti i srednjoškolci svoje slobodno vrijeme uglavnom provode u izlasku ili gledanju TV-a, surfanju na internetu. Kako to promijeniti? Jednom mjesečno ili koliko vam vrijeme dopušta, uključite se u rad Radio Marije. Postanite volonteri i svojim doprinosom učinite program Radio Marije bogatijim. Skupite svoje prijatelje, javite se ljudima u radiju, snimajte krunice, meditacije, uređujte emisije. To će vam pomoći da poboljšate svoj duhovni život. Aktivirajte se i u pisanju. Možda će vam ovo sve zvučati kao oglasnik, ali pronađite se u ovome. Uključite se u rad *Zvonika*, volontirajte na Radio Mariji. Pokušajte bar jednom to uraditi. Ako vam se ne sviđa, iskoristite svoje vrijeme na neki drugi, vama zabavniji način. Vrijedi pokušati, zar ne? Možda je baš vaš glas stvoren za radio ili netko od vas ima talent za pisanje. Ove male pro-

mjene u vašem životu mogu usrećiti druge ljude, a vas učiniti boljim ljudima.

Nađimo vremena za promjene u svom životu. Ne gledajmo samo na sebe i na korist koju imamo od svega toga nego mislimo i na druge ljude kojima će biti drago čuti vaš glas ili čitati vaše tekstove. Nemojte u sve to ući pod prisilom jer tad ne radite za svoje dobro. Uključimo se u zajednicu mladih svojim doprinosom. Naravno, na kraju nas čeka velika nagrada. Milosrdni Isus. Ova godina neka nam bude poticaj na promjene u našem životu. Donesimo pametne odluke u bilo kojem trenutku. Iskoristimo svaki dan ove godine, volontirajmo u slobodno vrijeme. I ne zaboravimo. Ova godina traje jedan dan dulje, a nama je svaki dan dragocjen. Bog Vas blagoslovio! ☺

Larisa

Adventska duhovna obnova za mlade u Novom Sadu

Adventska duhovna obnova za mlade održana je u Novom Sadu u vjeronaučnoj dvorani u Katoličkoj porti u srijedu, 16. prosinca 2015. godine. Svetu misu i klanjanje predvodio je **vlč. Dragan Muharem**, župnik u Maloj Bosni, uz koncelebraciju župnog vikara crkve Ime Marijino u Novom Sadu, **vlč. Siniše Tumbasa Loketića**. Okupilo se oko 25 mladih te su uz razmišljanje, molitvu, klanjanje, svetu misu i glazbu zajedno pripremali svoje srce, svoju nutrinu za Isusov dolazak, Isusovo rođenje.

Jelena Pinter

Čovjek samo srcem dobro vidi, bitno je očima nevidljivo

Piše: *Jelena Pinter*

Čudesna i ljekovita knjiga, knjiga koja nahrani i zasiti, općini i nauči nas maštati, knjiga koja zna čuvati tajne – *Mali princ*. Treba je čitati polako i pažljivo, gledati u njene dubine, s njom živjeti i odrastati, stalno joj se vraćati, iz nje naučiti da je najveće bogatstvo biti i ostati dijete, shvatiti tajnu odrastanja, a ne izgubiti čaroliju djetinjstva. Priča o ljubavi i prijateljstvu.

Upravo nam to i Isus poručuje – biti kao dijete – malen, skroman, otvoren, iskren, jer takve će osobe ući u Kraljevstvo Božje. Djeca se i nakon svađe nastave igrati s drugom djecom, kod odraslih se odnosi tada često prekidaju. Zašto je tako? Jer djeca nisu ponosna, bitna im je igra, sreća, radost, smijeh.

Teško je nama odraslima biti jednostavnima. Stalno razmišljamo o novcu, poslu, materijalnim stvarima. Opterećuju nas brige, problemi. Vrlo često se brinemo oko nebitnih stvari, situacija, ljudi. Ne možemo stvarnost promatrati drugim očima, u najobičnijim stvarima otkriti duboko skrivenu dragocjenost, suštinu. Jer – čovjek samo srcem dobro vidi, bitno je očima nevidljiva.

Oči nas zavaravaju, izgled nas zavarava, nečiji izraz lica. Ne ulazimo u dubinu, suštinu, u bit nečijeg bića. Površni smo. Vidimo mane drugih, ispade, svađe, loše strane. A često se ne zapitamo zbog čega je neka osoba takva. Možda zbog teškog života, nekih problema. Treba naučiti biti prijatelj. Otvoriti srce za druge. Ljudi se često „zatvaraju“, zatvaraju srce za druge iz straha da ne budu povrijeđeni. No, zar je suština života provesti ga u strahu ili u radosti i ljubavi, zajedništvu?! Što čovjeku vrijedi zatvoriti srce za druge i cijeloga života biti sam, bez prijatelja? Samo da bi se od razočaranja, povređivanja, boli zaštitio. Nije dobro biti sam. To je i Bog rekao stvarajući ženu – nije dobro čovjeku da bude sam. Ako i dođe do razočaranja, povređivanja, boli – pa dobro. Treba nastaviti dalje, loše stvari za-

boraviti, oprostiti, a dobrih se uvijek sjećati i držati ih u srcu.

Tko smo mi da sudimo? Toliko maleni, grješni. Nemojmo dozvoliti da promatramo druge očima, naučimo gledati srcem. Tada ćemo vidjeti mnogo više. Često su naši odnosi površni, ne poznamo dovoljno jedni druge.

Govor može biti često izvor nesporazuma, a među odraslima gotovo da nema komunikacije. Bojimo se i ne znamo razgovarati. „Ljudi više nemaju vremena da bilo što upoznaju. Oni kod trgovaca kupuju sasvim gotove stvari. A kako nema trgovaca koji prodaju prijatelje, ljudi više nemaju prijatelja“ (Antoine de Saint-Exupéry, *Mali princ*). Nemamo vremena za druge, ili su nam to samo izgovori. Ne razmišljamo, ne ulazimo u suštinu. Cvijet je u ovoj knjizi stalniji od ljudi. „Ljude nosi vjetar. Nemaju korijenja, a to im smeta.“ Nestalni smo, odlazimo od onih koji nam naizgled, u danom trenutku djeluju kao nepotrebni. Iskoristimo i bacimo, zgazimo. Sebični smo, sebi dovoljni. No, suština prijateljstva nije odbaciti kada nam druga osoba naizgled ne može više ništa pružiti. Svatko nam uvijek može pružiti riječi utjehe u trenucima samoće i straha, naučiti kako da volimo, ohrabriti u trpljenju i praštanju, ulijevati nadu.

Ovo razmišljanje o suštini podsjeća me na sjeme ili mrkvu. Sjeme je skriveno u zemlji i, dok ne nikne nešto iz njega, ne možemo znati je li dobro ili loše. A mrkva? Tko nam ga-

rantira da je u zemlji dobar plod, ako nam je naizgled ono lišće iznad zemlje prebujno? Nitko. E, to je problem. Gledamo očima, a ne srcem. Vanjštinu, a ne nutrinu, suštinu.

Budimo kao zvijezde koje raspajaju svoju svjetlost. Nemojmo biti hladni, zatvoreni. Sačuvajmo dječju bezazlenost, skromnost, jednostavnost, otvorenost, iskrenost. Gledajmo srcem, a ne očima, kako ne bismo odbacivali ljude od sebe. Otvorimo srce za druge, ostvarimo veze s drugima, progledajmo srcem. Jer – **čovjek samo srcem dobro vidi, bitno je očima nevidljivo.**

Obavijesti

TRIBINA MLADIH

21. 02. 2016. u 19 sati

Tema: 140 godina rođenja i 60 godina smrti SB o. Gerarda Tome Stantića
Predavač: o. Jakov Kuharić, karmelićanin

Misa mladih

5. 02. 2016. u 20 sati
u župi sv. Roka (Ker)

Emisija za mlade

srijedom na Radio Mariji
od 21,30 sati

Emisija

„Na slobodu pozvani“
svakog drugog ponedjeljka
u 21,15 sati

Deset savjeta za mlade katolike koji se osjećaju osamljeni u svojoj vjeri

Postoje trenuci u kojima se kao mladi katolik možeš osjetiti pomalo zapostavljeno, posebice ako si jedini mladi katolik u svojoj okolini. To za tebe može biti vrlo teško, a da ne govorimo o usamljenosti koju pritom osjećaš... Ali ne očajavaj! Bez obzira na to kako se osjećaš, postoje milijuni mladih katolika diljem svijeta. Nisi sam. Mnogi se trude živjeti svoju vjeru. Ne budi obeshrabren.

1. Prigrli svoj status rock zvijezde

Ponekad, kada kao mladi katolik odeš na nedjeljnu ili tjednu misu, ljudi se zagledaju u tebe. Izdvajaš se jer si najmlađi, za barem 30 godina. Znam da ti se ovo ne događa u svakoj crkvi, ali možda si novi u župi u kojoj nema mnogo obitelji. Možda ti se pritom učini kao da svatko želi znati čime se baviš, odakle si i ZAŠTO si tu, te „razmišljaš li o svećeništvu ili o redovništvu?“

Osjećaš se kao da nosiš teret cijele generacije na svojim ramenima. Posebice kada te netko pokušava upariti, jer oni imaju nećakinju/nećaka/unuku za koje bi bilo „sjajno da ih upoznaš“. Pritisak može biti ogroman.

U svakom slučaju, razmotri ove dvije stvari. Prvo, nikome se ne moraš opravdavati, niti govoriti o svojim privatnim stvarima. Samo budi ljubazan i pristojan. Drugo, znaj da si simbol NADE. Što je poprilično dobro. Tolika si suprotnost kulturi i znak si nade da Crkva ne umire. Zato su stariji ljudi tako uzbuđeni kad te vide da dolaziš na sv. misu, a jedini si mlađi od 40 godina. Ne boj se. Prihvati to!

2. Prihvati nova prijateljstva, bez obzira na razlike u godinama

Možda bi volio imati prijatelje katolike svoje dobi, ali to trenutno nije moguće. Međutim, nemoj podcjenjivati starije generacije katolika koji mogu biti ljubazni, brižni i samilosni prema tebi. Možda si novi u župi, prvi put živiš sam ili započinješ posao na novoj lokaciji. Netko će te sigurno uzeti pod svoje okrilje. Možda su njihov sin ili kći upravo otišli na fakultet,

pa te počnu tražiti svaki vikend i pozivati na kavu. I prije nego što se snađeš, imat ćeš razvijeno predivno i neobično prijateljstvo, koje je dar i tebi i njima.

3. Primaj sakramente što češće

Ako biti mladi katolik nekad naličuje na lutanje kroz divljinu, onda su sakramenti tvoja oprema za preživljavanje. U njima se zaista možeš susresti s Kristom lice u lice. Zato primaj euharistiju što češće možeš, idi na ispovijed barem jednom mjesečno i znaj da u tome leži tvoja snaga!

4. Ne napuštaj svoje prijatelje!

Možda si se nedavno obratio ili si se vratio svojoj vjeri nakon dugo vremena. Možda si čak postao ozbiljniji u svojoj vjeri. Možda se nalaziš u situaciji gdje te tvoji prijatelji više ne razumiju i jedini u svom društvu vjeruješ u Boga. Nemoj se otuđiti od svojih prijatelja. Definitivno mogu postojati neka prijateljstva koja trebaš preispitati i odmaknuti se ako nemaju dobar utjecaj na tebe, ali ti i dalje trebaš svoje prijatelje nekatolike. Sva dobra prijateljstva pomažu ti postati ono što zaista jesi i ako su to dobri prijatelji, poštovat će te i podržavati čak i ako te ne razumiju. Ne moraš ih obratiti niti im pričati samo o Bogu. Jednostavno budi svoj, teži da rasteš u svetosti i obećavam ti, nadahnut ćeš ih na načine na koje i ne očekuješ.

5. Svi blogovi! Sve web-stranice!

Odlična stvar kad si katolik je ta da je naša vjera univerzalna (to je i značenje riječi „katolička“). Ta univerzalnost vrijedi i za katoličke web-stranice. Toliko je sjajnih katoličkih web-stranica, videa, Facebook grupa koje te mogu podržati u vjeri i pomoći ti da shvatiš da nisi sam (mi smo jedna od njih!). Bez obzira na tvoj stil, interese ili razumijevanje vlastite vjere, uz dovoljno pretraživanja sigurno ćeš naći nešto na internetu što će ti pružiti podršku u vjeri.

Ako imaš prijatelje katolike koji žive daleko od tebe, sjeti se da se možete moliti i povezati preko Skypea, WhatsAppa i drugih sličnih aplikacija. Tada se nećeš osjećati tako usamljeno u vjeri, a vi ćete, unatoč udaljenosti, nastaviti moliti jedni za druge.

6. Ako već ne postoji, pokreni vlastitu grupu mladih

U svojim sam ranim tinejdžerskim godinama izbjegavao kao kugu katoličke grupe za mlade, jer nisam htio biti luzer i nisam htio da me vide s njima. Nisam vjerovao da mi nešto mogu ponuditi. U kasnijim tinejdžerskim i ranijim dvadesetim godinama očajnički sam tražio podršku grupe mladih. I znate što?! One nisu postojale ni u jednoj od župa u koju sam išao! Zbog toga sam odlučio pokrenuti

vlastitu grupu, što je za mene bilo zatrašujuće. Nisam znao hoće li itko doći, ali jest. Zato se ne boj pokušati. Razgovaraj sa svojim svećenikom ili župnikom. Bila to molitvena grupa, grupa za pizzu nakon mise ili sportska grupa (npr. grupa za planinarenje), samo ju pokreni, pokušaj i vidi. Čak i ako privučesh samo nekoliko ljudi, to bi moglo biti sve što trebaš.

7. Potraži katoličke konferencije, duhovne vježbe i festivale, hodočašća i konačno: Svjetski dan mladih!

Ponavljam, isprva nisam htio ići na ove događaje, trošiti svoje dragocjene slobodne vikende i plaće na takva putovanja i kupovinu ulaznica. Ali nisam imao pojma što sam sve propuštao i koliko bi mi oni mogli pomoći! Za svakoga postoji nešto, zato samo nastavi pretraživati internet, stranice svoje biskupije, ili provjeri glasilo svoje župe. Bilo da želiš intelektualnu konferenciju o katoličkoj teologiji, festival zvanja, duhovnu obnovu za mlade ili karizmatsko kampiranje, to sve već postoji unutar Katoličke crkve. Ja sam shvatio da su takva događanja apsolutno vrijedna vremena i truda, a na njima sam našao doživotne prijatelje, dobio toliko puno darova i zaista uživao. Upamti, za veći broj događanja postoji popust na ulaznicu, ili je događaj pod pokroviteljstvom ili se ulaz plaća samo donacijom; stoga ako je novac problem, neka te to ne odbije!

8. Iskoristi ovo razdoblje za izgradnju čvrstog molitvenog života

Možda si usamljen, zaista usamljen i možda se trenutno zaista nemaš kome obratiti za potporu u svojoj vjeri. To je užasno. Ali promijeni perspektivu i gledaj na to kao na dar da bolje upoznaš Boga. Odluči kakav molitveni život želiš imati – pokušaj provesti malo vremena ujutro i navečer u molitvi. Dobro upoznaj svoju Bibliju – ne boj se podcrtavati ju markerom, obojiti i učiniti vlastitom, tako da stvarno možeš vidjeti i upamtiti što ti Bog govori. Vodi dnevnik molitve – nitko ga ne mora vidjeti, nitko te neće osuđivati, pa se ne moraš brinuti ako misliš da ne znaš dobro pisati. Samo piši Bogu i reci mu kako se osjećaš ili prepiši dio Pisma kojim ti se On obraća.

Nacrtaj nešto ako si umjetnički tip. Svi ovi načini olakšat će ti komunikaciju s Bogom. I upamti: On je zainteresiran za tebe!

9. Volontiranjem pomaži svojoj Crkvi

U službu s mladima isprva sam ušao jer sam želio raditi s drugim mladim katolicima i jer sam želio biti manje usamljen u svojoj vjeri, te biti u okruženju s više podrške. Srećom, Bog me naučio kako biti dobar pomoćnik i zaista sam s vremenom uvidio vrijednost našeg rada. Ako stvarno želiš upoznati mlade katolike svojih godina koji će te nadahnuti u vjeri i u isto vrijeme raditi odličan posao, onda razmisli o volontiranju za Crkvu. To mogu biti razne stvari, od tjednog volontiranja u pučkoj kuhinji do pomažanja u pripremi vjeronauka za krizmanike... Rast ćeš u vjeri, doživjeti nove horizonte i pomoći drugim ljudima da bolje upoznaju Krista. To je win-win situacija!

10. Znaj da ova osamljenost neće trajati zauvijek

Znaj da su i drugi mladi katolici negdje oko tebe – samo ih trebaš pronaći, a to može zahtijevati malo truda. U svakom slučaju, čak i kad si najusamljeniji, kad moraš donijeti odluke koje te ostavljaju samoga ili odlučiti se za nešto teško kako bi ostao vjeran onome što ti zaista jesi, znaj da nikad nisi istinski sam. Imaš Krista, koji je rekao *Ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta* (Mt 28,20).

Ruth Baker, Bitno.net

Par pitanja

„Draga, ništa ne pitaj, ne zovi, samo moli ☺. Upravo sam na putu s NJIM i u velikoj sam napasti – znaš, da prevarim Luku... Znaš sve. Nemam više snage...“ Što biste učinile da od udane prijateljice dobijete ovakav SMS? Što biste prvo pomislile? Koje bi misli vašom glavom, srcem, dušom prolazile dok bi napeta lica tipkali porukicu? Koliko puta biste zbrisale sve, pitajući se – kako s ljubavlju, ali po istini dvoumna savjetovati i je li dovoljno – moliti?

Mislite li uopće da se šalju ovakve poruke? Jesu li „veliki, ustrajni grešnici“ to postali u hipu, ili su dugo promišljali sve, dvoumili se i borili sa sobom i napašću, tražeći savjet prijatelja kršćanina, svjesni da sami ne mogu? Ima li među ljudima, među nama koji se usudimo zvati kršćanima, ovakvo povjerenje: „Prijatelju, opet sam u napasti da ponovim svoj grijeh... Dođi odmah, odvoji me od ovoga društva, sam ne mogu, preslab sam.“

A što činimo poslije? Plaćemo li sa zaplakanima? Vidamo li rane? Vraćamo li se provjeriti kako je sada taj „bivši kršćanin“? Molimo li snagu za pridići ga i načiniti korake prave, pa čak i ako to od nas traži zaprljati naše cipele ili puštamo „javne grešnike“ u živo blato, jer – sami su to odlučili? Jesmo li ikada iz srca samog šapnuli onom „najvećem grešniku“ tek „Molim za Tebe, znam da ti je teško... Isus Te ljubi, a i ja.“ Za sva druga šaputanja – ne želim ni pitati ☺.

Za koje se god djelo milosrđa opredijelili, nije lako. Ali mora. Jednostavno mora. Jer smo braća istog Oca. Točka. (vh)

Razmišljanje

BOGA ŽEDNI?

Tri sam se sata penjao na brdo po vrućini. Oko podneva sam stigao, iscrpljen i žedan... Susretnem nekog čovjeka i pitam: „Molim vas, gdje ovdje ima vode?“

Čovjek odgovori: „Vode, nemam pojma gdje je ima. Ali ja sam kemičar, mogu vam reći formulu vode: H₂O. To je odlučujuće, zar ne? Važno je znati što je voda.“

Obratio sam se drugome. Bio je domorodac, seljak. On odgovori: „Vode? Idite ovim putem dvije minute. Iza prvog zavoja nalazi se izvor. Ondje se možete napiti.“

Kad je čovjek žedan Boga, onda mu nije toliko važno znati tko je Bog, postoji li i može li ga se dokazati. Treba ga susresti i doživjeti. Druga se pitanja – koja su također važna – onda lako rješavaju.

(E. Wild)

Evo priče koja me jednostavno „našla“ i natjerala da se upitam – što ja u crkvi i Crkvi uopće tražim?

Ovih dana toliko čitamo i pričamo o Crkvi, o statistikama naših crkvenih općina kako nas nema. NESTALI katolici u nas, pa to ti je! Možda su i samo zalutali (na nekim stranputicama ni GPS ne pomaže!) ili zakasnili tek koju minutu, pa ih je neugodno ući u crkvu, ali tu nisu. Neki imaju sasvim dobro „opravdanje“ – Bog ih je pozvao, čak i ako kartu baš i nisu imali ☺. Neki će odmah stići, čim ih uhvati neka velika nevolja, bolest ili sirotinja. Neki su tu bili na kratko, pogledali koga ima, poslušali koliko su htjeli (molim, opet je propovjedi što-pano vrijeme) i – otišli. Ne trebaju pričest. Nisu (Boga) ni gladni ne žedni. Neki su nevidljivi. Nebitni. Ili se skrivaju u dnu crkve ili iza stupa ili su uvijek tu, tako da im se već boja odjeće stopila s bojom zidova crkve. Oni su svakako (i previše!) tu...

Onda se priupitamo i ono bolnije, a sad bez i malo ironije: jesu li otišli zato što smo mi tu, možda smo ih uvrijedili, povrijedili? Što smo učinili da oni u Crkvi ovoj našoj susretnu Boga živoga? Kakvi smo zaista mi, koji smo tu? Kako mi gledamo jedni druge – kakvim pogledima, kakvim uzdasima i kakvim riječima pratimo našu braću i sestre? Gdje je Bog, koji treba biti među nama, s nama, do svršetka svijeta? Jesmo li

žedni Božju Crkvu „popravlјati“ ili žedni skupa s Crkvom cijelom, Boga sretati i doživljavati? Što činim sad, ovoga časa da se proslavi Bog, a da ljudi svi na svijetu (pa, onda, hajde, i moji bližnji susretnu i dožive Boga? Što planiram učiniti i kojom snagom, kad je nemam?

Nemam odgovor. Imam jedino vapaj ovako „žedna“: Boga slušati... s Crkvom, cijelom! (v)

40 biblijskih citata za molitvu za brak

Dragi Bože, zahvaljujemo Ti na Tvojim ljubavi i vjernosti. Bože, molimo za ...

16. Milost: „Riječ neka vam je uvijek ljubazna, solju začinjena: znajte svakomu odgovoriti kako treba.“ Kol 4,6

17. Zdravlje: „Saće meda riječi su ljupke, slatke duši i lijek kostima.“ Izr 16,24

18. Nadu: „Jer ja znam svoje naume koje s vama namjeravam – riječ je Jahvina – naume mira, a ne nesreće: da vam dadnem budućnost i nadu.“ Jer 29,11

19. Poniznost: „Nikakvo suparništvo ni umišljenost, nego – u poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe; ne stajajte se samo svaki za svoje, nego i za ono što se tiče drugih!“ Fil 2, 3-4

20. Cjelovitost: „Tko nedužno živi, hodi bez straha, a tko ide krivim putovima, poznat će se.“ Izr 10,9

Neka nas Tvoja milost obasja. To Te molimo u Isusovo ime. Amen. (Debbie McDanie / Bitno.net)

POUKE ZA ODGOJ

Ako hoćeš dobro odgojiti dijete, slijedi ova pravila!

– Ne bojte se za djecu koja su od malena othranjena u poštovanju. I da malčice izmaknu s puta, zbog svog uzrasta, zbog iskušenja, vratit će se na pravi put – rekao je monah Starac Pajsije Svetogorac

– Nisu kriva djeca. Danas ih se drži zatvorene u stanicama gdje nemaju prostora da trče, da se igraju. Djeca bivaju prisiljena na nemirnost. Ne mogu se kretati, ne mogu se isprazniti. Da bi se djeca prirodno razvijala, potrebno im je dvorište. Kad uđem u neki stan s djecom i vidim da je tu sve do savršenstva uređeno, znaj da to nije dobro. Tu djeca žive pod vojničkom disciplinom i tako strah ulazi u njihove duše.

– Svoju djecu od najmanjih nogu trebate naučiti da se kale, da rade, da budu muževna. I dječake i djevojčice. I djevojčice trebaju biti plemenite, biti hrabre. Trebaju raditi kućanske poslove od malena, jer većina roditelja razmazuje svoju djecu, pa ona kasnije u životu budu nesretna.

– Dobar učitelj je velika stvar, posebno u naše vrijeme! Djeca su prazne kasete: snimit će se na njih ili bezvrijedne pjesme (šund), ili duhovna glazba. Posao učitelja je sveti posao... Učitelji ne trebaju gledati samo znaju li učenici dobro lekciju, nego trebaju uzimati u obzir i druge dobre osobine koje posjeduju djeca, kao što su poniznost, dobrotu, usrdnost. Božje ocjene nisu uvijek u skladu s učiteljevim ocjenama. Može biti da učiteljeva jedinica koju dobije dijete vrijedi kao petica kod Boga, a učiteljeva petica koju dobije drugo dijete vrijedi kao jedinica kod Boga.

– Djeca još u kolijevci „snimaju“ roditelje. „Kopiraju“ sve što čine odrasli i snimaju na svoju praznu kasetu. Zato se roditelji moraju boriti da odsijeku svoje strasti.

– Roditelji se danas ne trude djecu nečim ispuniti, nego ih ostavljaju praznima. U obitelji, danas, jedan roditelj gleda na jednu stranu, a drugi na drugu; i kako će dijete naći ljubav pod takvim okolnostima? Potrebno je prvo pobrinuti se da se djeca ispune nekim dobrim sadržajem, a obrazovanje dolazi nakon toga.

– Danas se u civilizaciji dogodio jedan veliki skok, roditelji ne razumiju djecu, a djeca pak roditelje. Trebao bi se svatko postaviti na mjesto onog drugog i tako bi se razumjeli. Nisu kriva djeca. Bombardiraju ih sa svih strana raznim teorijama: ovo je pravo, a ono nije itd. Tako djeca, na kraju, ne znaju što da misle. Treba vezati djecu, ali pažljivo i nježno. Evo, ja sam svoju rajčicu vezao konopcem, a da sam je vezao žicom, što bi bilo? Zar je ne bih povrijedio?

– Smatram da će dijete koje je otišlo stranputicom surovi postupci učiniti još gorim. Govorite s njim o dobru i na dobar način, i ne dopustite da primijeti koliko vas žalosti što ide takvim putem. Neka se pokažu djela i samo djela, jer ni radost ni patnja neće ostati neprimijećene. Vi ispunite svoju obavezu i posavjetujte ga, a zatim svoje dijete povjerite Bogu.

– Koliko god možete, potrudite se da dijete ne odgurnete od sebe, kao što sam vam već rekao, jer bi ono moglo pokidati veze i pobjeći iz obitelji. Zatim se može dogoditi da se ono zbog egoizma neće htjeti vama približiti i vi ćete ga onda sasvim izgubiti.

– Roditelji ponekad iz prevelike ljubavi čine zlo djeci. Guše ih pretjeranom pažnjom. To je bolesna stvar. Vidiš, i ljubav želi neku kočnicu, neku mjeru.

– Neki roditelji mnogo prekoravaju svoju djecu i to pred drugima! Kao da imaju nekakvu mazgu, pa je zaudanu vode da ide ravno naprijed. Drže uže u ruci i kažu: „Samo ti koračaj slobodno!“ Ne trebamo previše navijati sat. Danas i mladi i stari na ovome svijetu žive kao u ludnici. Zato je neophodno mnogo strpljivosti i mnogo molitve. Mnoga djeca danas dobivaju moždani udar. Sat je malo pokvaren, a i roditelji ga navijaju malo previše, pa opruga puca. Potrebno je rasuđivanje. Jednom djetetu treba više „navijanja“, a drugom manje.

– Svijet je postao ludnica. Mala djeca odlaze na spavanje u ponoć, iako bi trebali leći sa zalaskom sunca. Zatvorena su u višekatnim zgradama u betonu i uklapaju se u dnevni raspored odraslih. Što da rade ta djeca, što da rade njihovi roditelji? Djeca dolaze i kažu mi: „Roditelji nas ne razumiju.“ Dolaze roditelji i kažu mi: „Djeca nas ne razumiju.“ Stvorio se jaz između djece i roditelja. Da bi se to prevladalo, potrebno je da roditelji sagledaju stvari iz ugla djece i djeca iz ugla roditelja. I ako sada djeca ne poštuju roditelje, i njihova djeca kasnije neće njih poštivati. Jer ako oni danas ne slušaju i ne poštuju svoje roditelje, i njih će kasnije mučiti njihova vlastita djeca, jer će djelovati duhovni zakoni. Sad kad su vaša djeca još mala, dužni ste im pomoći da shvate što je dobro. To i jest najdublji smisao života.

Starac Pajsije Svetogorac, Pouke božanstvene ljubavi i Čuvajte dušu (sv. Pajsije Svetogorac jedan je od najznačajnijih i najuvažnijih svetogorskih staraca 20. stoljeća. Ovaj pravoslavni monah proteklih je desetljeća postao jedna od najsvetijih ličnosti u Grčkoj. Kanoniziran je od strane Grčke pravoslavne Crkve 13. siječnja 2015.)

Tormásy o župi svete Terezije

Piše: *Stjepan Beretić*

Tako izabrani i postavljeni župnik će sa svoja četiri kapelana uživati svu nadarbinu koja je određena. A privremeni upravitelj župe se ima zadovoljiti posjedom u pustari Vantelek, i dvadeset i pet hvati drva za loženje, te prihodom od štole. Prihodi pak, koji su na ime plaće za župnika određeni na 1000 forinti godišnje, te prihodi crkve od zvonjenja, od darova za grobno mjesto i darovi za bilo koju svrhu će se ulagati u gradnju crkve i župnoga doma. Kad su sve te točke zajednički pretresene i kad ih je njegova preuzvišenost nadbiskup prihvatio kao zakonite, on je u svoje ime i u ime svojih nasljednika prihvatio svaku točku ugovora te je dao svoj pristanak. Da bi se ovaj ugovor sklopio jednoznačno i u znak uzajamnog pristanka, on sam i u ime svojih nasljednika svojim je potpisom i pečatom potvrdio pismo. Pismo je radi veće sigurnosti izdano u dva primjerka u Szent Máriji 19. svibnja 1773. godine. (Slijede potpisi predstavnika grada i nadbiskupa).

Pismo o predaji župe svjetovnim svećenicima potpisali predstavnici grada, nadbiskup i sama kraljica

Još je pismo upućeno i kraljici u kojem se moli da dopusti da se župa Szent Márija oduzme redovnicima, te da se povjeri svjetovnim svećenicima.

Pismo nije dugo stajalo u uredu kabineta. Namjesničko vijeće je tražilo da se i ugovor sklopljen između grada i nadbiskupa podastre kraljici da ga i ona potvrdi. U skladu s tom svojom molbom, namjesničko vijeće je prosljedilo spomenuti ugovor kraljici Mariji Tereziji, koja ga je 7. siječnja 1774. godine svojim potpisom potvrdila. Nakon kratkog vremena kalački je duhovni stol obavijestio vijeće da je kraljica primila molbu i da ju je prihvatila.

Kapela svetoga Roke postala župnom crkvom

Poslije toga u Szent Máriju je došao kanonik Gábor Glaser kako bi s vijećem dogovorio daljnji postupak. Za uvođenje svjetovnog svećenstva prema tome ništa nije stajalo na putu. Najprije se trebalo postarati oko gradnje župne

crkve. Za tu je svrhu privremeno određena kapela svetoga Roka, koja je međutim tako mala da jedva može primiti pedeset osoba. Vijeće je odredilo da se ispred kapele podigne trijem od dasaka, te se tako kapela proširi. Nadalje je određeno da se i Bratovština kršćanskog nauka i Bratovština svetoga Mihovila arkandjela, budući da po svojoj naravi spadaju na župni pastoral, zajedno sa svom opremom koja im pripada (barjaci, misno ruho, svijecnjaci i tako dalje) imaju prenijeti iz franjevačke crkve u kapelu svetoga Roka, koja sada služi za župnu crkvu. Za stan upravitelja župe i kapelana određeno je gradsko svratište (domus quarterialis).

Dr. Stipan Ranić prvi subotički župnik iz redova svjetovnih svećenika

Kad su tako obavljene sve pripreme za uvođenje župnika i kapelana, 28. rujna 1773. godine je u grad došao pobočni kanonik Gábor Glaser u svojstvu opunomoćenog nadbiskupskog povjerenika s već ranije najavljenim svećenicima. Bili su to: upravitelj župe dr. Stipan Ranić i kapelani Pavao Mihaljević, Josip Potegić, József Maróczy i Stipan Vilov. Njih je nadbiskupski povjerenik predstavio vijeću kao buduće duhovnike vjernika u Szent Máriji. Zatim ih je odveo u za njih pripravljen stan.

Proštenje kod franjevaca i primopredaja župe

Kako je drugi dan bila svetkovina svetoga Mihovila, kada su redovnici slavili proštenje u crkvi, koja je do tada bila župna crkva, primopredaja župe se nije odmah obavila. Za taj su se dan svećenici iz okolice okupili u Szent Máriji pa je uz njihovu asistenciju Gábor Glaser pod mitrom služio svećanu svetu misu, kojoj je nazočilo i gradsko poglavarstvo. U podne su franjevci priredili veliku gozbu u čast svojih gostiju, na kojoj je osim Gábora Glasera i novih i okolnih župnika, bio i dio gradskog vijeća i zastupstva.

Primopredaja župe se stvarno dogodila 30. rujna, tako da je 1. listopada privremeni upravitelj župe dr. Stipan Ranić mogao nesmetano započeti svoje

župničko djelovanje. Toga dana je održana svečana sjednica vijeća, na koju je došao i nadbiskupski izaslanik sa svojom pratnjom, pa je nakon što je on iznio razlog svoga dolaska, pročitana kraljevska odluka, kojom je odobren sporazum između nadbiskupa i grada da se župa u Szent Máriji povjeri svjetovnim svećenicima. Nakon što su tu odluku razmotrili gradonačelnik (sudac) i gradsko vijeće, odluka je sa sjednice poslana mjesnom franjevačkom poglavaru, koji ju je s poštovanjem primio na znanje. U svezi s tom odlukom nadbiskupov izaslanik je upoznao vijeće i redovnike s onom odlukom nadbiskupa prema kojoj se njima od 1. listopada uskraćuje obavljanje župničkih dužnosti. I na koncu, budući da župna crkva nije bila opremljena, nadbiskupski izaslanik je zajedno s gradskim vijećem zamolio redovnike da za župnu crkvu izdaju sve liturgijske potrepštine, koje su oni koristili isključivo kao upravitelji župe.

Tom su pozivu franjevci samo preko volje i uz oklijevanje udovoljili. Pozvali su se na to da u crkvenom inventaru nemaju takvih kompleta koje bi oni bili nabavili obavljajući pastoralne dužnosti, nego su sve nabavljali od milodara vjernika. Ipak, iz obzira prema nadbiskupu, predali su po nešto od liturgijske opreme. Krstionicu s potrebnom opremom su franjevci poslali u kapelu svetoga Roka, a matice u kuću u kojoj su bili smješteni svećenici. Tako je toga dana stvarno započelo djelovanje svjetovnih svećenika u gradu.

Pravilnik župe Szent Márija

Kad su 1. listopada 1773. godine svjetovni svećenici u ovom gradu započeli svoje djelovanje, ukazala se potreba da se postave određena pravila, kako bi svoje dužnosti mogli obavljati uzimajući u obzir mjesne prilike. Zbog toga je nadbiskupski izaslanik kanonik Gábor Glaser pripremio upute za upravitelja župe u Szent Máriji nakon što je kupio potrebne podatke i uskladio ih s propisima koji su vladali u nadbiskupiji. Te je upute dobio upravitelj župe kojih se treba pridržavati. One su kao neki ustav župe u Szent Máriji, a evo njihovih točaka.

Nova knjiga u nakladi Društva „Ivan Antunović“

Muharemovi lucidni teologijski ugrizi zbilje

I dok se za teologijske i teološke diskurse u književnoj i publicističkoj praksi Hrvata u Vojvodini može reći da su relativno bogati, u smislu da ih je razmjerno veliki broj, isto se ne može tvrditi i za njihovu žanrovsku pluralnost. Naime, ukoliko se i letimice osmotre „bogoslodne“ knjige među ovdašnjim hrvatskim klericima vidjet će se kako među njima dominiraju meditativna proza opće provenijencije (npr. homiletska proza Stjepana Beretića, meditacije Lazara Novakovića, Blaženke Rudić i dr.) i, recimo to tako, popularna teologija namijenjena pastoralnim potrebama (npr. Andrija Kopilović, Lazar Ivan Krmpotić). Istina, tu i tamo ćemo naići i na hagiografsko štivo (vršno to čini Stjepan Beretić!) ili pak stanovita doznačavanja iz područja moralne teologije (Andrija Anišić), no kontinuirano će izostajati teološka djela zahtjevnijih intencija, drugi prozni žanrovi nabožne književnosti, kao i ona djela koja hrabrije smjeraju na teologiziranje zbilje.

O razlozima za takvo stanje mjesne teološke misli ovoga puta ne bismo govorili..., već smo gotovo bili primorani isto navesti kako bismo iz samoga žanrovskog ishodišta prve, recimo to odmah, izuzetne vrijedne knjige svećenika Dragana Muharema označili njezinu raritetnost – ona, naime, pripada teologiji svakodnevice. Naravno, ovim se ne želi reći kako se njezina tematska i motivska određenost iscrpljuje u nekakvom „katastru“ banalnosti onoga što se u svakodnevlju zatiče, koju bi onda pratilo i moguće naknadno pametno, molarizirajuće ili drugovrsno suhoparno „teologijsko“ praćenje, već, naprotiv, ističemo to da se u Muharemovom štivu pojavnosti, događajnosti, procesi, površnosti u razumijevanju i odnošenjima te stupice koje čovjek, danas i ovdje, u našim svakdanima susreće lucidno teologijski elaboriraju – razgolićuju se lažnosti, razobličuju zablude, razaraju zloće...

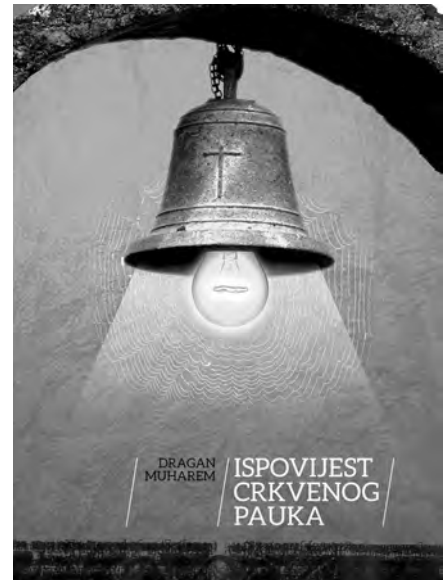
Drugim riječima, velečasni Dragan svojim ostrim teološkim vidom, poput kakvog sokola, istinstvujući promatra te secirajući mudro, poput kakve sove, pravdoljubno tumači zbilju pred nama! Na taj način, samom takvom gestom, takvim promatrajuće-tumačećim

držanjem šalje poruku svima nama – kršćanin mora uračunavati ne samo i ne jedino aktivnu budnost već i, a to je druga strana bitnosti, dinamičnu kritičnost spram onoga što postoji, spram zbilje. Spomenuti činitelji, to čini nam se ne treba posebno isticati, nadaju se onda kao važni (pred)uvjeti za kršćansku zauzetost za (bolji) svijet i prateće takovrsno djelovanje.

I to je ono što je, čini se, u teologiji u nas, ovdje u Bačkoj, do Draganovih kolumni u *Zvoniku*, nedostajalo – na „ovdje i sada“, na zbilju kao takvu, na zbilju kao cjelinu, oprimjenjivati kršćanske svjetonazorske sastavnice! U konkretnome tražiti otklone ili priklone sadržajima kršćanstva (prelo u kontekstu Nietzschea i Boga). U događajima i procesima čiji smo svjedoci ili dionici zaticati ili ne nalaziti kršćanske vrjednote (vidi esej o celebrity kulturi), u skrajnutim, „krajputaškim“, fenomenima i bićima otkrivati ono veliko, vrijedno, nalaziti prostore za izbav... (odličan su primjeri „ispovijed crkvenog pauka“, priče o magarcima i volovima). Nanovo (re)interpretirati povijesne prisposode poradi otkrivanja zabluda i pogrešaka (vidi briljantnu analizu basne o cvrčku i mravu, zatim o crvenkapici). Stalno kritički propitivati blagdanskost naših kršćanskih blagdana (cijelo je poglavlje tomu posvećeno)...

Osim te radikalne tematske navezanosti na zbilju, u Muharemovoj teologiji imamo i jednu drugu, u nas također rijetku, kvalitetu koja smjera na opremu, na formalnost – spremnost na otklon od „klasičnih“ pravila teoloških narativa (ozbiljnost, apstraktna pojmovnost, racionalnost, logična strukturiranost...). Taj otklon u njeg je uistinu nevakadašnji: Dragan smjelo poteže za paradoksima, ironija mu nije strana, u duhovitosti je maestralan, majstor je neočekivanosti u značenjskim obrtima svojih naracija, rabi i cinizam radi efektnijega misaonog poetiranja, ne bježi ni od, naoko, apsurdnih tvrdnji... Riječju, njegova je i teologija ispričovijedana onim sredstvima koje zatiče u zbilji.

No, i to je ono sada od presudne važnosti, sve maloprije navedeno ne dovedo do zaključka da je i Draganova teo-

logija takva. Pravorječnost u Muharema nije upitna! a do nje on dolazi sredstvima posuđenim iz zbilje. U tome je situiran razlog zašto je njegovo štivo posve prijemljivo za mnoge, a napose za generaciju kojoj i on pripada: najmlađim zrelim ljudima. Ljudima socijaliziranim svijetu virtualnih inačica, svijetu visoke posredovanosti, svijetu u kojemu se ne samo Bog nego i čovjek uvelike izgubio. U Dragana su napokon i oni dobili svojeg dobro- i pravogovornika.

Istinogovornika, koji ne tek propovijeda! On, naime, prije svega u ovoj knjizi pripovijeda. Dragan ne zgotovljuje misli drugih. U njega tekst nije hermetički zatvoren! Njegov glas nije glas od „gore“. Nije ni *grajav*... On zbori tiho, odmjereno, više pita... Pitajući se, traga za odgovorima, čijih je „krhkih“ dometa autor i više nego svjestan. Stoga mu je potreban i čitatelj! Jer, knjige, na koncu, zbog njih i postoje. Ne da bi iz njih isijavala autorova pamet, ne da bi se sadržaj autoritarno nametao, ne da bi..., već da bi ono napisano bilo kao razgovorno doznačeno čitatelju. Upravo onako kako to stoji u ovoj knjizi sabranih uvodnika glavnoga i odgovornog urednika katoličkoga mjesečnika *Zvonik* Dragana Muharema.

Tko u to ne vjeruje, neka uzme u šake i pročita ovaj izvrсни knjižuljak mjesne teološke misli. Knjižuljak kojim bi se ponosile i razvijenije teološke sredine. Knjižuljak koji trebamo čitati sebično – sebe radi, to jest radi boljega razumijevanja svijeta i ispravnijih postavljanja u životima nam. A tako ćemo pridonijeti i, toliko danas potrebnom, vlastitom okršćanjenju... Jer, poslije čitanja Muharema malo toga ostaje isto!

Tomislav Žigmanov

Kupnja stana – duhovna avantura

Piše: Marko Tucačkov

„Tko se seli, taj se ne veseli“. Nije točno! Neposredno prije Božića, supruga, sin, kćer i ja, prvi put smo spavali u svojem novom stanu, kupljenom nekoliko tjedana prije. Odluka da kupimo stan učinila nas je sada vlasnicima toga prostora, ali i sudionicima dugačke duhovne avanture, koja je tom odlukom činom započela. Tijekom nje smo si, uz praktične korake koje smo morali obaviti, postavljali puno pitanja. Na većinu njih nismo imali odgovore te smo njihovo rješavanje daleko, daleko prije no što smo prvi put zakoračili u stan koji smo kupili, prepustili Bogu i usrdno se u obitelji molili da nam pomogne u našem traženju. Ovo je (za suprugu, mene i one koji su u procesu sudjelovali) mala rekapitulacija, koja, nadamo se, može pomoći svakome tko se odluči upustiti u ovakvu avanturu.

Prvo: ako ne bismo uzeli kredit od banke, ne bismo mogli kupiti stan. Jednostavno, koliko god mi to željeli, on je preskup. Nema drugoga načina da bismo si priskrbili minimalni prostor koji nam je potreban, osim ako potpuno ne reorganiziramo život i preselimo se iz mjesta i župe u kojoj već dugo živimo, prestanemo raditi ono što radimo i promijenimo korjenito svoje živote, te se vratimo kod roditelja. To je bila opcija koju nismo mogli odabrati.

Drugo: financijski dio cijene stana ne bismo mogli ponijeti sami. Kako roditeljima dovoljno zahvaliti na ogromnome trudu, vremenu i žrtvi koje su podnijeli da bi nam osigurali količinu novaca koja nam je bila potrebna za naš financijski udio u cijeni stana? Nikako. Slično je pitanje: kako roditeljima zahvaliti na bilo čemu što su učinili za svoju djecu? Ako mi, njihova djeca, želimo *dugo živjeti i da nam dobro bude na zemlji*, onda samo ogromnim *poštivanjem* (Pnz 5,16). Štafetu prenošenja zapovijedi poštivanja roditelja uspješno prenijeti na svoju djecu – to je jedini način.

Treće: iskustveno smo znali da se dugo moramo molitveno pripremati na ovaj događaj. No, dugo nas nije napuštala ni nelagoda. Je li kršćanski (i pošteno) moliti za to da cijeli proces kupnje i dobivanja kredita te preseljenja uspije, kada se u isto to vrijeme, što je doslovno vidljivo i s prozora novoga stana (gdje se nalazi kontejner za otpad), desetine beskućnika i drugih nevoljnika dnevno, „naslađuje“ hranom koju smo možda baš mi bacili? Griješimo li što svaki puta ne ponudimo ljudima koji prekopavaju naše smeće hranu koja je dostojna čovjeka? Sada mislimo da to što nam je kontejner doslovno ispred nosa doista jest blagoslov i da je taj blagoslov doživotna opomena na to koliko ljudi je prisiljeno odmotati, pomirisati, čak i kušati, pa se odluči što na kraju da radi sa svakom našom zgužvanom vrećom s makar malo hrane. Je li dopušteno moliti za naš stan kada ga toliki nemaju?

Zasigurno je najteže bilo četvrto pitanje: grijehimo li (moralno) ako stupamo u ugovorni odnos s bankom, koja će nam posuditi novac, i na naš dug, dakle na glavnica koju nam je posudila za kupnju stana, uračunati cijenu korištenja toga novca u vidu ka-

mate koju ćemo mi plaćati? Dodatno, vrijeme otplate, s obzirom na veličinu kredita i duga, je vrlo, vrlo dugačko. Morat ćemo ga djelomice isplaćivati i kada budemo bili u mirovini. Što (nam) se sve može dogoditi? Ako razmišljamo o tomu da smo svjesno prihvatili isplaćivati dug banci iz plaće koju trenutno primamo, te da se savjesno i pošteno trudimo raditi taj posao, smijemo li se uopće kockati s povjerenjem u Gospodina? Kršćanin, koji protok vremena i događanja tijekom toga vremena povjerava u kontrolu Ocu nebeskom, ne bi smio pretpostavljati da će mu se dogoditi nešto što Otac ne kontrolira. Ipak, je li bolje uz dug plaćati i životno osiguranje koje će osigurati našoj obitelji trenutnu isplatu svih potraživanja banci od strane osiguravajuće kuće, u slučaju da nas Gospodin pozove sebi prije nego li isplatimo cijeli dug? Na ovo pitanje nismo si htjeli odgovarati, iako nam je opcija životnog osiguranja ozbiljno bila nuđena, uz veliku promidžbu. Ne samo što je pitanje strašno teško za odgovoriti i podrazumijeva otvaranje novih, nego što svoj život s financijskim dugom smatramo svojevrsnim dubljim iskazom povjerenja u Gospodina i odlučnog izbjegavanja da se poigravamo s tim po-

vjerenjem. U dugim razmišljanjima o ovoj novoj životnoj stvarnosti, ipak se često javlja surova istina da smo ugovorom o stambenom kreditu postali, na neki način, životno vezani za banku za koju smo se odlučili. Čini li nas otpлата duga, koja postaje naša mjesečna obveza kao i sve druge, nekom vrstom robova te obveze? Ukoliko je ne izvršimo, u vrlo kratkom vremenu ostajemo i bez stana i bez novaca koje smo do tada platili. Kod ovog problema opet smo se usudili obećati Gospodinu da ćemo u njega imati više povjerenja nego do sada i da će on biti naše najbolje životno osiguranje.

Konačno, počeli smo našu avanturu iz podstanarskog statusa. Često zaboravljamo da je Isus bio podstanar tijekom svojeg javnog djelovanja! Nakon uhićenja Ivana Krstitelja, on je otišao iz Nazareta, nastanio je u Kafarnaumu, odakle je propovijedao (Mt 4, 12-13). Uvriježeno je mišljenje da je svejedno jeste li podstanar ili plaćate ratu (obrok) u okviru otplate stambenog kredita, ukoliko je suma ista ili slična, kakav je slučaj kod nas. Međutim, mi mislimo da nije svejedno, ne misleći niti želeći pri tomu kao vlasnici stana tom činjenicom steći kakvu društvenu poziciju. Čovjek se oduvijek trsi da jedno mjesto, koje može ili hoće, odabere i proglasi „svojim“. Dokle god to ne postigne, neće

se osjećati potpunim, mirnim i spokojnim. A što sve ne radida to postigne? Znamo da ljudi gube svoje zdravlje, vrijeme, odvajaju se od obitelji i rade u dalekim zemljama, pa čak i riskiraju živote, samo da bi svojim priskrbili „krov nad glavom“, „dom, slatki dom“. Ove i mnoge druge sintagme na vrlo jezgrovit način prikazuju značaj koji za čovjeka ima dom. Uostalom, glagol „skućiti se“, osim svojeg neposrednog, ima duboko emotivni značaj u prenesenom značenju. Povrh svega, osjećamo da je to što smo već dulji niz godina obitelj treba da znači da ona ima i svoju adresu. Dakle, iako se plaćanjem najamnine u podstanarskom statusu osigurava mogućnost da se u unajmljenom stanu živi i radi, nitko takve prostore ne zove svojim. Nismo mogli ni mi. Tko je bio, ili još uvijek jest podstanar, a posebno onaj tko se sjeća energije koju je uložio u gradnju ili kupnju kuće ili stana, shvatit će.

I započeli smo. I to baš na Božić, dan kada je Obitelj iz Nazareta, našla privremeni „krov nad glavom“, ne bi li izbjegla da joj se dijete rodi na ulici, u socijalnoj situaciji u kojoj je to bilo sasvim izgledno. Želimo da naš stan za našu obitelj postane ne samo mjesto sigurnosti, odmora, ljepote i uživanja, odrastanja i sazrijevanja naše djece, te našeg zajedništva, nego pra-

vo mjesto trajnog slavljenja toga Djeteta koje nam je omogućilo da možemo imati sve što imamo. Zato će stan, prije no što pozovemo prve goste i počastimo ih povodom našeg useljenja, naš župnik prvi put blagosloviti. Uistinu želimo i molimo sa svima koji blagoslivljaju svoje obitelji i prostore u kojima one obitavaju, za sve one divne znakove Božje prisutnosti, kako ih i navodi obred blagoslova: zdravlje, čistoću, pobjednu krepost, poniznost, dobrotu i blagost, potpuno izvršavanje zakona i zahvaljivanje Bogu. Sve nestrpljivo, dugotrajno i zamorno traženje stana, šetnji od banke do banke, čekanje pojedinih papira i odluka banke, javnih bilježnika, službenika katastra, nadmetanje agencija za promet nekretnina, zabrinutost za to jesmo li izabrali poštenog prodavača i koji su njegovi motivi da proda stan, teda su naši dokumenti valjani ili nisu, prekidanja pa ponovna otpočinjanja procesa traženja stana nakon više godina (u čemu je Zli imao velikog udjela), prosuđivanja i odbijanja pojedinih ponuda, zabrinutost kada nas je netko pokušavao (nabranjem rizika) nagovoriti da ne uzmemo stambeni kredit, poteškoća oko selidbe i adaptacije novog stana, činjenicu da se tri od četiri člana naše obitelji razboljelo odmah nakon što smo se uselili u stan, trudit ćemo se čim prije zaboraviti.

Krštenje u šezdeset petoj

Dan moga krštenja, 20. prosinca 2015. godine, u župi sv. Roka u Subotici, dan je mog novog rođenja!

Teško je opisati osjećaje sreće koji su pratili ovaj događaj.

Moj se život promijenio. Ušla mi je radost u srce, mir i toplina u moju dušu.

Osjećam da sam se sad rodila, dobila sam snagu i volju živjeti. Očekujem da mi svaki dan bude ljepši od prethodnog.

Svečani čin u crkvi, kad svi stoje okrenuti prema meni, ja u procesiji koja se kreće iz predvorja crkve pa do svetog oltara! Veličanstveno!

Sve vrijeme gledala sam kao malo dijete u župnika Andriju Anišića koji mi je bio najveća podrška da ponosno izdržim najljepši dar u mom životu – dar krštenja!

Zahvalna sam dragom Bogu što sam doživjela lijepe godine života usprkos bolesti koje me prate od samog djetinjstva. Zahvalna sam i na pozivu da u šezdeset petoj godini svojega života dođem u crkvu!

Cijeli moj život Bog me neizmjerljivo volio, dva puta mi je darovao život u teškoj bolesti!

Hvala ti, dragi Bože! Bože, volim te!

Ljubica Nikolić – Dokić

Devetnica Lurdskoj Gospi

od 2. 02. do 11. 02., u 17.30 sati
u franjevačkoj crkvi.

Na misama devetnice propovijeda
vlč. Dragan Muharem

Književno prelo
petak, 5. 02. 2016. u 19 sati
HKC „Bunjevačko kolo“

Predstavljanje knjige
Ispovijest crkvenog pauka
Dragana Muharema
četvrtak, 25. 02. 2016. u 19 sati
Gradska knjižnica Subotica

HODOČAŠĆE U RIM
u Jubilarnoj Godini Božjeg milosrđa

od 28. 08. do 4. 09. 2016. godine
organizira Subotička biskupija

Cijena puta: 380 eura
Prijaviti se možete do Uskrsa na svojim župama

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Kancelarija za vere R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Pokrajinsko tajništvo
za kulturu i javno informiranje i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska Čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

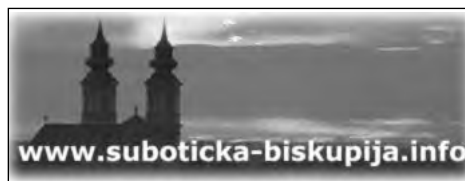
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/602-259; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 89,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ, Vedran Jegerić,
Snežana V. Lamić

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na račun s naznakom **Za Zvonik**:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost
„Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Blagdan Obraćenja sv. Pavla u katedrali

Koncert zbora Glazbene akademije iz Osijeka u katedrali

Božićni koncert katedralnih zborova u bazilici

Sudionici „Razgovora” u okviru Dana Ivana Antunovića

Sjemeništarci s roditeljima na proštenju u „Paulinumu”

Sudionici susreta mladih „Taize” iz Voivodine

Literarni natječaj

U Godini milosrđa, upoznajemo se sa životom oca Gerarda

Upoznajemo "glavne" karizme o. Gerarda

ISPOVIJED

MOLITVA

POBOŽNOST
MALOM ISUSU

EUHARISTIJA

BOLESNICI

POSEBNA LJUBAV PREMA MAJCI MILOSRĐA
- MARIJI - GOSPI KARMELSKOJ

PO UZORU NA O. GERARDA TRUDIMO SE BITI BOLJI

Pišemo svoje iskustvo:

"Moje hodočašće - posjet bolesniku, siromašnom, napuštenom - čovjeku u potrebi".

Trsimo se, po primjeru Isusovu, druge više voljeti nego sebe da nas sebičnost ne zavede. Neka se kao zabunimo i zalogaj tuđim ustima pružimo a ne svojim.

o. Gerard

Na natječaju sudjeluju vjernici osnovnih škola Subotičke biskupije. Radove treba čitko napisati na papiru ili računalom i predati ih svojim vjeroučiteljima do kraja svibnja 2016. godine. Najbolji radovi bit će nagrađeni i objavljeni u našim tiskovinama te pročitani u karmelićanskoj crkvi u Somboru na Gerardovo, 24. lipnja 2016. godine.

